

1557
డి - 197

దొంగలనాయకుడు

(డిపెక్టివ్ నవల)

డి
197

గ్రంథకర్త:

కాజాకోటయ్యగారు

పె

పబ్లిషర్స్:

కొండపల్లి వీరవెంకయ్య అండ్ సన్స్

శ్రీ సత్యనారాయణ బుక్ డిపో

రాజమండ్రి

1957

వెల 1-0-0

రాజమహేంద్రవరమున
శ్రీ కొండపల్లి ముద్రాశాలయందు
ముద్రింపఁబడియె.

విషయసూచిక

- 1 మహాదాశ్చర్యము
- 2 శ్రీ లక్ష్మి గానరాకుండుట
- 3 ఒక కానిస్టేబులు
- 4 నీతాత దిగిరావలెను
- 5 కత్తులబేరము
- 6 మోసము
- 7 విమల నెత్తుకపోవుట
- 8 గుఱ్ఱపుబండి
- 9 గుహ
- 10 శంకరరావు మరణము
- 11 పెనుశబ్దము
- 12 పద్మనాభరావుగారు బంధింపబడుట
- 13 డబ్బు అవసరము
- 14 గృహము మండుచుండుట
- 15 హంతకుడు బంధింపబడుట
- 16 విచారణ
- 17 దుఃఖము
- 18 పద్మనాభరావుగారి మరణము
- 19 యోగి
- 20 సభ
- 21 వివాహము

అ వి ప్రా య ము

అ య్యా :

తమచే రచియింపబడ్డ యీ నవలను సాకల్యముగా వీక్షించితి. ఇయ్యది చదువు ప్రతి మానవునకును ప్రథమపుట మొదలు సాంతము వరకును చదివినగాని మనస్సు తదితర విషయముల యం దాసక్తి నొందజేయనంతటి మాధుర్య ప్రభావము గలిగి ద్రాక్షరస మింపారు చున్నది. కాన దీనికి త్వరలో ప్రివంబొసంగి మన యీ భరతఖండంబున యీ నవల నాచంద్రార్కము విరాజిల్ల జేయుగాత యని కోరుచున్నాను.

ఇట్లు

తాదేపల్లి అంజనేయులు

నిజాంపట్టణం.

దొంగల నాయకుడు

1 మహదాష్ట్యము

ఒక దినమున సూర్యుఁ డుదయించి, చూర్పు ముఖంబునకుఁ గుంకుమబొట్టు నందమువహించి, వృక్షైగ్రములను బంగారు నీటితోఁ దడిపినట్లు ప్రకాశింపఁ జేయుచుండెను. పక్షులు నానా ముఖంబులకు నెరకై తమ గూళ్ళనుండి కలకల ధ్వనులతో వెలువడుచుండెను. పశులకావరులు బువ్వల చూపుకట్టుకొని తమ పశువులతోఁ బచ్చికబయళ్ళ కడుగుచుండ, పెద్దక 'ఎట్లావు కడినాది. దోరగేదెకడినాది' యని యెరఁచుచూ, పక్షులూ లేచుచూ, తల్లులు చేతపట్టుకొని యెండొరుల వాటి నిరుగులడుచుండిరి. కావున తమ పొలములకు కోటేరులను దోలుకొని పోవుచుండిరి. జనులందఱును కాలక్రమములను నిర్వర్తించుకొనుచుండిరి. అస్పటికి సుమారు పనియిదిగంట త్రేగది. పాని కేశవరావుగారి గృహగవాక్షములు మాత్ర ముప్పటికిరెండు దెరువబడనందున నిరుగుపొరుగు వారు చూచి, కారణ మరయ లేక పరిపరివిధంబుల తలంచుచుండిరి. పదిగంటలకు గూడఁ దెరువబడనందున వారానంగతి గ్రామాధికారికిఁ దెలియబరచిరి. గ్రామమునను రాగానే కొంతమంది యింటిచుట్టు తిరిగి చూచిరి. కాని వారికేమియు లోన బ్రదేశింప మార్గము గాప రానందున తలుపులు బద్దలుబొట్టుబడు నుంచెడిరి. కాని వారి కొంపమీద కేమివచ్చునో యని యాపనిమాత్రము చేయఁజెల్లి.

తోడనే గ్రామమునసలు ఏదియో వ్రాసి పెట్టి గానిని బిలిచి పోరీసుస్టేషనుకు తొమ్మని చెప్పెను. జనులందఱు 'మహాశ్చర్యముగ నున్నదే' యనుకొనుచు తమతమ గృహంబులకుం జనిరి.

కేశవరావుగారు కులమున బ్రాహ్మణుడు. మిక్కిలి ధర్మదాత. ఆగ్రామములో వీరికి మించిన స్థితిపరులు లేరు. నిత్యము వీరి యింటికి నేబదితరములు గడచిపోయినను వంశవృక్షములు సహితము తిరుగవేసికొనకయే బంధుత్వమును జ్ఞాపక ముంచుకొని వచ్చి దినములకొలది బంధువులు తినిపోవుచుండెడివారు. ఆ యూరనుండు పెద్దలందఱు అన్నమునను వాయి అయినను పదార్థములు రుచి తప్పినను తేరగా వచ్చినందున వారి యింటి పదార్థములు బహు దివ్యముగా నుండునని శ్లాఘించుచూ నెలకు సగము దినము లచటనే భుజించుచుందురు. కొందఱు బ్రాహ్మణులు తమపిల్లలకు వివాహము చేసికొనవలయుననియు, ఉపనయనమనియు, సప్తాహము జేతుమనియు, గుఱ్ఱగోపురములు కట్టింతుమనియు, జనుల సౌకర్యముకొరకు చెరువులు, బావులు అన్నసత్రములు మొదలయినవి ఏర్పరచెదమనియు యాచించినవారికి ఆ 'లా' కు ఏత్యమును, 'దా' కు కొమ్మును యివ్వక దానము జేయుచుండెడివారు.

కేశవరావుగారి యిల్లు ఎత్తైన ప్రదేశమున తేమయూరకుండునట్లు నిర్మింపబడియుండెను. వీధిగుమ్మముల కుప్రక్కలను ఎత్తైన యరుగులు కలవు. వీధిగుమ్మమున కెదురుగా లోనికి బోవు మార్గము పల్లముగానుండును. సింహద్వారమునకు వడంగి తన నైపుణ్య మంతయును జూపియుండెనని వేరే చెప్పనక్కరలేకయే చూచి తెలిసికొనవచ్చును. సింహద్వారము

నకు పైన ఇరుప్రక్కలను రెండు గుట్టలు తమ ముందరి కాళ్ళను చాచుకొని, చూచువారిమీదికి దుముక వచ్చుచున్నవో యనుసట్లు కాన్పించును. పైన గదులు రేకపోవుటచే యది డాబా యని చెప్పవచ్చును. సింహద్వారమును దొడ్డివాకిలియు తక్క దొడ్డియంతయు రెండు నిలువులయెత్తు ప్రాకారముతో మూయబడియుండెను. వెలుపలనే యింత చిత్రముగా నున్న గృహము యింక లోప లెట్లుండెనో పాఠకులారా ! మీరే యూహించుకొనుడు.

2 శ్రీలక్ష్మి గానరాకుండుట

పోలీసుయినస్పెక్టరు—ఏమండీ ! విన్నారా యీ విచిత్రము.

పద్మనాభరావు—ఏమని ?

పోలీ—ఇదిగో ! ఈరిపోర్టు చదివి వినిపించెదను వినండి.

అని యొక కాగితమును తీసి చదవ మొదలిడెను.

మహారాజశ్రీ కళింగనగరము పోలీసుయినస్పెక్టరుగారికి

వేపేరి గ్రామమునసబు వ్రాసుకొన్న రిపోర్టు

అయ్యా !

మా గ్రామములో కేశవరావును పెద్ద స్థితిపరుడు గలడు. నేటి యుదయమున పదిగంటలవరకు వారి యింటి తలుపులు మూయబడియున్నవి. కారణమూహింపరేకయున్నాము. కనుక విశదం నిమిత్తము తెలియపర్చుకొన్నాను.

ఇట్లు విధేయుడు

పి. రాజగోపా. ల. ం

వేపేరి గ్రామమునసబు

9—5—28

పద్మ— బహు చిత్రముగనే యున్నది.

పోలీ—మీ రిదివర కెన్నడైనను యిటువంటి కేసునందు పని చేసియుంటిరా ?

పద్మ—నే నిదివర కెన్నడును యిటువంటి కేసు కని పని ఎరుగను.

పోలీ—అట్లయిన మీకిది కష్టసాధ్యముగదా ?

పద్మ—నా శక్తి నంతను వినియోగించెదను. తదుపరి దైవాను గ్రహ మెట్లుండునో.

పోలీ—మనమెప్పుడు బయలు దేరువము?

పద్మ—భోజనముచేసి పండ్లెంచుగంటలకు.

అని యిరువురు లేచి తమ ద్విచక్ర శకటములపై గృహో న్ముఖు లైరి.

అప్పటికి షుమారు 11—30 గంట లైనది. అది మే నెల యగుట వలన ప్రభాతముడు తన సహస్ర కిరణములను జగము నందు వ్యాపింపజేయుచు సర్వలోక భయంకరమై యుండెను. వేపేరికిని కళింగనగరమునకు షుమారు నాలుగుమైళ్ళుండును. రోడ్డున కిరుపార్శ్వముల ననేక విదమలైన తోటలు గలపు అందు కొన్ని ఫలవృక్షములకు దొంగలు ఫలములను తస్కరించుకొని పోతుండునట్లు నిలువెత్తున నుట్టును కంచెపొవ వేసి యుండెను. మధ్య మధ్య తన రంగు తెలియక సచ్చని మాకులలో గలసి కాపువాని మోసగించి ఫలవృక్షములను తినుచుండ కాపువాడు చూచినపుడు వానిచే నదలింపబడు చిలుకలు యిటు సటు తిరుగు చుండెను. కొందరు కాపులు తమ ఫలవృక్షములకు

దృష్టిదోషము తగులకుండు నటుల తమ నేర్పరితనము వినియోగించి చేసిన వికృతాకారము గల బొమ్మలుకొన్ని అక్కడక్కడ గలవు. పశు పక్ష్యాదులు మరీచికలం గాంచి శలాశయములని భ్రమించి దాహశాంతి కొరకు పరుగునెత్తు చుండును. రోడ్డున కిరుపార్శ్వముల గల చెట్లు పాంథునంబులచూచి తమ తల్లని గాలిని చక్కటి నీడను అనుభవించి పొందోయని యరచునట్లు చెట్లయాకులు సందడి చేయుచుండెను. ఎండి రాలిన యాకులు భూమిమీద గల గల ధ్వనులు చేయుచుండెను.

అట్టి సమయములో నొక మోటారు శరవేగముగా యా రోడ్డుపై వేపేరివైపు పోవుచుండెను. ఆ వేగముతో దుమ్ము చెలిమిచేయ నందులోని మనుష్యులను గుర్తించి పీల్చేయడము గాని యిద్దరు ప్యక్తులు మాత్రము వెనుక నెటునం దాసేనురై యున్నారని యా కారు చూచినవా రనక మానరు. చదువగు లారా ! మన మా కారుపెంట జని యది ఎచ్చటికి పోవునో చూతము. శరవేగమున పోవుచుండ మనము వెనుకటింపబడెట్లని సందేహింపకుము. మనము మనోవేగముగా దానికంటే ముందు పోవుదము.

వేపేరిలో గ్రామమునందుగారి యుపివాకిల గొంపయి పట్టలు గూడి, జరిగిన చిత్రములు గూర్చి పరి పరి విధముల తలచులు, అశ్చర్యపడులు. విచారములో నుండు సమయములో నొక కారు బాధ్యముని మునుముగారి వారిని పిలువెను. పోలీసువశములారా ! మనము రోడ్డుమీద చూచిన కారు ముందు యని చెప్పుచున్నది. పోలీసు కార్యము పట్టెను.

దరు కారును చూచి అదుర్దాతో కారు నద్దకు వచ్చి “ముస
స్పెక్టరు గారూ! నమస్కారములు” అని అంగదు ఒక్కమై
డిగా బల్కిరి. అట్లు నమస్కారములు పెట్టి వారిం దోడ్కొని.
అదివరకే కుర్చీలు వేయబడి యున్నందున వాటి మీద
నాసీనులం జేసి, వెండి చెంబులతో దాహము నిచ్చిరి, వారా
గాహము గ్రోలి కొంతనేపు మార్గాయాసము తీర్చుకొని
“ముససబుగారూ! మన మిక కేశవరావుగారి గృహమున కరుగు
దమా!” యని యినస్పెక్టరుగారు ప్రశ్నింప ముససబు “చిత్త
మటులే” యనుటయు నినస్పెక్టరు వ్యక్తియు ముందు నడువ
గ్రామస్థులు వెనుక నడచుచూ కేశవరావుగారి యిల్లు చేరిరి.

ఇనస్పెక్టరుగారి ప్రక్కన వ్యక్తి కళింగనగరంలో సుప్రసిద్ధ
అపరాధ పరిశోధకుడు లంచగొండిగాడని యాయన మొగము
చూచిన చెప్పవచ్చును. పుమారు నలుబదేండ్ల ప్రాయమువాడు.
చామనచాయ. కొంచెము పొడగరి. యాయనపేరు పద్మనాభ
రావు. పలురంగులతో ప్రకాశించు గజుపెంకులవంక నదేపనిగా
చూచుచుండెను. ఇరువురును వచ్చి గవాక్షచ్ఛేదనమున కుత్తర్వు
చేసిరి. తలుపులు పగుల గొట్టబడిన తర్వాత గ్రామస్థుల నచటనే
యుంచి వారిరువురును లోనఁ బ్రవేశించిరి.

లోపల మూడు మంచములు వేయబడి వాటిపయి తెల్లని
గుడ్డలు పరువబడి యుండెను. రెండు మంచములమీద నిరువురు
ముసుగు పెట్టుకొని నిద్రించు చున్నట్లు గాంచిరి. మూడవ
మంచముపయి ఎవ్వరును కనుపింపక రాశీగా యుండెను.
ఫరివారిక కాదోలు దూరముగా జాపమీద వెల్లకిల బడుండి నోరు

దెబ్బమకొని నిద్రించుచుండెను. వారా కాళీగామున్న శయ్య వద్దకి పోయి పరీక్షింప, వారికొక విధమగు దుర్వాసన గలిగెను. శయ్యపై గున్న తెల్లని గుడ్డతో నైక్యమైన చేతిగుడ్డ యొకటి వారికి గోచరమయ్యెను. దానిం దీసికొని పచ్చనాభరావు తన చొక్కాజేబులో వేసికొని ఏదియో యాలోచించి తన జేబునుండి యొక సీసాను దీసి పరున్న యిద్దరు వ్యక్తుల యొద్దనువచ్చి వారి మోముపై గల ముసుగునుతీసి సీసాను వారి నాసికాపుటముల యొద్ద బెట్టి, శీతములో వారు కండ్లు నులుచుకొనుచూ, “ఎంత నేపు నిద్రపోతి” మని కన్నులు తెరచి కట్టెమటనున్న ఇరవై క్షరు పద్మనాభుల జూచి “ఏమీ ఆశ్చర్యము! అయ్యా! మీ రెవ్వరు? యిచ్చటకు వచ్చుటకు కారణమేమి? ఎట్లువచ్చితిరి?” యని ప్రశ్నించెను. వీరే కేశవరావుగారు.

ఇన, పద్మ—కేశవరావుగారూ! కొలది నేపటికే మీకు కారణము తెల్లముగాగలదు” యని జవాబు చెప్పిరి. పాఠకులారా! చాపమీద బరున్న పరివారికసంగతి విచారించుము. దానికి ఘమారు దెబ్బది ఏండ్లుండును. దేహము కొంచెము ముడుతలు పడి యుండెను. పద్మనాభరావు మున్ను కేశవరావుగారిని ఆయన భార్యను మేలుకొలిపిన సీసాను పరిచారికయొక్క నాసికాపుటల యొద్ద బెట్టెను. కాని యది దీర్ఘనిద్ర చెందియుండనోపు. పాపము! దానికి మెలకువరావేదు. దాని దేహమంతయు పరిశీలించ కంతమున నొక చిన్నకత్తి గ్రుచ్చబడియుండెను. పద్మనాభు డా కత్తిని దీసి జేబులో వేసికొని కేశవరావుగారితో వెలుపలికి వచ్చిరి.

ఇన—కేశవరావుగారూ! ఇంతనేపు నిద్రించుటకు కారణమేమి?

కేశ—అయ్యా! కారణము నాకు తెలియదు. రాత్రి సుఖముగా మేము ముగ్గురము భుజించి మా పరిచారికతో గూడా పండుకొంటిమి, మీ ముందరనేగదా లేచినది. కారణం నాకేమి తెలియును?

ఇన—ముగ్గు రెవరు?

కేశ—నేను, నా భార్య, మా కుమార్తె.

ఇనస్పెక్టరు పద్మనాథుల కప్పుడే యనుమానము లిగిలి యాటాన్యశయ్యపై కేశవరావుగారి కొమార్తె పండుకొనెననియు, ఆమె తస్కరించబడెననియు, తస్కరు లందుకొరకే కేశవరావుగారిని వారిభార్యను మత్తుకొల్పిరనియు, పరిచారికను గూడా వారే చంపిరనియు, యనుకొనిరి.

ఇంతలో లోపలనుండి 'లక్ష్మి! అయ్యోలక్ష్మి!' యని పెద్ద కేక వినబడెను. వెలుపలివా రందరును లోని కరిగి కేశవరావుగారి భార్యవలన తన పుత్రుల కనబడలేదని తెలిసికొని విచార నిమగ్నులై పోయిరి. కేశవరావుగారి కొక పుత్రుల కలదని విని యున్నాము. ఈమె పేరు 'శ్రీలక్ష్మి' తల్లిదండ్రులు 'లక్ష్మి' యని పిలచు వాడుక కలదు. కేశవరావుగారి సంగతి వినిన తోడనే నిశ్చేష్టుడై కొంతవడికి దైర్యము దెచ్చుకొనెను. తోడనే వా రందరు గలసి, దొడ్డిలోని కేగిరి. ఇంటి దొడ్డితలుపు మూతము తెరువబడియుండెను. ప్రహారీ రాసుకొని లోన యొక పీచువరుపు బడవేసియుండెను. దొడ్డంతయు వెంటి హంతకులు వచ్చి పోయినదారి గానక మరలి వచ్చి వీధి యరుగుల మీద గూర్చుండిరి.

ఇన—కేశవరావుగారూ ! ఇట్లు జరిగించుటకు కారకు రెవ్వరై యుందురు ?

కేశ—నా కెవ్వరును విరోధు లేవూరలేదు.

ఇన—ఈ గ్రామమున లేనియెడల నితర గ్రామములందుండకపోదురా ?

కేశ—ఉండిరేమో నాకు తెలియదు.

ఇన—అట్లనుచుంటిరేమి ? మీ విరోధులు మీకు తెలియక మరెవ్వరికి తెలియును ?

కేశ—పైకి అందరు హితులవలె మాట్లాడుచుందురు. లోన విరోధత్వము పరమాత్మునకు తెలియవలయును.

పద్మ—అయ్యా ! హుతదుడు మీ పరిచారికను చంపి, మిమ్ము మత్తుగొల్పి, మీ తనయను తస్కరించినాడు.

కేశ—అది మత్తా ! మేము నిజముగా నిద్రమే యని నమ్మితిమి.

పద్మ—ఇంకను మీ రన్యస్తవంతులు గావున మేము త్వరగా రాగలిగితిమి. రెండుగంట లాలస్యమై వచ్చిన మీ ప్రాణములు పోయియుండెడివే యీసాటికి.

కేశ—అయ్యా ; అదెట్లు ?

పద్మ—మీకు యిచ్చిన మత్తు ఎండ్రెండు గంటలవరకు మత్తు గలుగజేసి, యాపైని ప్రాణము హరించును. ఇప్పుడు 1-30 గంట యైనదిగదా ! వారు మీకు రాత్రి ఛెండు లేక మూడు గంటలవేళను మత్తు గలుగ జేసి యుండును.

కేశ—అయ్యా ! నిజము ! నిజము ! రాత్రి నేను రెండు గంటలవేళ పెలుపంట పచ్చితని. అప్పుడెందులకు మత్తు లేదు.

పద్మ—మీ పరిచారికనుగూడా వారే చాలా రనుట స్పష్టము. ఇక మేమరిగెదము. మీరేమందురు ?

కేశ—నా కుమార్తెను మరల నాకు చేర్చువారలకు రెండు వేల రూప్యములు బహుమతి నొసంగుదును.

ఇట్లు కేశవరావుగారు మాట్లాడుచూ, మధ్య మధ్య దుఃఖించుచూ గ్రామస్తులవలన ఓదార్చబడుచుండిరి. గ్రామస్తులు విచారించుచూ “అన్నిటికి మన యినస్పెక్టరుగారే యున్నారు.” అనుచు ఎవరి యిండ్లకు వారు పోయిరి. పోలీసు పుర్యోగస్తులును, కేశవరావుగారివద్ద నెలచుతీసుకొని, తమ కారునెక్కి కళింగనగరం వైపునకుపోయిరి. ఆపూటకు పండ్లెండుగంటలు దాటినందున కేశవరావుగారునూ, ఆయన భార్యయూ మునసబు గారియింట రెండుమెతుకు లెంగిలిచేసిరి. పాపము వారికిక సంతానము లేనందున పిచ్చియై తినట్లుండెను.

3 ఒక కానిస్టేబులు

పద్మనాథరా వొక సుప్రసిద్ధపత్తేదారుడని మనమిదివరకే తెలిసికొంటిమి. ఇతనికి విమల యను నొకకుమార్తెయు రామ మూర్తియను కొమారుడునుగలరు. కుమార్తెకు పదమూడు సంవత్సరము లుండును. మంచి రూపవతి. కుమారుడు చిన్నవాడు. అరేండ్ల ప్రాయము. వీరికి షుమారు యరువదివేలరూప్యములు విలువగల ధామములు గలవు. వారు నివసించు రెండంతస్తుల మేడ వారి స్వగృహమే. ఈతవి కి క మేనయల్లుడు గలడు. మేనయల్లునిది షుమారు చింతలపూడి తల్లి. దండ్రు చిన్నప్పుడే

గతిండుట వలనను, యింటివద్ద ఆడుచున్న రేకపోవుటచే మామగారి యింటనే యుండి ఆడుపుకొనెను. ఇప్పుడు గొప్పలు ఘోనలు ప్యాసుచేసెను. ఈతనికి పుమారు పదునెనిమిదేళ్ల ప్రాయము గలదు. పద్మనాభరావుగారి రేక చదువు చెప్పించుట కిష్టములేక. తనవలె పత్తేదారునిగా చేసి, తనమారును నిచ్చి వివాహముచేసి, కొద్దిగా అయిదారువేల రూప్యముల యాస్తి యాతనికి ముట్టచెప్పి యొకయిల్లు కట్టించి వేరురాజ్యరము చేయవలయునని. యూహ తన ఛార్జుకు మాత్రమట్టి దీనపిల్లవాని కిచ్చ నిచ్చలేదు. లోకములో సహజముగా స్త్రీలు తమ కొమార్తెలకు ధనవంతులైన సంబంధముదొరికిన, సగలకు కొనువయ్యుండననుకొని ధనవంతులతో సంబంధముచేయ నాలోచించు చుందురు. పద్మనాభరావుగారు తన మేనల్లుడైన వాసుదేవరావును “వాసూ” యని పిలుచు వాడుకగలదు. వాసుదేవరావును తన మామ కష్టసుఖములకు సహాయపడుచు, అన్యోగ్య మైత్రితో మెలగు చుండెడివాడు.

ఒకనాడు పద్మనాభరావు తన మేనల్లుని “వాసూ” యని పిలిచి యతను రాగానే “వాసూ! చూచితివా? వీటిపై సంతే తాక్షరములు.”

వాసు—మామా! ఈ వస్తువులేమి? ఎక్కడివి?

పద్మ—వేపేరి మొన్న మవ్యాహ్నము వెళ్ళిన దీవస్తువులు తెచ్చుటకే.

వాసు—ఏమీ! ఈ చేతిగుడ్డయు, ఈ చిన్నకత్తియు మన బస్తిలో దొరుకక పల్లెటూరిలో దొరకెనా? నాతో హాస్య మాడక నిజవృత్తాంతము జెప్పుము మామా?

పద్మ—బస్టిలో దొరకు వస్తువులు సామాన్యములు. వీటి యందు మహత్తరమైన శక్తిగలదు.

వాసు—ఏమిశక్తి?

పద్మ—నాటకమాడించు శక్తి.

వాసు—ఏమినాటకము?

పద్మ—కర్నాటకము.

అని అల్లుడుమామ లిరువురు హాస్యము లాడుకొనుచు వాసుదేవరావుకు వేపేరిలో జరిగిన ఆశ్చర్యవృత్తాంత మంతయు పద్మనాథరావు చెప్పెను.

వాసు—మామా! ఈ సంకేతనామము లేమైయుండును?

పద్మ—ఈ జేమిరుమాలపై K. N. అనియు, కత్తిమీద S. M. No. 12/2 అని యున్నది చూచితివా?

వాసు—చూచితిని. S. M. అనగా సోర్దుమేకర్సు వారి వలస తయారుచేయబడి యుండవచ్చును. ఈ No. 12/2 ఏమి?

పద్మ—ఇది పండ్రెండవకత్తి. ఇటువంటి కత్తులు పడు నొకండమ్మబడి యుండెను.

వాసు—12/2 అని యున్నదేమి?

పద్మ—వా రెవుడును రెండుకత్తుల నేకపర్యాయముగా చిప్పలవాడు మాదిరి పిర్రయింతురు. ఒకటి కుడిచేతితోను రెండవది ఎడమచేతితోను పట్టుకొనుటకు పిలగు పిడులు పేలు బడియుండును. దీని ఏది చూచితివా? ఎడమచేతికి పిలగును గదా; వాటిలో యిది రెండవది. మొదటిది యా హంతకుల ముద్దనే రుండవచ్చును.

ఇట్టిరువురు కొంతనేపు చూట్లాడి పదునొకండు గంటలైనందున భోజనములకు లేచిరి.

నాటి సాయంత్ర మొక వ్యక్తి నలుబదేండ్ల వ్రాయము గలవాడు మూడుగంటలవేళ నొక దిశచర్యకడుముపై బఠారునకు పోవుచుండెను. ఆ వ్యక్తి “నోర్టు మేకర్సు 10 నెం. వీధి, కళింగనగరం. అని పెద్ద యక్షరిములతో వ్రాయబడియున్న యింటి గవాక్షము వైపునకు తన నైకిని త్రిప్పెను. ఆ షాపు యజమాను డా వ్యక్తి తన షాపువైపున వచ్చుచున్నాడని తెలిసికొని వ్యక్తి నాల్గు గడిముల దూరమున నిండగనే “అయ్యా! దయచేయండి” అని వ్యక్తి రాగానే యొక యుచితాసనమున నాసెనునిం జేసెను. పాతకడుబాశయ్యా! ఈరనే పద్మనాభ రావని తెలిసికొనుము.

పద్మ—అయ్యా! ఈ నోర్టు మీ పలకు చెప్పుబడినదేరా?

అని తన చెవిలో నున్న యొక చిన్న కత్తిని చీసి చూపెను. ఆ షాపు యజమాను డా కత్తి నందుకొని తమని నెట్లు త్రిప్పుచూచి “అవును” అని జవాబిచ్చెను.

పద్మ—దీనిని కొనినదా రెప్పలో చెప్పగలరా?

షాపు—అటులే చెప్పెదను.

అని తన యెద్ద నున్న పెద్ద బుచ్చునని అందు జరుపని యువపేద చూచి మరల చూసి మొదల తోచబుచ్చునని అందు పరిశ్రేయకవ నెంబరుగల రెప్పముతినీ “అయ్యా! దీనిని కొనినదా పోరు యిం. శంకరరావుగారు, రామగిరిము” అని బచ్చెను. ఆ యువకుడు ఎద్దనోభిరావుగారు బని అని కోదే బుచ్చులో

నోకోదేసికొని ఆతని యొద్ద కత్తి తీసికొని నెలవు గైకొని
నైకిలునెక్కి గృహోన్ముఖుడై పోయెను.

రామనగరము కళింగనగరమున కిరువదిమైళ్ళుండును. రామ
నగరము రైలుస్టేషనుగలయూరే. మరునా డునయమున పద్మ
నాభరావు పదిగంటలకు భోజనము ముగించుకొని “వాసూ!
నేను ఈ పదిన్నరబండికి రామనగరము వెళ్ళవలెను. నీవు జాగ
రూకుడవై ఇంటివద్ద మెలఁగు చుండుము” అని చెప్పి పెట్టె
నొకదానిని కూలివానిచే హాయించుకొని రైలు స్టేషనునకు
పోయెను.

నాటిసాయంత్రము సుమారు మూడుగంటల కొక పురుషుడు
ముసుకు వైచుకొని యుత్తరము నొక దానిని చేత నుంచుకొని
పద్మనాభరావుగారి వీధి గవాక్షమువద్ద వాసుదేవరావు నిలుచుని
యుండగా అటకువచ్చి నిలువబడి

పురు—అయ్యగామా! పద్మనాభరావుగా రిల్లిదేనా?

వాసు—అవును.

పురు—వా రింటివద్ద నున్నారా?

వాసు—లేరు.

పురు—ఇదిగో! ఈ యుత్తరము పద్మనాభరావు గారి
కివ్వండి.

వాసు—అబ్బీ! మీ దేయూరు?

పురు—చింతలపూడి.

వాసు—ఉత్తర మెవ రిచ్చిరి?

పురు—పద్మనాభరావుగారి పెదబావగారి ధార్య.

వాసుదేవరా వా యుత్తరము నుంచుకొని వారి స్వగ్రామము నుండి అతని పెదతండ్రివార్య పంపినదని విని అతని పెదతండ్రి ఇంటరేకనుకొని ఉత్తరము విప్పి చదువుకొనెను. వాను శరీరస్థితి మారిపోయెను. అంత నొక నిట్టూర్పు విడిచి లోనికేగెను.

మరల కొంత నేపటి కొక యువకుడు కోటు వేసికొని ఒక ఉత్తరీయమును వల్లెవాటుగా వేసికొని, చంక నొక చిన్న మూట నుంచుకొని, ప్రయాణమై పోవువానివలె వాకిట నిలిచి “అక్కా ! వెళ్ళివచ్చెదను” అని ఎచటికో పోయెను. పాతసుబారా ! తననే మన వాసుదేవరావు గదా !

ఇప్పుడు డింటివద్ద పద్మనాభరావుగారి భార్యయు, పుత్రిక, కొమారుడును మాత్ర ముండిరి. నాటిరాత్రి ఘమాడు పదిగంటల వేళ నొక వ్యక్తి పద్మనాభరావుగారి యింటికివచ్చి తలుపులు తట్టుచూ ‘అమ్మగారూ ! అమ్మగారూ !’ అని కేకవేసెను. లోపలి నుండి, ‘ఎవరువారు ?’ అని ప్రశ్నవచ్చెను. తోడనే వ్యక్తి ‘నేను పోలీసుకానిస్తేబులునండీ ?’ అని జవా బిచ్చెను. పద్మనాభరావుగారి కొమార్తె తలుపుదీయ ఆవ్యక్తి లోన బ్రవేశించెను.

పద్మనాభరావుగారిభార్య—ఏమి పనిమీద వచ్చితివి ?

పోలీసుకానిస్తేబులు—వాసుదేవరావుగారు తాను గ్రామాంతరము వెళ్ళుచున్నాననియు, తన మామగారు గూడా యింటివద్ద లేరనియు అడువారొక్కరే యున్నారనియు మా ఇనస్పెక్టరు గారితో చెప్పి నన్ను మీయింటివద్ద తోడు పండుకొనుటకు పంపినారు.

భార్య—నీ పేరేమి ?

కాని—నా పేరు శ్రీరాములు.

భార్య—వాకిట పండుకొందువా ?

కాని—అమ్మగారూ ! వర్షము వచ్చునట్లున్నదండీ ?

భార్య—సరే ! లోననేపండుకొనుము. చాపయిత్తునా ?

కాని—అమ్మా ! కొంచెము దాహము యిత్తురా !

భార్య—మీ రెవరు ?

కాని—మేము తెలగాలము,

అని చెప్పి ఆమె యిచ్చిన చాప లోననే బరచుకొని అట నిత్తడిచెంబుతో నుంచబడిన దాహము వుచ్చుకొని పంటదొనెను. మనునాడుదయము పద్మనాభరావుగారిభార్య రేచునరికే కావలి పండుకొనవచ్చిన కానిస్తేబులు పెళ్ళుటచే గావోలు తలుపు వోర వోకిలిగా వేయబడియుండెను. అందువలన కానిస్తేబులు అప్పుడే లేచివెళ్ళెననుకొని తెల్లవారవచ్చుచున్నందున ఆన భర్త నాకు వచ్చునుగనుక త్వరితముగా పంటచేయుటకై కాలకృత్యములను తీర్చుకొనుటకు విచులను రేపి వీధిగవాక్షములోన బంధించుకొని ఇరుపురు గలిసి పెరటిలోనికిం జనిరి. కుమారుడైనరామమూర్తి యింకను లేవలేదు.

1 ని ఆదిదిగి రావలను

రామనగరము పెళ్ళిన పద్మనాభరావుగారు నాచే ఉదయమున పదిగంటల బండిదిగి వచ్చుచుండగా అరాత్తుగా ప్లాటువారము మీది పొయిదేవరావు చంక నొక మూడుచుకొని కనబడెను.

పద్మ—చావూ ! ఎచ్చటికి వెళ్ళుచుంటివి ?

వాసు—వెళ్ళుటలేదు. వెళ్ళిమే వచ్చుచుంటిని.

పద్మ—ఎచ్చటికి ?

వాసు—చింతలపాడు, మా పెదతండ్రిగారి యింటికి.

పద్మ—నేను వెళ్ళు నపుడు అడువారలను యింట నొంటరిగా విడిచి నిన్నెచ్చటికి వెళ్ళవద్దంటిని గదా ?

వాసు—మామా ! ఆగ్రహంపడుదు. నిన్న సాయంత్రము షుమారు షూడుగంటల కొక దుర్మాళ్లుడు మా పెద తండ్రిగారి వసానదశయం దున్నారనియు, ఆయన కొహుడు వ్యాపార సంబంధములో దూరదేశమునం దున్నాడనియు, మా పెదతల్లి యొంటరిగా యింటిలో అస్థుపడుచున్నదనియు, నన్ను తక్షణం బయలుదేరి రమ్మని వ్రాసుచి నల్లుగా నాకు సుత్తరము నిచ్చినాడు. దానిని చూచి విధిచేత దోహదని వచ్చినది. క్షమింప వలయును.

పద్మ—క్షమించుటకు నీవు వేసిన అప్పీయము ?

వాసు—మీ యాజ్ఞను అచిత్రమింపలేదా ?

పద్మ—నీ బుద్ధి పూర్వకముగా నీయి పోలము గదా : మన వారికి కష్టములు ప్రోత్సహించినవని తెలిసిన యుక్తముగా నా కష్టములం దాల్గొని నివారణ చేయుటేగదా ఉద్దేశము. అది దగా యుత్తరము గదా ?

వాసు—అవును. నేను చింతలపాడు యింటిలో దిగు సరికి మా పెద తండ్రి కొహుడును పెద్ద నొకచేత ముందుగాని న్నాటూ వారముమీద కనుబడి నున్నచోచి “వాడా : ఎచ్చటికి పురిది ?” అని ప్రశ్నించెను. నేనువానిని చూచి వెల్లిగడము యిచ్చగా దూరమిండి వచ్చుచుంటి నని అది వాని తండ్రికి గలగడ అబద్ధ

తలంచి గ్రుడ్ల నీరు పెట్టుకొంటిని. వాడు నన్ను చూచి నాకేమి కీడు మూడెనో యని వాడును గ్రుడ్లనీరు పెట్టుకొనెను. ఇట్లీరు వురము కారణము లరయక అయిదు నిమిషములు మాట్లాడక యుంటిమి. చివరకు వాడు నన్ను చూచి వాసూ ! ఇంటికి పోవుదము రమ్మ” అని నన్ను తన యింటికి తీసుతొని పోయెను.

పద్మ—తరుపరి ?

వాసు—వాకిలి ప్రవేశించగనే మా పెదతండ్రి విస్తరాకలు ముందర వైచుకొని విస్తళ్ళు కుట్టుచూ నన్ను చూచి “ఏమే ! మన వాసు వచ్చినాడు. కాళ్ళకు నీళ్ళిమ్ము” అనగా లోపల నుండి మా పెద తల్లి యొక చేత నిత్తడి చెంబుతో నీళ్ళను నురియొక చేత కంచు చెంబుతో మంచి నీరును తెచ్చి “వాసూ ! కాళ్ళు కడుక్కోరా” అనెను. తోడనే ఆమె క్రింద నుంచిన ఇత్తడిచెంబును తీసికొని వాకిటికిపోయి కాళ్ళు కడుగు కొని లోనికివచ్చి మా పెదతల్లి యిచ్చిన మంచినీరు త్రాగి మా పెదతండ్రినద్ద కూర్చొని విస్తరంటలు కుట్టుచూ కుశలప్రశ్నంబుల వేసుకుంటిమి.

పద్మ—దౌరా ! ఎంతమోసము. తరువాత ?

వాసు—భోజనముల ముందర మా పెదతండ్రి తన కొమరుని చూచి “అబ్బాయీ ! ఊరికి వెళ్లెదనని పెద్దై తీసుకొనివెళ్ళి మరల యింటికివచ్చితివేమి ?” అని ప్రశ్నించెను. మా పెద తండ్రి ప్రశ్ననువిని నే మోసపోయినందులకు లజ్జావిచారము ల్లితో నాలో నవ్వుకొనుచుంటిని. మా పెదతండ్రి కొమారుడు

తండ్రితో ప్లాటుఫాచంమీద జరిగిన సంగతి యంతయు తెప్పెను. అది విని దంపతు లిరువురు ఆశ్చర్యంతో “ఏమి యాపద మూడెను నాయనా!” అని యనిరి. నేనునూ భోజనముల తడు పరి జెప్పెదనని భోజనము ముగించుకొని తాంబూలముల వేసి కొనుచూ నే దెచ్చిన యుత్తరమును యాయనకు జూపితిని. మా పెదతండ్రి యాశ్చర్యచకితుడై నా మోసపు టుత్తరమునకు విచారింపకొచ్చెను.

పద్మ—తదుపరి ?

వాసు—తదుపరి ఏమియులేదు. నేను తెల్లవారగనే వారందఱు కులాసగ యున్నందుకు సంతసించి, వారివద్ద నెలపు గైకొని ఆరుగంటల బండికి నచ్చటనెక్కి నీపు దిగిన బండికే గదా దిగుచుంటిని !

అని యీ విధముగా వాసుదేవరావు జరిగిన మోసమును గుఱించి చెప్పుచూ మధ్య మధ్య నప్పుచూ ఆశ్చర్య పడుచూ పదునొకం డగుసరికి మామ యల్లు లిరువురు నిల్లు చేరిరి.

అదివరకే పద్మనాథరావుగారు పదిగంటలబండికి వచ్చు నన్నసంగతి తెలియును. గనుక ఆయనవార్య పదునొకం డగు సరికి వంట చేసికొని సిద్ధముగా నుండెను. మామ యల్లు లిరువురు రాగానే పద్మనాథరావుగారి కొమార్తె “నాన్నా ! వంట అయినది. స్నానము చేయవచ్చును” అనెను. ఆమె పిలుపుతో యిరువురును పెరటిలోని కేగి, అదివరకే విమల వేడినీళ్ళు పోసుకొను పాళ్ళుచేసి బిందెలలో పోసియుంచిన నీళ్ళను యిరువురు స్నానముచేసి మడికట్టుకొని, బొట్టు పెట్టుకొను

నంతలో పద్మనాభరావుగారి భార్య అన్నము వడ్డింప నిరువురును బాపోసనబట్టి భోజనము చేయుచూ వాసుదేవరావు తనకు గలిగిన మోసమును అక్కకు చెప్పుచు, మధ్య మధ్య అక్కా తమ్ము లిరువురు ఆశ్చర్యపడుచూ, నవ్వుచూ భోజనము ముగించి తాంబూలముల వేసికొని విమలచే వేయించిన ప్రక్కమీద పండుకొనిరి. అట్లు పండుకొని సాయంత్రము లేచి విమల దెచ్చిన నీళ్ళతో ముఖము శుభ్రపరచుకొని పుక్కిలించి యుమిసి అదివరకే విమల తెచ్చిపెట్టిన చుల్పా హారపు పళ్ళెముల ఛెరియొకటి తీసికొని చుట్టించి కాఫీ పుచ్చుకొని పద్మనాభరావు "వాసూ! మన కావడిపెద్దెలోని చిన్న పెద్దె నిటుదెమ్ము" యన నతడువెళ్ళి కనిపడకపోవుటచే గాబోయి లేడే' యని జవాబిచ్చెను పద్మనాభరావు భయాశ్చర్య పడితాడై తొనిరేగి పెద్దెమూత స్వయముగా తీసి యందు చిన్న పెద్దెనుగానన భయకంపి పడై యంతయును కలియపెడుక సంభోక కాగితముమట్ట గానబడెను. ఆతడా కాగితము తీసుకొని విప్ప చదివి 'యింతెమున్నది వాసూ!' అని యా కాగితమును వాసుదేవరావుకు రిచ్చి పడకపోయేటై బండుకొని నిర్భారంబోవుటంబెను. వాసుదేవరా వా కాగితమును తీసుకొని చదివి అది వరకే వ్రీందరిరాత్రి యొకడువచ్చి తను కావలి పండుకొమ్మనా సని చేప్పి యొక మోసకుడు పండుకొనినట్లు తన యక్కా తమ్ములను తలసిగొందున యీపేటికి పోవుదును కదలా మరడేయనియు, యీ పెద్దె నిచ్చుకపోవుననే తనకొక బొంగి ఉత్తర యిచ్చి యాల్లు పెడలనేనననియు, యీ రోచించి మరల ఎవరైనా యీ యుత్తరమును తనలో నిట్లు చెబువ్వకొనెను.

Dear Padman

నీ శ్రేయమును గూర్చి యిట్లు వ్రాయుచుంటిమి. కేశవరావు విషయములో నీవు పనిచేయుచున్నట్లు మాకు తెలిసినది. ఆ ప్రయత్నముమానుము. మానవేని యనేక కష్టనష్టములపాలమ్యోదవు మమ్ము పట్టుటకు నీతాత దిగిరావలెను. కష్టసుఖము లాలోచించుకొనుము. మరువకుము,

ఇట్లు,

నీ శ్రేయోభిలాషులు,

హంతకమాల.

వాసు—మామా ! ఈయుత్తరము జూడ నాకు భయమవుచున్నది. మన మాకేసువిషయములో పనిచాలింతము. మన మారెండువేలతో కోటీశ్వరులముగాము.

పద్మ—పిచ్చివాడా ! ఇంతమాత్రమునకే యదైర్యపడెదవా ! రెండువేలమాట యటుండనిమ్ము. మన మా హంతకునిన పట్టిన లోకులవలనను, బ్రతుక్ష్వమువారివలనను మనకెంత గౌరవము వచ్చునో యెరుగునువా ?

వాసు—పట్టిన తదుపరిగదా గౌరవము ! ఈలోపుగా క, కష్టములను మనమే భరించవలయునుగాని లోకులుగాని ప్రభుత్వమువారుగాని భరింతురా ?

పద్మ—తొలుత కష్టము లనుభవించినగదా గౌరవముగాని సుఖముగాని తుదకు గలుగుట !

వాసు—మామా ! నీవు నిన్న చెప్పిన పనిలో నిదర్శనము లేమైనను దొరకెనా ?

పద్మ—తెలిసినదిగాని దానివలన ప్రయోజనమేమియు లేదు.

వాసు—ఎట్లు ?

పద్మ—హంతకుని పేరు తెలిసినది.

వాసు—పేరు తెలిసినంత మాత్రమున హంతకుడు చిక్కునా ?

పద్మ—అందుకనియేగదా ప్రయోజనము లేదంటిని ?

వాసు—మీరు నిన్న వెళ్ళినప్పటినుండియు ఏమి చేసినారో వివరించి చెప్పుదురా ?

పద్మ—అటులనే షికారుకు పోవునప్పుడు చెప్పెదను.

అని యిట్లాండొరులు మాటలాడు కొనుచుండ విమల యొక చెప్పులజోడును తీసికొనివచ్చి తమ యింట చెప్పు లెవ్వరికిని లేనందున ఆశ్చర్యముతో నాన్నా ! ఈ చెప్పు లెక్కడివి యని ప్రశ్నించెను. పద్మనాథరావుగారా చెప్పులను తీసుకొని నూదిగవాండ్ర వలన చేతితో కుట్టబడక క్రోము లెదరువేసి యుషను మీద కుట్టబడుటచే వాటిని పరిశీలించ వాటి పయి W No. 13 అని కంపెనీ పేరుండెను. వారా చెప్పులు పొందటి రాత్రి పరున్న మోసకునివని తెలిసికొని మరునాడు పదరువర్క్కుషాపునకు పోదమని నిశ్చయించుకొని సాయంకాల మైదు గంట లయినందున ఊరి వెలుపలకు షికారునకుపోయి యిసుక తిన్నెలపయి గుడ్డలు బరచుకొని పండుకొని పద్మనాథ రావు రామనగరములో జరిగిన వృత్తాంతము వాసుదేవరావునకు జెప్పుచుండెను.

చదువరులారా ! ఆ పోయిన పెట్టెలో ఏమి గలదో మీ రెరుగుదురా ? ఎరుగరు. అయిన నే జెప్పెద వినుడు. ఆ పెట్టెలో నగ

లేమీయూ లేవు. డబ్బులేదు కాని పద్మనాభరావుగారి భూములకు సంబంధించిన దస్తావేజులు కొన్ని వాసుదేవరావు ఆస్తి తాలూకు క్లాగితములు కొన్ని ప్రాంసరీ నోట్లు గలవు. అవి చాలవా ?

5 కత్తుల జేరము

షుమా రెనిమిది గంటల వేళ నలుబదేండ్ల వ్యక్తి రామ నగరమునం దొక పీడిలో నొక యింటి వాకిట నిలచి “కత్తుల్ కత్తుల్; పాత కత్తుల్కి కొత్త కత్తుల్” అని రెండు చూడు పర్యాయములు బిగ్గరగా కేకవేసెను. అత డొక భుజమున గోనెయు, మరియొక భుజమున కొన్ని త్రాళ్ళకు కట్టిబడిన పలురకము లయిన కొత్త కత్తులును, చుక నొక మూటయు ధరించియుండెను. అతని వేషభాషలుచూడ మహమ్మదీయు డనుకొన వచ్చును. మన సాహేబు కేక వేసిన యింటనుండి యిరువదేండ్ల ప్రాయము గల యువకుడు తలుపులను త్రోసుకొని వచ్చి “సాహేబు యిటురా” యని లోనికి బిలుచుకొని పోయి “కూర్చుండు” మని తాను లోని కరిగి యొక కత్తి చేత నుంచుకొని.

యువ — సాహేబూ! మీదేయూరు ?

సాహే - మాదీవూరు షాలాదూరం. పదియపాయిల్ రేల్ చార్జి అయితాది.

యువ—నీ వెన్నిదినములనుండి యీవృత్తి నవలంబించితివి ?

సాహే—దినముల్ గినముల్ నాకి మాలుంనై. పసి పీర్ల పండగల్ గయాహై.

యువ—పదేండ్ల యినదా ?

సాహే—నై చూచు. జూటాబాత్ నై.

యువ—నీవద్ద యేమేరకములు గలవు ?

సాహే—బూడ్సుచాకీ, జేబుచాకీ, మోగ్నెటుగల చాకీ, కత్తి కఠార్ ఖోత్ హై.

యువ—సాహేబు! నావద్ద నొక కత్తిగలదు. దానిని తీసుకొని ఒక చిన్న జేబుచాకును, తాళపుచెవులలో వేసుకొనుటకు బూడ్సుచాకును యిచ్చెదవా ?

సాహే—అచ్చా ! మాకీ యిస్తాం.

అని యువకు డడిగిన రెండుచాకులనూ యిచ్చి ఆరెండు చాకులు యువకుడిచ్చిన పోర్డుకంటే తక్కువ ఖరీదగుటవలన తన చంకనున్న మూట దీసి యందుంచి చిన్న మనీపర్సును తీసి నాల్గణా లాయువకుని చేతిలోపెట్టి యతనివద్ద పోర్డుడిగి పుచ్చుకొని అటునిటు త్రిప్పిచూచి తన వీపుపై గల గోనెలో వేసుకొని,

సాహే—అయ్యా ! దీన్నిజత యింకో కత్తి వుండవలా గాదూ దాన్నివది ?

యువ—నేను కొన్నిదినముల క్రిందట కళింగనగరములో డిగి సాయంత్రము నాల్గుగంటలకు వేపేరి పోవుచుండగా కొందరు దుర్మార్గు లడ్డమై నాతో పోరాడి నా కత్తిని లాగుకొనిరి.

సాహె—వెప్పేరి దేన్ని పనిమీద యెళ్ళారు తుమే?

యువ—మా మేనమామ ఆ యూరగలడు.

సాహె—మీ మేనమాంకి కోన్ ?

యువ—కేశవరావుగారు.

సాహె—అచ్చా. నాకి కేశవరావుగార్కి తెల్పు. మొన్న కేశవరావుగార్కి యింట క్యాకీగంధర్ గోలం జరిగేది కతేనా?

యువ—సుమారు పది దినముల క్రిందట మా మేనమామ కుమారిత తస్కరింపబడెనట.

సాహె—వార్కి విరోధులు కోన్ హై ?

యువ—ఎవ్వరును లేరు. ఆయన కూతురును నాకివ్వవలయు ననియు ఆయన భార్యకు కళింగనగరములో ఆర్. నరసింహా రావు అను నతని కియ్యవలయునని యుండెను. ఆ పిల్ల నన్నే ప్రేమించెను.

సాహె—ఆ నర్ సింగరావుకు పెద్ద ఆస్తివుంది క్యా ?

యువ—పెద్ద యాస్తియు గలదు. బి. ఏ. ప్యాసుచేసి నాడట. రూపరి. కాని కొంతమంది దుస్సహవాసము వలన త్రాగుడు మొదలగు దురభ్యాసములకు లోనై తల్లిదండ్రుల మాట వినక నెలకు రెండువందల రూప్యముల చొప్పున భరణముల గ్రహించుచూ దాని మూలమున జీవించు చుండెను. ఆ క్రూరుడేమైన జేసెనేమో.

సాహె—అరే ! క్యా ! ఇంత మాత్రంకి అట్లాచేస్తాడా ?

యువ—చేయకేమి? ఒకనా డాతడు మా మామ యొద్దకు వచ్చి తనకు ఆయన కూతుర నివ్వమనిప్రార్థించెనట. అందులకు

మా మామ యియ్యకొన నందున చూడు నిన్నెన్ని యిడుముల పాల్జేనెదనో అని చెప్పి వెడలిపోయెనట.

సాహే—అచ్చా. మాకీ చాలా పోద్దయింది బేరం చేసుకోవాలాగాదా? మాకీ యెల్లీవస్తాం.

యువ—మంచిది.

సాహేబు వెలుపలకు రాగా యువకుడు లోనికరిగి తలుపు పేసుకొనెను.

చదువరులారా! వీరిద్దరెవ్వరోయని మీ మనస్సు తహ తహ పడుచున్నదా? అట్లయిన ఈ సాహేవే మన పద్మనాభ రావు. ఈ యువకుడే యన్ శంకరరావు. మున్ను సోర్డు మేకర్సు షాపువారి వలన పరిచారిక గొంతున గ్రుచ్చబడిన సోర్డు యన్. శంకరావుచే కొనబడెనని తెలిసి యాని పరీక్షించుటకై పద్మనాభరావుగా రిచటికి వచ్చిరి. నాడు కేశవరావుగారి యింట దొరికిన జేబురుమాలుపై గల కె. యన్. అనుసంకేతాక్షరములు ఇపుడు శంకరావు చెప్పిన కె. నరసింహారావుకు సరిపోవుట చేతను, శంకరావుకు కేశవరావు గారికి గల బంధుత్వమును బట్టియు కె. నరసింహరావే హంతకుడని కృతనిశ్చయముడై యింటికేగెను.

6 మోసము

అట్లు పద్మనాభ వాసుదేవు లిరువురు షికారునుండి మరలి గృహాస్మిఖులై యిల్లు చేరిరి. మరునాడు ప్రాతఃకాలమున లేచి కాలకృత్యముల నిర్వర్తించుకొని కాఫీ పుచ్చుకొని

“వాసూ! నేను తెదరువర్క్కుషాపునకు పోయి వచ్చెదను. నీవు యింటివద్ద నుండు” మని యొక ద్విచక్రశక్రము వాసుదేవుడింటినుండి తేగా దానిపై నెక్కి యా షాపుకు పోయెను.

ఆ షాపు యజమాని పద్మనాభరావు గారిని చూచి “అయ్యా! దయచేయండి” అని యొక కుర్చీ వేయించి అందాసీనునుంజేసి,

షాపు—అయ్యా! తమరు దయచేసిన పని యేమో అడుగ వచ్చునా?

పద్మ—నీ వలన నా కొక సహాయము గావలయును.

షాపు—నావలననా? నాచేతనై నంతవరకు చేయవచ్చును.

పద్మ—నీచేత నా ననేగదా నీకడకు వచ్చినది?

షాపు—అట్లయిన చేసెదను. ఆ పనియేమి?

పద్మ—ముమ్మాటికి చేసెదవా?

షాపు—అటులే.

పద్మనాభరావుగారు తన నైకిలుకు కట్టుకొనివచ్చిన చెప్పులు విప్పుకొనివచ్చి “అయ్యా! ఇవి మీ షాపులో తయారుచేసిన వేనా?” అని ప్రశ్నించెను. షాపు యజమానుడు వాటి నందు కొని నిదానించి చూచి వాటిపై గల సంకేతాక్షరములను చూచి బానని మెల్లగా బల్కెను.

పద్మ—వీటిని కొనినవా రెవ్వరో పేరు చెప్పగలరా?

షాపు—చెప్పుదునుగాని ఆ నామమును బహు గోప్యముగా నుంచవలయును. వెల్లడి చేయకుడు.

పద్మ—వెల్లడి చేసినందువలన ప్రమాదమేమి? చెప్పులు కొన్నంతమాత్రమున పేరును దాచవలయునా? ఎంతమంది చెలు గొనుటలేదు?

షాపు—అందరు కొనుట యొకటి. వీరు కొనుట యొకటి. వీటిం గొనినవారు నాచేత నిరువదిరూపాయి లీనాముచెట్టి వారి పేరు మాత్రం మెవ్వరికిని చెప్పవద్దనిరి. అట్లుగాక వెల్లడిచేసిన చంపివై తుమని బెదరి నిరి.

పద్మ—నా కీ చెప్పు లొకచోట దొరకినవి. పాపమెవ్వరు పారవేసికొనిరో వారికి టేర్చుటకు నేను వీటినిగొనిన వారి పేరడి గితిని.

షాపు—అటులైన సరే :

అని యొక రశీదుబుక్కుతీసి 10 నెంబరు రశీదుతీసి అయ్యా! దీనిని గొన్నవారు కె. నరసింహారావు కళింగసగరము.

పద్మ—అయ్యా! చెప్పలమీద 13 నెంబరు వేసితిరేమి ? మీరు 10 నెంబరు రశీదు తీయుటకు కారణమేమి ?

షాపు—అయ్యా! వీరు 10 నెంబరుమొదలు 19 నెంబరువరకు గల చెప్పలను గొనిరి.

పద్మ—మంచిది. సెలవు.

షాపు—చిత్తము.

వెంటనే పద్మనాథరావుగారు ఆచెప్పలను తీసికొని తననైకి లుకు కట్టుకొని నైకిలెక్కి యింటికిపోవుచూ హంతకులు పది మందై యుందురు. లేకున్న ఒక్క నరసింహారావుకు పదిజోళ్ళ చెప్పురేలా ? అని వితర్కించుకొనుచుండెను.

ఇంతలో నొక బాలు డొక యుత్తరము దెచ్చి అయ్యా ? “దిగండి” అన పద్మనాథరావు తన నైకిలు దిగి ఆ బాలునిచే నివ్వబడిన లేఖను దీసికొని చదువుకొని “ఎవ్వరిచ్చిరి” అని చిలునవ్వుతో ననెను. అందు కా బాలుడు “అయ్యా ! ఇప్పుడే యొక మనిషి నాచేత రెం డణాలు పెట్టి ఈ యుత్తరమును మీ కిమ్మని మిమ్ములను వ్రేలుపెట్టి పంపి

ఆ మీదికేగెను" అని జవాబుచెప్పెను. పద్మనాథరావు మరల తన ద్విచక్రశకట మారోహించి యింటికి పోయెను.

ఇంటికిచేరి 'వాసూ! ఈ యుత్తరమును చూడుము' అని ఆయుత్తరమును వాసుదేవరావున కేయ నతడా యుత్తరమును పిప్పి యిట్లు చదువ మొదలిడెను.

Dear Padmam

నీవు మమ్ములను పట్టుటకు విశ్వప్రయత్నములు చేయు చున్నావని. మాకు తెలియవచ్చినది. ఆ ప్రయత్నములు మానుము. మాతో స్నేహము చేసికొనుము. నీ పెటె నీ కిచ్చెదము. లేనియెడల నింక ననేక కష్టముల పాలు గాగలవు. మాతో సఖ్యము జేసికొనుట కొడఁబడితివేని నీ పెట్టె నీకు కావలయునేని యీ రాత్రి ఘమారు పదునొకండు గంటల కొంట రిగా యూరువెలుపలగల పాడుదేవాలయమువద్దకు రావలెను. అన్ని సంగతులు నీకప్పుడు స్పష్టముగాగలవు.

ఇట్లు నీ మేలుకోరువారు

హం త క మా ల

పద్మ—వాసూ! నేనీరాత్రి వెళ్ళి వారిని వంచించి మనపెట్టె తీసుకొని వత్తును. నీవుమాత్ర మిట్లు కదలకుము.

వాసు—ఎట్లు వంచింపగలరు?

పద్మ—నీకు తరువాత చెప్పెదను

వాసు—వారిని బంధించురా?

పద్మ—వీలై న హంతకులను బంధించుననుకొనుము.

నాటి సాయంకాలము పెందలకడ పద్మనాథరావు భోజన ముచేసి వాసుదేవరావు నింట భద్రముగా నుండుమని చెప్పి

వెడలిపోయెను. వాసుదేవరావును చోజనముచేసి వెంటనే పండుకొన గూడదు గనుక కొంచెమునేపు వాకిట పంచారుచేసి పది గంటలకు లోనికేగి పండుకొనెను. పరుండిన యరగంటకు “వాసుదేవరావుగారూ ! వాసుదేవరావుగారూ !” అని తెలుపు తట్టుచూ ఎవ్వరో పిలిచిరి. వాసుదేవరావున కొక నిమిష సరిగా పట్టకపోవుటచే వెంటనే లేచి తెలుపు తీసికొని వెలుపలకు వచ్చి ‘ఎవరు వారు’ యని ప్రశ్నించెను.

వ్యక్తి—అయ్యా ! నేనే.-

వాసు—టహో ! నీవా వెంకటరాముడూ ! ఏల యిట్లు ప్రొద్దుపోయి వచ్చితివి ?

వెంక—మీబావగారు మీకొక ఉత్తర మిమ్మని, నన్ను మీయింట కావలి పండుకొమ్మని. మిమ్ములను త్వరగా పంప మన్నారు.

వాసు—ఏదీ యుత్తరము.

అని యుత్తరమును పుచ్చుకొని చదివి లోనికేగి నిక్కరులుని యను మాత్రము ధరించుకొని పిస్తలు నిక్కరు జేబులోనుంచుకొని “వెంకటరాముడూ ! జాగ్రత్తగా పరుండమ”ని చెప్పి యిల్లు వెడలిపోయెను.

వెంకటరాముడొక పోలీసుభటుడు. పద్మనాభరావుగారియెడల విశ్వాసము మెండు. సమ్మకము గలిగి వీరి యింటికి వచ్చుచూ బోవుచుండుట వలన అప్పు డప్పుడు జజారున కేగి ఏదైనా సరకులను కొనితెమ్మని డబ్బిచ్చుచుండువారు. ఈత డేమియు దానిలో కపిషను కాసపడువాడు కాదు.

మా పాఠకుల కిక పవ్వనాథరావుగా రిల్లు వెళునని మొద
లేమి జరిగెనో చెప్పెదను. అప్పు డట్లు పద్మనాథరావుగారు
వాసుదేవరావు నింటనుండు మని పోలీసువాడొకపోయి పదిమంది
పోలీసులను తీసికొని పాడు దేవాలయమునకు పోయెను. ఆల
యము జేరగనే వారలను కొన్ని గజముల దూరమున దాగు
కొమ్మనియు, తాను విజిల్యాది నప్పుడు రమ్మనియు జెప్పి తా
నొంటరిగా గుడివద్ద కేగెను. అత డచ్చట ఎవ్వరినిం గానక
పదునైదు నిమిషముల పరకు యచ్చట నుండి హంతకులు
మోసము జేసి రనుకొని మరలి థటుల వద్దకు రా బ్రయత్నించు
చుండగా, నతని కొక వ్యక్తి వచ్చుచున్నట్లు కాలి యలికి
డయ్యెను. ఆ యతడి వైపునకు నిదానించి చూచి ఎవ్వరో
మగమనిషి యనుకొని పై బట్టయు చొక్కాయు లేకున్నం
దన పెద్దమనిషి కాడనుకొని, హంతకుడే యని కృత నిశ్చయు
డయి “చొరికితివిరా దొంగ” యని యనుకొని బిగు
లును పెద్దగా నూదెను. యమథటులవలె హరిజము కొరకు
సింహము కాచుకొని యున్నట్లు కాచుకొని యున్నారు. కావున
థటులు రిప్పుమని ఒక్కమ్మడిగా యా వ్యక్తిపైబడి కాలు
చేతులు బంధించిరి.

తోడనే ‘బలే మేనల్లునే బంధించితివా పిచ్చిపవ్వం’ యని
యొక రేక వినబడెను. వారు విభ్రాంతులై యాకేకవైపు పరీ
క్షించి ఎవ్వరినిం గానక అప్పటికి వాసుదేవరావుని నమ్మక తన
కరదీపిక సహాయమున యా బంధించిన వ్యక్తి మోము పరికింప
నాహంతకుడు వాసుదేవరావువలె మారి పోయెను. పవ్వనాథ
రావు వెంటనే వాసుదేవరావును బంధ విముక్తుని జేసెను.

పద్మ—వాసూ : ఇదియేమి ? నీవిచటి కేలవచ్చితివి?

వాసు—మీ యుత్తరము వలన.

పద్మ—ఏమీ : నేనా : పుత్తరము వ్రాయుటచూ : ఏదీ ?

అని వాసుదేవరా విచ్చిన యుత్తరము నందుకొని యాతని దస్తూరివలె నుండుటచే యాశ్చర్యపడుచూ, అందరును విసునట్టు తన కరదీపిక సహాయమున నిట్లు చదివెను.

Dear Vasu!

నేను తాణాకు వెళ్ళితిని. అచ్చట పోలీసు లెవ్వరును లేరు. వెంకటరాము డొకడు మాత్రము గలడు. వీనివలన పని సాధ్యము కాదు. కావున వీనిని మన యింట పరుండబెట్టి నీవు పై గుడ్డయు, చొక్కాయులేక రావలెను. ఏలయన నీవును ఒక హంతకునివలెనున్న హంతకులు నిన్ను చూచిన వారిలో వాడివే యని నమ్మి నీ జోలికి రాదు. లేకున్న నీకు అపాయ మేమైనా చేయుదురు. త్వరగా బయలుదేరి రావలయును.

గ్రహించవలెను

Padmanabharao

తోడనే వెంకటరాముడు వారిలో నొక డగుటవలన యది మోసపు టుత్తరమని నమ్మి హంతకుని మాయలో పడిపోయి నందున వారి తెలివి లోపమునకు చింతించుకొనుచూ నడువ సాగిరి.

పద్మ—వాసూ : ఈ యుత్తరము నీ కెవ్వరిచ్చిరి ?

వాసు—మామా : వాడి చమత్కారము కాంక్షోను. దుర్మార్గుడు నేనే వెంకటరాముడనని బొంకియాతని కంఠస్వరమువలెనే మాటలాడ నిదురకండ్లచే నిజమని నమ్మితిని.

పద్మ—పోనిమ్ము మనిషినై నను గుర్తింపచేదా ?

వాసు—వాడు వెలుగువద్దకు వచ్చినగదా గుర్తించుట! చీకటిలో గుర్తించుటకు నా కన్ను లేమైన పిల్లికన్నులనుకొంటివా !

పద్మ—వాసూ ! నిన్ను భటులు బంధించి సుద్యుక్తులై యున్నప్పుడు నేను వాసుదేవరావు నన్న నీన్ను బంధించిరుగదా ?

వాసు—నేను మెల్లగా పరధ్యానముతో వచ్చుచుంటిని. నీవు పెద్దగా బిగులూదుట వలనను, వారు పదిమందియు పరుగిడుచూ నా వైపుకు వచ్చుచుండుట వలనను నీవు రాకేదని వారు హంతకులని తలచి దైర్యము చెడి స్మృతి తప్పినది. 'మేనయల్లునే బంధించితివా' యని విన్నప్పుడు నన్ను బంధించినది నీవేయని దైర్యము తెచ్చుకొని నేను 'వాసుదేవరావు' నని చెప్పకమున్నే నన్ను బంధవిముక్తుని గావించితిని.

పద్మ—ఇంటివద్ద ఆడువారిగతి ఏమైనదో పోవునము పద. అని యనుకొనుచూ పోవుచుండిరి.

7 విమల సత్తకపోషులు

నాటి రాత్రి మబ్బుపట్టి గాఢాంధకార బంధురముగా నుండెను. చిమ్మటలు కీచుమని ధ్వజచేయుచుండెను. మధ్య మధ్య మేఘములలోనుండి మెరపులు మెరయుచుండెను. చెట్లమీది పక్షులు కలకలధ్వనులు చేయుచుండెను. గుడ్లగూబలు గద్దెలములు మొదలగు నిశాటనపక్షులు మాత్రము ఎగురుచూ రమమేతకై పోవుచుండెను.

వీ రేడియో మాట్లాడుకొనుచూ మధ్య మధ్య నిశ్శబ్దముగా
 నడచుచుండ వీరి కట్టెదుటనుండి యొక వ్యక్తి యొక
 బగువును వీళ్ళపై వైచుకొని పోవుచున్నట్లు కనిపింప.
 వారాగి నిదానించి చూచి “వాసూ! మీరీ వ్యక్తిని వెంట
 కొని పొందు. నే నీవ్యక్తి ఎవ్వరో ఎవటి కరుగునో కనుగొని
 వచ్చెదను” అని వారల బంపి పద్మనాభరా వా వ్యక్తిని వెంట
 డించెను. మధ్యమధ్య గల్గు మెరపుల సహాయమున ఆ బరు
 వొక స్త్రీ శరీరమని పద్మనాభుడు తలచెను. మధ్యమధ్య ఆ
 వ్యక్తి పెనుకకు తిరిగి చూచుచుండుటచే గాచోలు ఆ వ్యక్తి
 కనులబజరుండా చెట్లచాటున దాగుచూ పోవుచుండెను. అట్లా
 వ్యక్తి కొంతదూరము పోయి యొక అడవి ప్రవేశించెను. అసలే
 అమావాస్య ఆ దినమగుటచేతను పైగా మబ్బు వట్టుటవలనను
 చూచువారలకు ముప్పది అమావాస్య రేకమై ఆ యడవియందు
 దాగుడుమూత లాడుచున్నవో అనుసంత అంధకారబంధుర
 మయ్యెను. కాని దైవానుగ్రహమువలన కలుగు మెరపులచే
 పద్మనాభరావుగా రావ్యక్తిని వెంటడించుచునే యుండెను.
 అడవి మృగముల కూతలచేతను. పెనుబాముల యొక్క
 భూత్కారరవములచేతను పద్మనాభరావుగారు భయ మందు
 చుండిరి గాని అట్టి సమయమున భయమందిన లాభము లేదని
 నిశ్చయించుకొని వెంటడించుచునే యుండెను. ఇట్లు కొంత
 నేపటికి వారడవివాటి యెడారి ప్రవేశించిరి. పద్మనాభరావును
 భయమందక ఆవ్యక్తిని వెంటడించుచునే యుండెను. అట్లు
 కొంతనే పా యెడారిలో నడచి చివర కొక కొండవర్షకు చేరిరి.

ఆ వ్యక్తి తన వీపుపైనున్న బరువును క్రిందదింపి అచట గల యొక తిగను చూతమని యొక రాతిచాటున దాగి పరీక్షించు చుండెను. ఆ ట్లావ్యక్తి తీగ లాగగనే పూర్వము కొండవలె నున్న యాప్రదేశము గుహవలె మారిపోయెను మరల ఆ వ్యక్తి బరువును వీపుపై వైచుకొని గుహలోనికేగెను. తోడనే ఆ గుహ కొండవలె మారిపోయెను.

పద్మనాభరా వీవలకు వచ్చి లోన ఏమి జరుగునో యాల కించుదమని తలచి తన చెవిని గుహ కానించి కొంత అప్పుష్ట సంభాషణ యిట్లు వినెను.

ఒకడు—మౌలీ!—వలలో—పద్మ—రావు?

మౌలీ—తమ—వల—జేయుటయు—గూఢానా?

ఒక—పద్మ—మరది—దొంగ బంధించెనా?

రెండ—నా—పుబ్బు—నన్ను—

పెద్దనన్ను వినబడెను. “బరే! బరే!” అను మాటలు మాత్ర మెంత చెపిటివానికైనను వినబడక మానవు. మరల,

ఒక—వాసుదే—వెంకటరాము—నమ్మెనా?

మౌలీ—మానుగోం—పలుక—నమ్మటం—?

ఒక—పిల్ల—పూట—భాషించెద—?

మౌలీ—ఇపు—తొందర—వచ్చినది?

ఒక—సరే!—పోవుదము—డు.

పద్మనాభరావు “పోవుదము”ను మాట వినగనే వారలు ద్వేషపలకు వత్తురని తలచి నొక రాతిచాటున దాగి గుహవైపుకు పరిశీలించు చుండెను.

తోడనే నలుగురు పురుషులు వెలుపలికివచ్చి “వెళ్ళు చున్నాము. పిల్లజాగ్రత్త” అని కేకవేసి లోనివారికి చెప్పునట్లుగా చెప్పి పోయిరి.

పద్మనాభరావు లోపల మనుష్యులు గలరని రలచి లోని కేగుట కది సమయము గాదని గృహోన్ముఖుడై పోవుచూ “ఏమీ ! పిల్ల జాగ్రత్త యను చున్నారు వాసును నమ్మించి యిల్లు వెడల జేసినాడు. ఈ పిల్ల మన విమల గాదు గదా ? లేకున్న మన యింట ఏల పండుకొనును ? ఒట్టిమాట. పిల్లతో వారితేమి పనిగలదు. వారిని బట్టుటకు ప్రయత్నములు నేను జేయుచున్నాను గదా : పిల్ల ఏమిచేసినది ? ఏమో ! నన్ను కష్ట పెట్టుటకు చేయగూడదా ?” అని పరిపరి విధముల దలచుచూ విమల తస్కరింపబడి నందులకు విచారించుచూ మధ్య మధ్య విమలగాదని దైర్యము తెచ్చుకొనుచూ యింటికి నడువ సాగెను.

రెండు గంటలు నడచు సరికి వారిల్లెదు రాయెను. తోడనే యింటిరోపలి కరుగు సరికి భార్యయు, వాసును “ఇంతే మున్నది. హంతకులు మన కొంప ముంచినారు.” అని ఏడువ సాగిరి. ఆ రోదన వినుసరికి పద్మనాభరావుగారి కిదివరకు గల అనుమాన పిశాచము వదలి దృఢపిశాచ మావహించెను. ఏమిచేయ గలడు ? తానుగూడ దుఃఖించిన వారపరిమితముగా దుఃఖింతు రని తనకు పొర్లుకొని వచ్చుచున్న దుఃఖము నాపుకొని వారలకు దైర్యవచనంబులు చెప్పుచూ మధ్య మధ్య “విధి నెవ్వరు తప్పింప లేర” నుచూ యూరకుండిరి. ఇట్లు రోదనలతో శైలి వారినది.

పాతకమహాశయాలారా : విమల పద్మనాభరావుగారి కుమార్తె
యని మీ రెరుగుదురు. ఈమెకు పవనూను సంవత్సరముల
ప్రాయ మగుటచే యింకను వ్యక్తురాలు గారేదు. పద్మనాభ
రావు గారికి వ్యక్తురాలయిన రెండు సంవత్సరములకు పెండ్లి
చేయవలయునని యూహ. వారియూహ ఎట్లు విఘ్న మైనదో
చూచితిరా : వ్యక్తురాలయిన పిదప యీ కాలములో బ్రాహ్మణ
జాతికలకు పరిణయ మొనరించిన దోసమండ్రు గదా !
పద్మనాభరావుగారి దోసమున కెట్లు రోజుకుదురో? అని
మీకు సందేహముగా నుండవచ్చును. మన కథా కాలమున
యా పట్టింపు లేమియు లేవు. ఎవరి యిష్టానుసారముగా వారు
జేయు చుండిరి. తరచుగ నక్కడక్కడ చాల్యవివాహములు
గూడా జేయుచుండిరి. కొందరు దేవోద్ధారకులు సహిత మింటికి
పోగానే వారి తల్లి “నాయనా ! నే నిక చాలా కాలము బ్రతుక”
ననుచూ వారి రెండు మూడేండ్ల కుమార్తెలకు తాను కన్ను
లారా చూచునట్లు పెండ్లి చేయుమని వేచియును. అందులకు
వారు పూర్వము రాముడు విధిగల్గి పిచ్చివాళ్ళ పరిపాలన
మొనరించినట్లుగా వీరు విధిలేక మాతృవాళ్ళ పరిపాలన మొన
రింతురు.

కావుననో పాతకులారా : అతిబాల్య వివాహములవలన
అనేక కష్టము లున్నవని జనులకు బోధించి మీరునూ వెనుకటి
పరివలెగాక నిజమయిన దేవోద్ధారకులు గండు. ఇక మనము
కథనోని కేగుదము.

42 దొంగల నాయకుడు

నాటి యుదయమున పద్మనాభరావుగారు కాటోచిత కృత్యముల నిర్వర్తించుకొనిన పిదప తమ ద్విచక్రశకటముపై తానాకు పోవుచూ త్రోవనకలియు న్నేహితులతో మాట్లాడుచూ యరగంటయగుసరికి తాణా జేరిరి. అప్పటి కింకను యినస్పెక్టరు గారు రానందున యొక కుర్చీపై నాసీనులై యటగల వార్తా ప్రతికను చదువుకొనుచుండిరి. అయిదునిముషము లగుసరికి యినస్పెక్టరు రాగా 'గుడ్ మార్నింగు సార్' యని పద్మనాభరావు గారు నిలువబడ, యాయనయూ ప్రతిక్రియ యొనరించి యిరువురుం గలసి యాసీనులైరి.

ఇన—ఏమండీ : పద్మనాభరావుగారూ : విశేషములు.

పద్మ—విశేషములకు లెక్కయేలేదు.

ఇన—'ఏమి : ఏమి :' యని త్వరితముగా బల్కిరి.

పద్మ—నేను తమ దర్శనము చేసికొని మూడుదినములై నదిగదా :

ఇన—నిశ్చయము.

పద్మ—నాయాస్తికి సంబంధించిన కాగితములు హరికుల వలన తస్కరింపబడినవని మీ కిదివరకే మనవిచేసికొనియుండిని గదా :

ఇన—తదుపరి ఏమిజరిగినది :

పద్మ—నాడు మీయొద్ద నెలవుగైకొని లేవరువర్కునాపు నకు పోయి యింటికి వెళ్ళుచుండ నాకొక యుత్తరము నొక బాలునిచే నివ్వబడెను. దానిని జదువుకొని యింకరిగి

యుత్తరము ప్రకారమచ్చటికి పోయియుంటిని. నేను వెళ్ళగనే మరల నింకొక యుత్తరము మా వాసుదేవరావును సమ్మించి నాకడకు వచ్చునట్లు జూపెను. 'దావమరదినే బంధించితివా' యని యొక పెద్దకేక వినబడెను. చెప్పుటకు సిగ్గుగా నున్నది.

ఇన—వీవీ : యుత్తరములు.

పద్మ—ఇవిగో, చిత్తగించగోరుచున్నాను.

అని తన చొక్కాజేబులోనున్న రెండు యుత్తరములను యినస్పెక్టరుగారి కివ్వ యాతడా యుత్తరముల జదువుకొని.

ఇన—అయ్యా : వీ రెవ్వరో బహు సేర్పరులైన దొంగల వలె కన్పట్టచున్నారు.

పద్మ—తదుపరి మరల యింటికి వచ్చుచుండగా నాకొక వ్యక్తి యొక బరుపు మోసికొని పోవునట్లు కాన్పించిన వానిని వెంబడించ యా బరుపు నా తనయ యయ్యెను.

ఇన—ఆ : నీతనయయే : విచారము : విచారము :

పద్మ—విచారించిన ప్రయోజనము లేదు.

అని జరిగిన వృత్తాంతమంతయు పద్మనాథరావుగా రిసస్పెక్టరుగారికి చెప్పుచుండునంతలో నొక వీనాదివాడు యినస్పెక్టరు గారి కడకువచ్చి "అయ్యా : దండాలంకీ" యని యొక ఉత్తరమును తీసి యాయన కివ్వ నతడా యుత్తరమును జదువుకొని "సరే వెళ్ళరా" యన నా మనిషి వారి పెనుకగల గోడప్రక్కన దేహమంతయు ముసుకు బెట్టుకొని నిద్రించుచుండెను గాబోలు కదలుట మెదలుట లేదు.

ఇన—విన్నారా : మన సూపర్వైంటుగారు యీ పేళకు నాల్గుదినములకు వత్తురట. జాగ్రత్తగా యుండుమని వారి క్లర్కు వ్రాసియున్నాడు.

పద్మ—ఎవరు చాసినది? మన రామకృష్ణరావేనా ?

ఇన—కాక మన కాస్తు లిం కెవ్వరుగలరు ?

పద్మ—రికార్డంతయు సరిగా నున్నదా ?

ఇన—చక్కగనే యున్నది గాని. మీ విమలను చెచ్చుట కేయపాయము జేసితిరి !

పద్మ—మన మీవేళ సాయంత్ర మొక ప్రదేశమున కేగ వలయును. మిమ్ములను గూడ వెంటబెట్టుకొని వెళ్ళవలయును గనుక మీరును వచ్చుటకు ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇన—సరే ! అటులే వచ్చెదను. ఎన్నిగంటలకు ?

పద్మ—సుమారు మూడుగంటలకు ఇయలుదెర వలయును.

ఇన—ఎచ్చటికి? ఏమిసని ?

పద్మ—ఆ సంగతంతయు మీకు దారిలో చెప్పగలను. గోడ లకు చెవులుండునను సామెతగా వెలుపల నెవరికైనను విన బడును.

ఇన—మంచిది.

అని యిరువురును లేచి గృహోన్ముఖులై యిల్లు చేరిరి. అప్పటికి పదిగంటలయ్యెను. మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకే పద్మనాథరావుగారు పయనమై యినస్పెక్టరుగారి యింటికి వచ్చి వారిని బిలుచుకొని బజారునకు పోయిరి.

ఇన—అయ్యా ! ఎచ్చటికో వెళ్ళువమంటిరే ! బజారున కేనా ?

పద్మ—కాదు. మన మొక గుట్టపుబండి కుదుర్చుకొని వలయును.

ఇన—ఎచ్చటిరో చెప్పుదురా?

పద్మ—ఇప్పుడే మీకు తెలియగలదు.

అని అనుకొనుచుండ నొక మహమ్మదీయుడు వచ్చెను.

మహా—అయ్యా మహారాజే బండికావాలా?

పద్మ—నీ దేమి బండి!

మహా—మీ కే బండి కావాలంటే ఆ బండి తయారై
చేస్తాను.

పద్మ—గుట్టపుబండి కావలయును.

మహా—ఎచ్చటికి?

పద్మ—కొండకు.

మహా—ఏ మిచ్చెదరు?

పద్మ—నీ వడుగరాదా.

మహా—ఒక రూపాయ్ యిప్పించ గలరా?

పద్మ—సరే కట్టుకొని రిమ్ము.

అన అయిదు నిమిషముల కా మహమ్మదీయు నొక గుట్టపు
బండితో బ్రవేశించి యచట నిలిపి “అయ్యా! ఎక్కండి
పోదాం అన యిరువురును బండి నెక్కిరి. బండి తోల నాడ
భించెను.

పద్మ—సాహేబూ! గుట్టము చిక్కిపోయి యున,
బాగుగా పరుగెత్తు గలదా?

సాహే—అయ్యా! పరుగెత్తు విషయములో దీని తరు
మన బస్టిలో గుట్టము లన్నియు. ఇప్పుడు క్షణములో
రామా!

బండి రెండు మూడు ఫర్లాంగులు వడిగా పరుగెత్తెను. తదుపరి ఏనుగు పరుగెత్తు నంత మహావేగము పరుగెత్తుచుండెను. ఆ వేగము యాతని తోలుట యందుగల మహాత్మ్యమో లేక యా గుఱ్ఱమునకు గల బలమో తెలియదు.

పద్మ—ఏమీ ; పరుగెత్తుటలేదు. సాహాయీ !

సాహే—అయ్యా ! దీనికి దారి క్రొత్తచేసినది. యీ దారిన వచ్చి పది దినము లయినది. అప్పటి నుండియు ఎప్పుడు రారేదు యీ దారిని. అని పెద్దదెచ్చి కొయ్యమీద కొట్టగనే దున్నపోతు కున్నంత చెవ రుండుటచే యీ గుఱ్ఱము చెనరి కాబోలు మధ్య మధ్య వెనుకకు నడచుచూ, తనరుగల వెనుకకు నడచు చాకచక్యమును వెల్లడిచేయు చుండెను.

ఇన—అయ్యా ! ఎచ్చటికి మనము పోవుము ?

పద్మ—హంతకుల రహస్య భవనమునకు

ఇన—ఏమీ ? హంతకుల భవనము మీ రెల్ల కను గొంటిరి.

పద్మ—రాత్రి నేను మా విమల నెత్తుక పోవుచున్న వ్యక్తిని వెంబడించి యాతను గుహ నూరుచుండ యొక దాతివాటను దాగి రీక్షించితిని.

ఇన—ఇప్పుడే మీ విమలను వెంటబెట్టుకొని వత్తురా ?

పద్మ—వీలు ప్రకారము చూతము.

ఒక గంట యగుసరికి వారు కొండ నేరిరి. అచట దిగి

నాభరావుగారు కొండ ప్రదేశ మంతయు వెడరు చుండిరి.

వారికి క్రిందటి రాత్రి చూచిన తీగెక్కడను గానించ

నందున బండమీద వచ్చుటవలన త్రోవతప్పితి మనియు మరల
తా నొంటరిగా నాటి రాత్రియే కాలిత్రోవన రావలయు నని
కృతనిశ్చయమై యినస్పెర్జరు గారికి చెప్పక యూరకుండి.
మరల సాహేబుచే బండి కట్టించుకొని యింటికి బయనమై
పోవుచుండిరి. మరలగనే గుట్టము యింటిత్రోవ బట్టినందున
దాణా తిందుమన్న సంబ్రముచేగాదోలు యాహా మేహముల
మీద బోవుచుండెను.

ఇన—ఏమండీ : ఎక్కడ హంతకుల భవనము చూపింప
రైతిరి ?

పద్మ—అయ్యా : రాత్రి చీకటిలో చూచితిని. ఇప్పుడు గుర్తు
లేక పోయెను.

ఇన—అయిన మీ విమలను తెచ్చుపెట్లు ?

పద్మ—వారితో సంది చేసికొందును.

ఇన—ఏమీ : మీ సంగ తింతేనా ? సాధించలేనా ?

పద్మ—మీ రేమందులో యని అంటిని. నామేన ప్రాణము
లున్నంత వరకు పాధింతునుగాని విడుతునా :

9 గు హ

నాటి రాత్రియే పద్మనాభరావుగారు పెందలకడ భోజన
మాచరించుకొని యినస్పెర్జరుగారి యింటికి వెళ్ళి కొన్ని రహస్య
మయిన సంగతులు మాట్లాడి “వచ్చిన కష్టములు రానే వచ్చి
నవి. ఇక హంతకులను విడువగూడదు” అని యరుపు రను
కొని మరల యింటివచ్చి వాసుదేవరావుతో ఎటువంటి యుత్త

రముల కైనను యిల్లు కదలవలదని చెప్పి తా నొంటరిగా సాయుధుడై మున్ను పోయిన కొండ గుహవైపుకు పయనమై పోయెను.

తాను పూర్వము వచ్చిన దారిని మరువక యా దారిని బట్టి పోవుచు రెండు గంట లగుసరికి గుహ చేరెను. అన చెవిని గుహ వయిపుకు త్రిప్పి లోన నే మైనా వినబడు నేమో యని యాల కించుచుండెను. ఏమియూ వినుపింపలేదు గాని యొక వ్యక్తి భగవంతుని నిందించుచు మధ్య మధ్య తనకు గలిగిన కష్టము లను నివర్తి చేయుమని ప్రార్థించుచుండెను. ఆ కలకలముని యొక స్త్రీదై యుండవచ్చు నని పద్మనాభుడు తలంచెను. లోన హంతకుల మాటలు విడబడక పోవుటచే హంతకులు లోన చేరనుకొనెను. తోడనే మున్ను హంతకులలో నొకడు లాగిన తీగను తానునూ నాల్గయిదు గజములు లాగికొని పోయెను. ఒక పెద్ద గుహ వానికి గనుపడెను. తోడనే పద్మనాభరావు తన కరదీపిక సహాయమున లోని కేగెను. మరల నా తలుపులు మూయబడెను.

ఆ గుహయం దయిదారు గదులు గలవు. అందొక గది యందు తొలుత పద్మనాభు డే స్త్రీ మాటలు వినెనో యా స్త్రీ యే యుండెను. ఒక హాలు గలదు. ఆ హాలు నందు మధ్య యొక ఘోజాబల్ల వేయబడి యుండెను. దాని పయినను ప్రక్కల యందంతయు మైనపుగుడ్డచే మూయబడియుండెను. దానియం దొక పెద్ద పడకకుర్చీయు చుట్టును కూర్చొను కుర్చీలు తొమ్మిది గలవు. అం దొక గ్యాసులై టధికప్రకాశముగా వెలుగు

చుండెను. స్త్రీయున్న గది తప్ప తక్కిన గదులన్నియు వీగములు వైచియుండెను. హోలంతయు కలయవెవరెను. వాని కేమియు నగపడలేదు. తోడనే యా స్త్రీయున్న గదివద్దకేగి నిలువబడెను. ఆ స్త్రీ యధాష్టున పద్మనాభరావును చూచి.

స్త్రీ—దుర్మార్గుడా ! మరల వచ్చితివా ?

పద్మ—అమ్మా ! నేను దుర్మార్గుడనుగాను సన్మార్గుడనే.

ఆ స్త్రీ యాతని నఖిఖపర్యంతము నిదానించి చూచి హంతి కుడు గాడని తలచి.

స్త్రీ—అయ్యా ! మీరెవ్వరు ? ఈ హంతికుల గుహకేల వచ్చితిరి ?

పద్మ—అమ్మా ! నేనొక పత్తేదారుడను. విధివశమున నిటకు వచ్చితిని.

స్త్రీ—హంతకులు మిమ్ము బంధించుకొని వచ్చిరా !

పద్మ—లేదు. నా కుమార్తెనే బంధించుకొని వచ్చిరి.

స్త్రీ - - అయ్యా ! మీవృత్తాంతము సంగ్రహముగా వినగోరుచున్నాను. వినిపించెదరా ?

పద్మ అటులనే వినుము. వేపేరినందు కేశవరావుగారి కొమార్తెను తస్కరించుకొని పోయిరి. కేశవరావుగా రాయన కూతురును తెచ్చి యిచ్చినవారికి రెండువేల రూప్యములు బహుమతిగా నిత్తుసనెను. అట్టి వాగ్దానము చేసినందున యా కేసు నందు నేను పనిచేయుచున్నానని విని యా హంతికులు నిన్న రేయి నా కొమార్తెను తస్కరించుకొని వచ్చిరి.

ఆ మాటలు వినగనే యా స్త్రీ మొగము కమలమువలె పికసింపజేసి “అయ్యా ! కేశవరావుగారును ఆయన భార్యయు

సుఖులై యున్నారా ?” అని ప్రశ్నించెను. పద్మనాభరావు తయ్యాచి “అమ్మా ! మీరు వారినెటుల యెరుగుదురు” అమరల ప్రశ్నింప అందుకు,

స్త్రీ — అయ్యా : వారు నా తల్లిదండ్రులే.

పద్మ — నీవేనా ! శ్రీలక్ష్మివి ?

అని యాశ్చర్యమున నట్టై చూచుచుండెను.

స్త్రీ — అయ్యా : నిన్న నొక బాలికను సుమారు పదమూ సంవత్సరముల ప్రాయము గలదానిని బంధించుకొని యిట తీసికొని వచ్చిరి. నేడు మీరిక యొక గంటకు వత్తురన వా బాలికను దీసికొని పోయిరి. అందు హంతకుల నాయకుడైన రశింహరావు “నాల్గువేలకు తక్కువ అమ్మవద్దు” లె చెప్పెను. మీరు చెప్పినమాటల బట్టిచూడ యా యమ్ము బోవనున్న బాలిక మీ తనయ యని నాకు తోచుచున్నది అయ్యా : మీపేరు తెల్పుదురా ?

పద్మ — నా నామధేయము పద్మనాభరావునందురు.

స్త్రీ — అయ్యా : నిశ్చయముగా మీతనయయే. నిన్న పగలంతయు నాన్నా ! పద్మనాభరావు ! అని యేడ్చుచు నున్నది.

పద్మనాభరావుకు తనకుమారిత యెంతవిలపించెనో యగ్ర కొని పొరలి వచ్చిన దుఃఖము నణచుకొని “అమ్మా ! వెళివచ్చెదనని యచ్చోటువిడిచి తలుపువద్దకువచ్చి తలుపుతీ ప్రయత్నించెనుగాని అది తెరువబడదయ్యె. లోపలనుండి తీరకుకూడా నొకవిధము గలదు గాబో లనుకొని నత డెప్పు

గల యినుపకడ్డిని పదిసార్లు గుండ్రముగా ప్రేష్ప నా తలుపు తెరువబడియెను. అందరును వెలుపలకు నడచిరి. మరల చూతలుపు ఆశ్చర్యము తోపడేయునట్లు అన్యన హామము లేకయే మూయబడెను.

పద్మనాథరావు గుండె నిబ్బరించుకొని చూగుడ్డలో నుండి వెలువడి మరల యాస్త్రీయున్న గదివద్దకు వచ్చి నిలువబడెను.

లక్ష్మి—అయ్యా! మరల వచ్చితిరేమి?

పద్మ—మరల రాలేదు. నే నింతవరకు నిచ్చటనే యుంటిని.

లక్ష్మి - హంతకులు మిమ్ము చూడలేదా?

పద్మ—మేజాగుడ్డలో దూరితిని.

లక్ష్మి—అయ్యా! చూచితిరా హంతకులు నన్నెట్లు బాధించుచున్నారో?

పద్మ—చూచితిని. నీవు ప్రాణత్యాగము చేసికొనకుము. నీకు త్వరలో విముక్తి కలుగును.

లక్ష్మి—నన్నిప్పుడు విముక్తిచేయలేరా? ఈ సమయమున యాటకపరుచువా రెవ్వరును లేరుగదా!

పద్మ—లేరనుకొనుము. నిన్నిప్పుడు గొనిపోయిన మరల రేపు వారా? కావున వారినందరిని పుతముచెట్టుట యవశ్యము.

అని కొన్ని రహస్యములను చెవిలోచెప్పి యా చోటుదీడి తలుపువద్దకు వచ్చి ఒక పర్యాయము తీయు సుపాయము నేర్చినాడు గావున తలుపు నవరింపగా తెరచుకొని వెలుపల ప్రవేశించెను.

చెను. అప్పటికి తన రిష్టువాచిలో నాలుగు గంటలయ్యెను. తిన్నగా యింటితోవబట్టి పోవుచుండెను. రెండు గంటలు ప్రయాణము చేయుసరికి యిల్లుచేరి పండుకొనెను. నాటిరాత్రి యంతయు నిద్ర లేకపోవుటచే నుదయము తొమ్మిది గంటలకు లేచి కాలకృత్యములు దీర్చుకొనెను.

10 శంకరరావు మరణము

రామనగరములో పదునెనిమిది సంవత్సరములు ప్రాయము గల బాలుడొకడు శంకరరావింటికి వచ్చి తలుపు వేసియున్నందున తలుపుతట్టుచు 'శంకరం! శంకరం!' అని కేకవేయలోపల నుండి 'మాధవం! వచ్చుచున్నాను' అని యొక యిరువది ఏండ్ల డుగల వ్యక్తి తలుపులను తెరచుకొని వెలుపలకు వచ్చెను.

మాధ—శంకరం! ఎప్పుడూ యింటిలోపల నుండెద వేమోయీ? వెలుపలకు రారాదా?

శంక—ఏమో నే నొంటరిగా వచ్చుటకు సిగ్గుగా నుండును.

మాధ—నీ వాడుపిల్లవా సిగ్గువుటకు? ఆడుపిల్లవా ఏమి! కొంపతీసి చెప్పు తగినవరుని నిచారిస్తా.

శంక—నీ హాస్యమున కేంగాని నే నాడుపిల్లనయిన నిన్ను చేసికొనక మానుదునా! నాస్వభావ మది. మొదటినుండియు నొంటరిగా వచ్చు నలవాటులేదు.

మాధ—కొంపగూల్చి నాకేపెట్టితివా ఎసరు? ఇప్పుడు నే నున్నాగా! షికారుకు పోవుదమా?

శంక—ఇప్పుడు నాల్గుగంటలై నది. కొంచె మెండ తీక్షణముగా యున్నది. చల్లబడినిమ్ము. కొంచెము నిద్రానించుము. లోని కేగుదము రమ్ము.

మాధ—లోనికెందులకు ? బజారులో కొంచెము పనిగలదు. అచటికేగి మరల యరగంటలో వచ్చెదను. నీవు సిద్ధముగా నుండుము.

శం—నీతో కొంచెము పనియున్నదిరా :

అని యతని బలవంతముగాఁ జేయఁబట్టుకొని లోనికి దీసికొనిపోయి తన గడియందు నొక కుర్చీపై కూర్చుండబెట్టి లోని కేగి యొక పశ్చెరమున యల్పాహారమును బెట్టుకొనికాఫీ త్రాగుట వలన జబ్బుగలదని తెలియును గావున యొక గ్లాసుతో ఆవు పాలను పంచదార నుంచుకొని యవి వేడిఱా లగుటచే చల్లార్చుకొనుటకు మరియొక గ్లాసును తీసికొనివచ్చి మాధవంముందర బెట్టెను.

మా—శంకం : నీకేమైనను పిచ్చిపట్టినదా ! “రోజూ చచ్చెడి వాడి కెవరేడుస్తారు” అన్నట్లు ప్రతిదినము చచ్చెడి వానికి నాకెందుకీ టిఫిను ! ఇప్పటి కెన్ని సర్యాయములైనది ?

శం—నే నెప్పుడైనను మీ యింటికి వచ్చిన నాకు టిఫిను యివ్వదులే !

మా—నే నట్లనిన వీ విట్లందువా !

శం—రేపటి నుంచి యివ్వను. ఈ రోజునకు మాత్రము తీసికొనుము.

మా—నీ వే రోజున కా రోజే యనుచుందువు.

అని తప్పని సరిగా తినుచుండెను. వాని యెదుట శంకరం గూడా నొక ప్లేటుతో యా అల్పాహారమును దెచ్చుకొని తినుచు నిరువురు మాట్లాడుచు నవ్వుచుండిరి.

అహా ! చూచితిరా ! వా రిరువుర నే హాలత లెట్లు లల్లి బిల్లిగా నల్లుకొని యున్నవో! ఇక్కాలముననో ఎవరైనను కాఫీ హోటలుకు పోవుచున్నప్పుడు దారిలో వాని ప్రాణ మిత్రుడు సహితము కలసికొని వానితో మాటలాడు చుండగనే “వీ దెక్కడ నాకు దాపరించినాడురా” అను మంత్రమున జపించుచు మనుజుల సందడిలో యంతర్ధానమగుచు కాఫీ హోటలులో ప్రత్యక్ష మగుచుండును, దీనింబట్టి చూడ నిక్కాలమున మనుజులు ధనమే పావనముగా చూచుకొనుచున్నారనుకొన వలయును.

చదువరులారా ! మీకు మాధవరావు చరిత్ర కొంత వినుపింతును. మాధవరా నొక లక్షాధికారి కొమారుడు, వీరును శంకర రావును నొక ఏడా దించు మించు ప్రాయమువారు. ఇరువురును యభి. ఏ. మొదటి భాగము పూర్తిచేసి ద్వితీయభాగము జరుపుచుండిరి. వీ రిరువురు కళింగనగరం కారేజీలో చదువుచు హాస్టలులో భోజనము చేయుచుండిరి. మాధవరావు రూపసికూడా. దుర్గుణము లేనిచెంత గావలయునని వచ్చినను దొరికవు. ఇరువు రన్నిటియందు జతగానుండుటచే నిరువురును యింటికి వచ్చిరి శంకరరావు మాధవరావింటికి పోయినను కడు మరి యాదలం బొందువాడు.

వారల్లు టిఫను పూర్తిచేయుసరికి 4—50 నిమిషములయ్యెను. ప్రభాకరుడు కొంచెము శాంతించెను. ఇరువురు విలాసదండముల

నూగులాడించుకొనుచు ఊరువెలుపల గల చెరువుగట్టుమీదికి పోవుచుండిరి. వీరికి క్రాపింగు పెట్టుబయందుగాని, సిగరెట్లు కొల్చుట యందుగాని మొదలగు నవనాగరికతా వ్యవహారముల యందు ద్వేషముహెచ్చు. అట్లు గట్టుమీదనుచేరి ఇసుక సవరించుకొని పైబట్టలను యాసవరించిన నేలపై వేసి బరుండి స్కూలు సంగతులను కూర్చియు తెలివితక్కువ గల విద్యార్థులు చేయు కాపీలను గురించియు, అమాయకులైన ఉపాధ్యాయులను పిల్లలు చెవులుపట్టుకొని అడిచుటను గురించియు మొదలుగా గల సంగతులను చెప్పుకొనుచు నప్పుచుండిరి. ఇట్లు అరగంట గడచెను. తరువాత శంకరావునకు సంగీతమునందు కొలది ప్రవేశ మున్నందున మాధవరా వేదైన బివ్యము పాడుమని తొందరపెట్టి, శంకరావు కొన్ని జ్ఞానకీర్తనలను. సాంగ్సును పాడి “ఇక పోవుదము” ని అరుపు రనుకొని పయనమై వచ్చుచు దారిలో,

మా — మనయూ నేటిరాత్రి డ్రామా వేయుదురట. మనము. తోవుదమా ?

శం — ఏదీ నోటీసు !

అని మాధవరావుచే నివ్వబడిన యొక కాగితము నందు కొని ఇట్లు చదువనారంభించెను.

మంచి తరుణము !

మించిపోవును !!

మ. రా. రా. శ్రీ వేదము వెంకటరాయశాస్త్రిగారిచే
రచియింపబడిన

ప్రతాప రిద్రీయము

అదివారము రాత్రి

20—5—28 తేదీని

10 గంటలు మొదలు

2 గంటలవరకు

శ్రీ గౌరీశంకర్ సమాజమువారిచే ప్రదర్శింపబడును.

యుగంధరుడు—యన్. గోవిందరాజులు

పేరిగాడు—బి. అనంతాచారి

చెకుముకి—బి. యల్. శర్మ

ప్రతాపరుద్రుడు—యన్. బి. గుప్త

టి క్కెట్లు

రిజర్వుడు రు 3—0—0

1 వ క్లాసు 2—0—0

2 వ క్లాసు 1—0—0

3 వ క్లాసు 0—8—0

స్త్రీలకు 1—0—0 0—8—0

షరా:—కంపెనీరూల్సుకు వ్యతిరేకముగా నడువకూడదు. సమ
యానుకూలముగా రేట్లు హెచ్చింపబడును.

మేనేజింగు కమిటీ

M. A. RAMIAH

ఓహో! కళింగనగరమువారేనే! అట్లయిన సుప్రసిద్ధ
నటకులే! అటులనే పోవుదము.

మా—శంకరం! సీట్లు రిజర్వు చేయించుకొను సమయము
మించిపోయినది. ఇవిగో నాల్గు రూపాయలు. రెండు టిక్కెట్లు
తీసుకో?

శం—నావద్ద డబ్బు లేదనుకొంటివా?

మా—లేదని నేనంటినా? నావద్ద నున్నవిగా! తిరిగి రేపు
నీరెండు రూపాయ లుయివ్వ వచ్చునులే.

అని నాల్గు రూపాయలు శంకరరావు చేతిలో పెట్టి బజారులో యిరువురు కలసి టిక్కెట్లు కొని చెరియొకటి తీసికొని “త్వరగా రమ్ము” అని యొకరి కొకరు చెప్పుకొని ఎవరి యిండ్లకు వారేగిరి.

రాత్రి 9 గంట లగుసరికి మాధవరావు భోజనము చేసుకొని శంకరరావు యింటికివచ్చి వెలుపలనుండి “శంకరం” అని పిలువ అతను రాగా ఇరువురుం గలసి డ్రామా పెండాలు వద్దకు నేగిరి. పెండాలు వద్దనుంచి పాటకులచే బ్యాండు ఊరంతయు మారుమోగునట్లు వాయించబడు చుండెను. శంకర మాధవు లిరువురు అదివరకే టిక్కెట్లు కొని యున్నారు గావున లోన ప్రవేశించి. చెరియొక తమల పాకుల కిల్లీని నమలుచు కుర్చీలలో కూర్చుండిరి. వీరు సిగరెట్లు త్రాగువారుకారు గావున నాగరికులచే త్రాగబడు సిగరెట్ల పొగకు తాళలేక తేచిపోవుటకు నిశ్చయించిరి. గాని చెరి రెండురూపాయలు దండుగ పెట్టవలసి వచ్చునని ప్రారంభించిన తదుపరి కొంచెమునేపుండి పోవరెనని నిశ్చయించుకొనిరి.

ప్పటి కింకను డ్రామా మొదలుపెట్టలేదు. కొందరు పోకిర్లు కాల మతిక్రమింప నున్నందున పెద్దమనుష్యులు నెమ్మదిగా కూర్చొనియున్నప్పటికి వారు మాత్రము నెమ్మదిగా కూర్చొనక వారిచ్చిన పైకముపోను మిగిలిన పైకమునకు అరచుచు, ఈలలు వేయుచు, చప్పటులుకొట్టుచు, ‘ఆలస్యమేమి’ అని కేకలు వేయుచుండిరి. వీరి సందడిలో ‘సోడా లైంజూన్’ అని యొక

నాలుడు పెండాలురేకు లెక్కడ ఎగిరిపోవునోయని భయపడునట్లరచుచుండెను. మధ్యమధ్య తమల్పాకుబీడీ యని కొందరు కేకవేయుచుండిరి. గ్యాసులైట్లు వెలుగు పెండాలులో నంతయు ఐట్టపగలుగా జేయుచుండెను. కంపెనీలో వేషములు వేయువారి పరిచయముగల కొందరు లోభులు "లోననుండి వారెప్పుడీవలకు వత్తురా? తమ్మెప్పుడు ఫ్రీగా లోనికి గొంపోవుదురా?" అని పెండాలుముందు నిలువబడి తదేకదీక్షతో ద్వారమువైపుకు చూచుచుండిరి. మధ్య మధ్య తమ్ము ఫ్రీగా పోసీయ్యకపోవుటచే గాబోలు రొడీలు కొందరు పోలీసులకండ్ల దుఘ్ముకిట్టి రేకులపై రాళ్ళురువ్వచు దేశమంతయు మారుమోగించుచుండిరి.

అట్టిసమయములో వేషములు వేయు గదీనుండి గణగణ యని యొక మోత వినబడెను. తోడనే జనులందరు ఎవరి మట్టుకు వారు 'అల్లరిచేయకండి కూర్చోండి' యని అరచుచున్నందున యీవరకు గోలకు యీగోల ద్వీగుణ మమ్యెను. మరల రెండవసారి గంటమోగెను అందరు నిశ్శబ్దముగా నుండిరి. మరియైదునిమిషములకు మూడవగంట మోగెను.

'వెంటనే తెర యెత్తబడుచుండెను జనులందరు యెత్తబడుచున్న తెరపై దృష్టి ప్రసరింపజేసిరి.

నేజీపై యొకకోర్టుకలదు. అది జనార్దనునికోర్టు. జనార్దనుడు "వలీఖాన్ వచ్చుచున్నాడని తన వేగులవలన తెలుసుకొనుటచే యాతురకలకుం గల చాకచక్యమునకు ఆశ్చర్య మొందుచు, తన అన్నగారు చెప్పి అప్పగించిన వస్తువులను మరల అన్నగారు వచ్చుసరికి అప్పగింపగలుగుదునా? లేదా?" అని యనుకొను

“శంకరం” అని కేకవేసెను. లోననుండి ఏబదియేండ్ల వ్యక్తి తలుపు తీసుకొనివచ్చి “మాధవం! శంకరం ఇంకను యింటికి రాలేదే” అనెను. పాఠకులారా! వీరు శంకరావు తండ్రిగారు.

మాధ—బాబుగారూ! శంకరం యింటికిరాలేదా?

తం—భోజనంచేసి నీవును వాడును కలిసి ద్రామాకు వెళ్ళి యుంటిరిగదా! అప్పటినుండియు యింతవరకూ రాలేదు.

మాధ—శంకరరావు విషయం మీ రేమనుకుంటిరి?

తం—నే నింరా యింటికివచ్చుటకు చీకటియగుటచే మీ యింట బండుకొనెనేమోయని అనుకొంటిని.

మాధ—రాత్రి షుమారు 10-11 నిమిషములవేళ మీరు శంకరమును పిలువనంపలేదా!

తం—లేదు. అట్టి యర్థరాత్రి వాసితో నా కేమిపని గలుగును? పోనీ పనిగలిగిన యా అర్థరాత్రియే ద్రామానుండి వాడిని రప్పించునంత యవసరమేమివచ్చును. తెల్లవారి మాట్లాడలేనా?

మాధవరావు కంట నీరు పెట్టుకొనుచున్నప్పటినుండి శంకరం తండ్రికి కారణ మరయుటకు తొందర హెచ్చగుచుండెను. మాధవరావును కంట తడిపెట్టుకొనుచు ద్రామాలో నతనిని యొకడువచ్చి యాయన పిలువమన్నారని చెప్పుటయు అతను మరలి తిరిగి పదిహేను నిమిషములలో వచ్చెదనని చెప్పి వెళ్ళుటయు మరలి తిరిగి రాకుండుటయు మొదలుగాగల సంగతులు చెప్పి బజారులో చంపి పడ్డవైచిన శవము శంకరమని తనకు యనుమానముగా యున్నట్లు చెప్పెను. అమాటలు వినగనే శంకరంతండ్రి ‘హా! తనయా!’ అని యొక్క నిట్టూర్పు

విడిచి ఇరువురుగలిసి బజారులో పడియున్న శవమును చూడ
 దోవుచుండిరి. శవమునుజేరి దుఃఖించుచు శంకరంబుండి
 “మాధవం! ఈకోటు శంకరందే. ఈ యుత్తరీయము వానిదే.
 మొన్న ఉపనయనమునాడు వాని మేనమామ లెచ్చి యిచ్చిరి.
 ఈయుంగరము పడిననుములక్రిందనే చేయించుకొన్నది” అని
 పరిపరివిధముల శవముపై బడి యేడ్చుచు మొత్తుకొనుచుండెను.
 అనెర్చిలైటు తనదే యగుటచే మాధవరావా శవమును శంకర
 రావని నిశ్చయించుకొని తానుగూడా దుఃఖించుచు శంకరం
 తండ్రికి ధైర్యవచనంబులు చెప్పుచు ఇరువురును గలిసి యా
 శవమును యింటికి తీసికొని పోయి యుత్తరక్రియ లాచరించిరి.

నాటినుండియు యా యూర జనులందరు మాధవరావే యీ
 పని చేసియుండునని యితనిపై అపవాదు వేయ నాతడా అప
 నింద సహింపలేక చూరోజుననే కళింగనగరం వెళ్ళి యచటనే
 యుండెను. శంకరరావు తల్లిదండ్రులకు మాత్రము మాధవరావు
 మీద ననుమానము లేదు. ఐనను వారలకు విరోధు లెవ్వరు
 లేకుండుటచే చంపినవార లెవ్వరైనదియు తెలిసికొనలేక భగ
 వంతుని ధ్యానముచేయుచు కాలము గడుపుచుండిరి. పాపము
 వారి క్షిక్త మొగసంతానము లేదు. అడుపిల్లలు మాత్ర మైదుగురు
 కలరు.

11 పెను శబ్దము

అది మెయిలుబండి యగుటచే శరవేగముగా గంటకు దెబ్బది
 మైళ్ళ చొప్పున దోవుచుండెను. రాత్రి 12-45 గంట లయ్యెను.

మేఘము పట్టుటవలన గాఢాంధకార బంధుర మయ్యెను. మెయిలు గమన శబ్దము తక్కు మరే ప్రాంతము యీ శబ్దమున నైక్యమై వినబడుటలేదు.

అట్టి సమయములో మూడవ తరగతి సెప్టెంబర్లో జనులు క్రిక్కిరిసియుండి నిలువబడినవారు పరుస్సవారిని లేపుచుండ యీ బండి వారి తాత సంపాదించినట్లు పిలుస్తులను లక్ష్యము చేయక లేవకమే నిద్రించుచూ పముగా మధ్య మధ్య “నిద్దుర లేపినా వెండికయ్యా” అని దవాలుచు మండిరి. నిలువబడిన వారిలో పల్లెటూరి యమాయకులు పరుస్సవారిని లేపిన ఏమి కొంప మీదికి వచ్చునో యని యూరకొను చుండిరి. నాగరికు లగు బట్టివారు “ఏమయ్యా లేస్తుంటే లేవవు? మేము మాత్రము వచ్చి పెట్టి టిక్కెట్లు కొనలేదా” అని యరచుచూ తాత్కాలిక కంహముల నొందుచుండిరి. కొంతసేపటికి హాయిగా కూర్చున్నవారు. ఒకరి గ్రామము మరి మొదటి గ్రామమునకు ప్రెసిడెన్సీరే చేరించినను, తాత్కాలికమునకు ప్రాజెన్టీహి సుల వరే చూట్లాడుకొను చుండిరి. రెండవ తరగతి యల దెవ్వరినూ లేరు. ఒకడవ తరగతి యందు మాత్ర ముక యుపకుసును నొక వారికయు గిలదు. వారిక పేలలో పవారిముగా మున్నట్లు తోచుచుండెను.

యింకొకడు—పేములా ?

అని పేముల పలుకక రమ్మరియడెను. పేముల

యెవడు—పేములా పలుకలేదు ?

పేము — చక్కెముస్తే : నున్నది యిట్లు పోయిందావు.

యువ—విన్నేమి జాచించితిని ?

విమ—రేకున్న మరేమి? నన్నుం గొనిపోవు పెచ్చటికి ?

యువ—నీ వలన నా కొక పెద్ద లాభము గలుగును.

విమ—నా వలన ప్రయోజన మేమి? నన్ను మా నాన్న గారివద్ద దిగ విడుపుము. నీకు మంచి బహుమతి యిచ్చింతును.

యువ—“నా వలన ప్రయోజన మేమనియూ!” నీ చదిగితివి. చెప్పెదను. నిన్నొక యూర నొక కోటీశ్వరుడు చూడ కతూహలుడై యున్నవాడట. నిన్ను వానికిం జూపించిన నాల్గువేల రూప్యములు యిత్తుననెను.

విమ—నన్ను చూపించి నంత మాత్రమున నాలుగు వేల చ్చునా ?

యువ—చూపింపకున్న యమ్ముడు ననుకొనుము.

విమల యా మాట వినగనే భయకంపిత యయి యా హరికండు తన్నమ్మ గొంపోవుచున్నాడని తెలిసికొని యేమియు తోచక యైదు నిమిషము లూరకొనెను. బస్తీలోనుండు పిల్ల యగుటవలన తీగలాగిన బండి యాగునని తెలియును గావున “దుర్మార్గుడా! నిన్నిప్పుడే పోలీసుల కప్పగింతును” అని నిలువ బడి తీగను సత్తువకొలది లాగెను. వెంటనే బండిగార్డులకు నేదియో యడ్డముబడురీతి వింతధ్వని గలిగెను. వెంటనే యువకు డవరిపడి ‘విమలా! ఏమిచేసితివి!’ అని ప్రశ్నింప నందుకు.

విమల—తీగ లాగితిని.

అనునంతలో మరియొక వింతధ్వని గల్గెను. తోడనే కృష్ణ మూర్తి ‘విమలా! సరే జ్ఞాపకముంచుకొనుము’ అని ద్వార

మునుతీసి క్రిందికి దుమికెను. దూకినతోడనే పిరుగుబడునీటి భూమ్యాకాశంబులు బ్రద్దలగునట్లు పెనుశబ్దము గల్గెను. తోని జను లందరచరి మెరుపులు ఉరుములు లేకపోవుటచే యది... కాదని యంత పెద్దధ్వని గల్గుటకు కారణమేమా యని యను కొనుచుండిరి. బండి యొకవంతెనపై నాగెను. గార్డును. దైవ రులు, రైల్వేపోలీసులును పెట్టెలన్నియు పరీక్షించుచు ప్రేకు వేయబడియున్న విమల పెట్టెవద్దకువచ్చి దొన బ్రవేశించి 'తీగలాగిన దెవరు' అని విమలను ప్రశ్నించిరి.

ఆ మాటకు విమల "నేనే తీగలాగితిని. నన్నొక హంతకుడు బలవంతముగా బంధించి యమ్మచోపుచుండెను. అది పరకు వాడు నాకు మత్తుగొల్పి యుండుటచే కొలది నిమిషముల క్రింద టనే తెలివందితిని. న న్నమ్మునునన్న సంగతి వాడిప్పుడు చెప్పుటచే భయముతోచి యాపని చేసితిని. నామాటలు మీ రసత్యమని తలతురేని నిదర్శనము వాడు నీట దుమికి ఎటుల పోవుచున్నాడో" అని చెప్పి వారికి కృష్ణమూర్తిని చూపెను. వారందరు సెర్పిలైట్లు సహాయమున యాహంతకుడు దూరము తప్పించుకొని యిదికొని పోయినాడని తెలిసికొని యిక పట్టు టకు వీలురేదనుకొని వేయబడిన ప్రేకును తీసివైచి ఎవరిస్థాన ములవారు బ్రవేశించిరి. మరల బండి నడువసాగెను. కొలది నేసటికి ప్రక్కస్టేషనుకు వచ్చెను. గార్డు విమలపెట్టెవద్దకు వచ్చి విమలను దింపి స్టేషనుమాష్టరుకడకు తీసికొని పోయెను. వారిరువురు యేదియో యాంగ్లమున మాటలాడుకొని విమల నాతని కప్పగించి వెళ్ళెను.

స్తే॥మా—అమ్మా నీ పేరేమి ?

విమ—విమల.

స్తే॥మా—గ్రామ మెయ్యది ?

విమ—కళింగనగరం.

స్తే॥మా—కులమున మీరెవ్వరు ?

విమ—బ్రాహ్మణులము.

స్తే॥మా—నీకు తల్లిదండ్రులు గలరా ?

విమ—కలరు.

స్తే॥మా—మీ తండ్రి పేరేమి ?

విమ—పద్మనాభరావు.

స్తే॥మా—ఆయన ఏమి చేయుచుండును ?

విమ—పత్తేవారుడు.

స్తే॥మా—మంచిది. ఇప్పుడే సీతండ్రిగారికి తంఱినిత్తును నీకు సీతండ్రి వచ్చువరకు మామంట మాపిల్లలతో నొకతెవుగా చూచుకొందును. ఇచ్చట నుండువా ?

విమ—మా నాన్నగా రిటకు వచ్చునా ?

స్తే॥మా—తప్పక రాగలడు ? రెండు మూడురోజులలో.

విమ—అటులనే యుండును.

స్తే॥మా—మూర్ఖులుగాను పోర్చుచే బండి యొకటి పిలిపించి యాయనయింటికి భద్రముగా దీనుడుపొమ్మని చెప్పెను.

మూర్ఖుగారి వార్యయు విమలయందు దయగలదై మెలగు చుండెడిది. ఇట్లు రెండుమూడు దినములు గడచెను. విమల లండ్రులను రావేను. నాల్గవనాటికాత్ర యందరు భోజనము

చేసి బంతుకొనిరి. స్టేషనుమాష్టరుగారు లోన గదిలో బంతు
కొనిరి. విమలయు మాష్టరుగారి పిల్లలును అది వేసవికాల
మగుటచే వెలుపల బరుండిరి. అందరకు నిద్దుర గాఢముగా
పట్టినది. నిద్దురపట్టిన అరగంట కొక వ్యక్తి “అయ్యా!
స్టేషనుమాష్టరుగారూ!” అని పిలువ రోపలనుండి “ఎవరు
వారు” అని ప్రశ్న వచ్చెను. వ్యక్తి యాప్రశ్న పని “నేను
పోర్టరునండీ! మొన్న మన యంటికి వచ్చిన పిల్లరాయి తండ్రి
గారు వచ్చినారు. అమ్మాయిని స్టేషనుకు తీసికొని రమ్మను
చుండిరి” అని పలుక “భద్రముగా వారి కప్పగించిరా” అని
మాష్టరుగారు బదులుచెప్పిరి. వారి శార్య విమలను కేపి
“అమ్మా విమలా! మీతండ్రిగారు వచ్చినారట. పోయిరమ్మ”
అని పలుక విమలయు యామె తండ్రిని చూచు సంభ్రమపడిచే
“అమ్మా! పెళ్ళిపడ్చెద” నని మాష్టరుగారి వ్యతిరేక బెప్పి
యా పోర్టరుదెచ్చిన బండిలో నెక్కి స్టేషనుకు గాఢోలు పెడలి
పోయెను.

విమల తొలతదూరము పోవునరీతి వెనుక వ్యక్తి లాబు బండి
నెక్కెను. అంతట ఆ ఎక్కిన వ్యక్తి ‘త్వరగా పోనిమ్మ’ అని
యాబండి వాయువేగమున దోపుచుండెను. విమల ‘చూచున్నగా
రెక్కడ’ అని పలుసార్లు ప్రశ్నించెను గాన జవాబురాలేదు.
పాపము! చీకటియగుటచే దారి తప్పిరిగాటోలు ప్లేము వారి
కగువడలేదు. బండి మూత్రము దోపుచునే యుండును.

12 ఎమ్మనాభరావుగారు బంధుల నుడుట

ఎమల తస్కరింపబడిన కొన్ని దినములకు దినక్రమేణా
పద్మనాభరావుగారు చింతమాని హొలండుల బల్లు నునాయము

నాతోచించు చుండిరి. ఒకనాటి సాయంత్రము తాజాలో
యినస్పెక్టరుగారును పద్మనాభరావుగారును మూడు గంటల
వేళ తమ సూపర్నెంటు వచ్చు రోజు నాడు గావున జాగరూకు
లయి వారి రాకను నిరీక్షించుచుండిరి. నాలుగు గంటలయినను
రానందున మరునాడేమైనను వత్తురేమో యని యనుకొని
లోకాభి రామాయణము మొదలు పెట్టిరి. ఇట్లుండ యదు గంట
లకు నొక మోటారు నైకిలు పెద్ద ధ్వనితో తాజా వాకిట కరిగి
“గుడ్ మార్నింగ్ సార్” అని యా నైకిలుపై గల వ్యక్తిని
తోడ్కొని లోనికిం జని యొక పడక కుర్చీ వేయించి యం
దాసీనునిం జేసిరి. పోలీసు లందరును నాడు మాత్రము పని
తొందరలో నుండి నిటు నటు తిరుగుచుండిరి. పాతకులారా !
ఈ వచ్చిన వ్యక్తి సూపర్నెంటుగారని మీకు చెప్పనక్కర
లేకయే తెలిసికొనలేరా ?

సూపర్నెంటు గారును కొన్ని వ్యవహారముల మాట్లాడి,
రికార్డంతయు తనిఖీచేయు సరికి రాత్రి ఏడుగంటలయ్యెను.
పద్మనాభరావుగా రింకను యింటికి పోలేదు. అఫీసు పని
యంతయు ముగించుకొని ముగ్గురు కలసి యీ విధముగా
మాట్లాడుకొనిరి.

సూప—ఇనస్పెక్టరుగారూ ! వీ రెవరు ?

ఇన—వీ రాక గొప్ప అపరాధ పరిశోధకులు. వీరిపేరు
పద్మనాభరావుగారు.

సూప—పద్మనాభరావుగారూ ! వేపేరి గ్రామ మునసబు
వ్రాసిన రిపోర్టుతో పనిచేయు పద్మనాభరావుగారు మీ రేనా ?

పద్మ—చిత్తము నేనే.

సూప—ఆ కేసులో ఆదోని మీ పయనము నీరు గలిగి
తిరా ?

పద్మ—అయ్యా ! ఇంతవర కేనియును లేదు. తదుపరి మీతో
రహస్యముగా మనని చేయగలను.

అట్లు మాట్లాడి ధోజనపువేళ సత్రికమింప నున్నందున
పెంటనే సూపర్నెంటు మరల తన హోటారు నైకిలు గార్కి
ధోజనపుకాలకు గాబోలు పయనమై పోయిరి.

తాదాతును పద్మనాథరావుగారి యింటికిని నాలుగు ఫర్లాంగు
లుండును. అందొక ఫర్లాంగుమేర యింట్లు లేక రోడ్డున కిరు
పార్శ్వము లందును మామిడితోటలు గలవు. అఫీసు దూర
మగుట వలననే పద్మనాథరావుగారు ప్రతిదినము సవచుట కష్ట
మని నైకిలు నొక దానిని గొనిరి.

వచ్చునప్పుడు ప్రొద్దుపోవకమున్నె యింటికి రావచ్చు
ననుకొని తన నైకిలు లైటు తీసుకొని రా రైరి. యిప్పుడు
సూపర్నెంటుగారు చూడు గంటలకు రావలసినవారు అయిదు
గంటలకు వచ్చుటవల్ల పెందలకడ యింటికి పోవుటకు వీలు
కలుగలేదు. ఎనిమిది గంట లయినది. చీకటి నైకిలు పయి
దీపములేనిదే యెట్లుయెక్కును. దీపములేదు గావున తననైకిలును
అఫీసులోనే ఉంచి నడచి పోవుటకు నిశ్చయించు కొనిరి. ఇన
స్పెక్టరుగారి యిల్లు అఫీసునకు దగ్గర. ఇరువురును అఫీసునకు
తాళమువేసి బైలుదేరి యనస్పెక్టరుగారి యింటివరకు వచ్చిరి.
ఇనస్పెక్టరుగారు లోనికిం జని యొక లాంతరు తీసుకొనివచ్చి
“భద్రముగా క్రిందచూచి వెళ్ళండి” అని తాను లోనికేగెను.

పద్మనాభరావుగా రాలాంతరు తీసికొని తోటవరకు వచ్చెను. ఇక 1 1/2 ఫర్లాంగు పోవలయును. వారట్లు పరధ్యానముతో హంతకులను బట్టు సుపాయము లాలోచించుకొనుచూ బోపు చున్నతరి వెనుకనుండి హఠాత్తుగా ఇరువురు వ్యక్తులు యాతని పైబడిరి. పద్మనాభరా వదరిపడి లాంతరు పారవైచి తన చేత నున్న పిష్టల్తో యా పైబడిన వారిపై పేర్చెను. కాని యా తొందరమీద గురితప్పియుండవచ్చును. యావ్యక్తు లిరువురు మాత్ర మట్టులే యాతనిపై కలియబడుచుండిరి. పద్మనాభరా వేమిచేయగలడు? యాతని పిష్టల్ తోగల గుండ్లయిపోయెను. ఇక పిష్టల్ మేమి యుపయోగము! తా నొంటరియగుటచే ఆ వ్యక్తులు వేయు దెబ్బలకు తాళజాలక నేలకొరిగెను. తోడనే యావ్యక్తు లిరువురు అదివరకే బండి యెగ్గాటుచేసి యుంచు వానిరి కాదోయి. ఆబండిపై బడవైచి గుడ్డతో కనులకు గంత వట్టిరి. ఆబండి యెచటకో పోయెను.

కొన్ని గంటలకు పద్మనాభరావుగారికి స్మృతి వచ్చెను. తా సప్పు డొక గదియందు నున్నానని తెలిసికొనెను. ఆ బండిఖానా నుండి ఏముత్తి యెట్లుకొగలడు? అగది యంతయు దెవకెను. అతని కొక 'చీర' దొరికెను. దాని సహాయమున కిటికీకమ్ముల పద్ద నుంచు రాళ్ళనందున గల మట్టిని మెల్లగా గీరి, రాళ్ళను లాగిపైచి కిటికీ యెడబెరికెను. దాని ద్వారా తానొక హోలు ప్రవేశించెను. అటునిటు తిరిగి చూచి తానిటవరకు చూచిన హంతకుల హోలని తలచెను. లన్ని గదులపర్య వేగెను. అల దొక్కొక్క గదిలో నొక్కొక్కడు గల్గుడు. ఆ గదులలో

నిరువుకు స్త్రీలును నొక్క పురుషుడును నిద్రించు చూడెను
తెలిసికొని యుండు పురుషుని గదివద్దకేగి చూడఁబడి మెల్లగా
లేపెను. ఆ నిద్రించుచున్న వ్యక్తి యవతివడెదని “మరల పిల్ల
వచ్చితివిరా? చూశావా?” అని యనెను. పప్పురావరావు ‘అవువ
కుము’ అని మెల్లగా పలికెను. ఆతని మాటల నువాసనవలన
వలన హఠాత్తుడు గాఢనుకొని—

వ్యక్తి—అయ్యో ! మీ రెవరు. ఈ చిత్రమునందలి ?

పద్మ — నా నరసింహ రెడ్డివార ముందు పరమేశ్వర. ఎవరీమి ?

శ్రీకృష్ణ—అమ్మా! నా పేరు కరచంద్రా.

ಪ್ರಶ್ನೆ—ನೀವೆಂದು ಬಂಧಿಸಿದವರೇ ?

[illegible]

1933-1934. 1935-1936. 1937-1938. 1939-1940.

[illegible]

శ్రీలక్ష్మి యని గ్రహించెను. మరల రెంకవ గొర్రెదనవెళ్ళి చూచెను. అకనిమేను పరవశమయ్యెను. విమలను తనభార్య సంతోషపడునట్లుంటికి తీసికొని వెళ్ళవలయునని బుద్ధిపుట్టెను. కాని అట్లుచేసిన ముందు జరుగవలసిన పనికి అది విన్న మగు నని లేపి యొకముద్దు గొనవలయునని దగ్గరకు వెళ్ళి మీద చెయ్యివేసి, హఠాత్తుగా పైకితీసి 'ఇప్పుడు లేచిన యింటికి వత్తు నని గోలచేయు' ననుకొని సుఖముగా నున్నందున సంతసించు చుండెను. హంతకులు కండ్లకు గంతగట్టినను, పద్మనాభరావు గారు గుహయొక్క సంగతి యిది వరకే తెలిసికొనియున్నాడు గావున అవలీలగా తలుపును తీసికొని వెలువలకు వచ్చెను. అప్పటికి ఐదుగంట లయ్యెను, తూర్పు తెల్లవారుచుండెను. ఇంటికి పయనమైపోయెను.

13 డబ్బు అవసరము

చదువరులారా ! మనము కేశవరావుగారిని చూచి చాలా దినములైనందున మరల వొకసారి వేపేరివెళ్ళి వారి యొగ జేమములు విచారితము, కుమార్తె తస్కరింపబడుట వలన తనకుమార్తె నివ్వదలచిన శంకరరావు మరణించుట వలనను, కేశవరావుగారు అస్వస్థచిత్తులై యుండిరి. భార్యయు బోకాతురయై యుండెను, దంపతు లిరువురును విచారమువలన శుష్కించిన శరీరములుగలవారైరి. వారి కుమార్తె వారికిక దక్కదని కృత నిశ్చయమై మనుసుచెడి నిలువయున్న ధనమంతయు దాన ధర్మములక్రింద వినియోగముచేయుచుండిరి, ఆ స్తిమాత్ర మప్పటి

కింకను అమ్మలేదు. బాగ్యయు వంటచేసికొనుటకు దాగువ్యయము లేకుండుటవలన కేశవరావుగా కొక ముసలమ్మను నెలకు అన్నముపెట్టి పదిరూప్యముల నిచ్చుచు యామెచే వంట చేయించుకొనుచు, విచారమువలన సరియైన వేళకుమాత్ర మన్నము తినకుండిరి.

కేశవరావుగా కొకదినమున ప్రాతఃకాలమున బాహ్య ప్రదేశమునకు వెళ్ళి, జందెము పేరుగా చేసికొని సుత్తరీయము వదులుగా తలకు చుట్టుకొని ఎడమచేత నొక రేకుచెంబు బూని వచ్చి, తమ వీధి యరుగుమీద కూర్చొనిరి. అట్లు కూర్చుండి తమ యాస్తియంతయు కుమారులు లేనందున వారసులకు పోవునని ఇహమునందు కుమారికా వియోగమువలన సౌఖ్యము నొందుట కిచ్చరేనివారై, పరమునందైనను సౌఖ్యము నొందవలయునని వారి యాస్తియంతయు పుణ్యకార్యముల కొరకు వినియోగించుట కాలోచింప మొదలిడిరి. ఆ గ్రామమునందు శివాలయము లేనందున యా కొరతను వారు తీర్చుటకును, ఆ యాలయము ప్రక్కన నొక కోనేరు త్రవ్వించియు, ముందు గాలిగోపురము గట్టించియు, మొదలు గాగల భక్తుల కొరకు సౌకర్యము లేర్పరచి, ఆ గుడికి యీనాముగా యిడువది యెకరముల పల్లపు భూమియు, పదియెకరముల మెట్టభూమియు, దేవవాహకులకు భజంత్రీలకు మొదలుగాగల స్వామి నేవకులకు తగినట్లు యీనామును వ్రాయించి యివ్వవలయునని యాలోచించుచుండిరి. మరియు ఆయనపే రాచంద్రార్క ముందునట్లు శాసన మొకటి వ్రాయించి ఆ గుడి ముందు వేయింపనలె ననియు

మిగిలిన డబ్బుతో ఆ సమీపముననే సరైన మొదటి కట్టించి అందు వలసినన్ని పాత్రసామగ్రిని తెప్పించి దొంగలమగని వారి లోపముగా ఎప్పుడే పాత్ర గోరినను సవనక యిచ్చునట్లు గను ఆ సత్రపు బిచ్చుక్రింద యిరువది యెకరము మాగాణి యందును నొకరును మొదలగువారు యీ సత్రములో నుండు సంతకాలము నిరభ్యంతరముగా యీ యైవేజు సనుభవించుటకు మరి పది యెకరముల పల్లపు భూమియు వ్రాసి యిచ్చి మిగిలిన యాస్తి వారియపుర యుత్తరక్రియ లెవరాచ రింతలో వారికి చెందునట్లుగను వ్రాయుట చాలోదించుచుండిరి.

అట్టి సమయమున నొక పురుషుడు పీఠి యెదురుకు వచ్చి “దండాలంటి!” అని తలకు చుట్టుబడియున్న యుత్తరీయము తీసి యొక చెరగు విప్పి యుందుడె యొక కాగితమును తీసి “అయ్యా! ఇదిగోనంటి!” అని రేకవరాపుగాలి విచ్చెను. వారా యుత్తరము తీసికొని చదువునకు నురోపనములు రావలయును గనుక దొడ్డిలోని రేగి కాళ్ళు కడుగుకొని జలదేము సద్యముగా పేసికొని యింటిలోనికి వచ్చి తన ములసున్న బీగములలో యొక బీగదాను తీసి యందును ముగ్ధమలల గలుకొని వన్నులను పెట్టుకొని తన చేతులన్న యుత్తరము చదువుకొని మరి ఆ బొడుగు ఉత్తరమును రిక్కలో పెట్టి బీగము వయచి యొక దేవునివలె చోటి నులమకొని మరల పేది యురుగునుదవ వచ్చి హాయిమొదె ముగ్ధముని చేరవచ్చు,

రేకవరాపు — అయ్య! మీ దేముడు?

అబ్బి—మాది కలింగనగరం.

కేశ—మీ రెవరు ?

అబ్బి—మేము చూడవరాజులం.

కేశ—నీ పేరేమి ?

అబ్బి—నా పేరు కట్టా సుబ్బయ్య.

కేశ—చూడవరాజు అనగా నా కర్తవ్యము కాలేదు.

సుబ్బ—గొల్లచులం.

కేశ—సవ్వనాభరాపుగారి నెరుగుచువా ?

సుబ్బ—‘ఎరుగుచువా’ అని యనుచుంటిరా ! చూ తాంకాడ
నుండి వారింట నొకరి చేస్తున్నాము.

కేశ—నీవు నొకరితో ప్రదేశించి విన్నాళ్ళయినది ?

సుబ్బ—నుమారు రెండుమూడు సంవత్సరములనుండి.

కేశ—మీరు రాజులు గాడుగదా? చూడవరాజులని పేరెట్లు
వచ్చినది నీకు తెలియునా ?

సుబ్బ—మేము శ్రేష్ఠుని ముగ్ధులమండు. అందుగాను
మావోరి పిల్లలనె యివాహం అడగండు. అందునని మా పద్ధతీనను
‘మీరు ఎవరు’ అని ఎవరై నా నన్ను అడిగితే ‘చూడవరాజులం’
అని చెప్పుచున్నాడు.

కేశ—‘నిన్నెవరా’ అని పలుకవచ్చునా ? చెప్పు అనక
నోచుకొని అన్న ఎగిరిపడుదువేమో ?

సుబ్బ—‘ఏమి మూర్ఖ’ అని పలుకవచ్చును.

కేశ—ఇంత గౌరవముగా ప్రతికరించుచున్నావని నొకరి
ఎల్లా చెప్పుచున్నావు.

సుబ్బ—కూటికి లేకపోతే ఏమి చేయమంటారు ?

కేశ—కూటికి లేకపోయినపు డీ గోలంతా యెందుకు ?

సుబ్బ—కూటికి పేదవార మయినా కులమునకు పేదవార మగుదుమా !

కేశవరావుగారు వీని మూఢ సంభాషణకు కడు యాశ్చర్య మందుచు అది కలియుగ నవనాగరికతా మహోన్మయ మను కొనిరి.

అట్లనుకొని వెలుపల గల సుబ్బయ్యను చూచి “అబ్బీ చద్దికూడు తినేవాడివి గాబోలు ! రా, తినెదవుగాని” యని లోనికి బిలుచుకొనిపోయి యొక యిత్తడి చెంచిచ్చి బావి చూపి కాలు చేతులు శుభ్రము చేసికొని రమ్మనిచెప్పి తాను వంట మనిషితో “విస్తరిలో” అన్నము వడ్డించి సావిడిలో పెట్టుమని చెప్పి గదిలోని కేగెను.

ఆ యాదవరాజు కాళ్ళు కడుగుకొని ఆ బావినీరు మంచి నీరే యగుటచే త్రాగుటకు చెంబుడు మంచినీరును తీసికొని వచ్చి సావడిలో వడ్డింపబడియున్న విస్తరియొద్ద కూర్చొని అన్నము తినుచుండెను.

కేశవరావుగారు గదిలోనికి వెళ్ళి తన్ను చూచి భార్య క్రిందకు దిగి కూర్చొని యుండుట వలన మంచముపయి గూరుచుండి భార్యతో ఇట్లు మాట్లాడిరి.

కేశ—ఏమే ! నేటికిగదా మనము ధన్యులమైతిమి.

భార్య—ఎట్లు ?

కేశ—పద్మనాభరావుగారు ఉత్తరము వ్రాయుటవలన,

భార్య—ఏమని ?

కేశ—మన పిల్లను తస్కరించుకు పోయి నప్పటినుండి మువారు మన పనిమీదనే యుండుటనుబట్టి బందారు రోజులక్రిందట హంతకులు వారిదస్తావేజులు ప్రోనోట్లుగల పెట్టెయు పాపమాయన కొమారితను తస్కరించుకొని పోయిరట.

భార్య—పాపము ! మనగతిమే వారికి సంభవించినందువలన మనము ధన్యులమగుటెట్లు ?

కేశ—ఎవ్వరేమి చేయగలరు ? విధి యట్లున్నది.

భార్య—తదుపరి ?

కేశ—వారిపిల్లను మనపిల్లను యొక గుహాయందు చూచిరట.

భార్య—ఆ ఏమీ ! పిల్ల సుఖముగా నున్నదిగదా ?

కేశ—ఆ ! సుఖముగనే యున్నారట.

భార్య—ఇంకేమి వ్రాసిరి ?

కేశ—హంతకులంబట్టి పిల్లలం దెచ్చుటకు కొన్ని ప్రయత్నములు చేయవలయునట. వాటికి డబ్బు అవసరమనియు ప్రస్తుతం తమవద్ద డబ్బు లేనందున మనలను వేయి రూపాయలున్న పంపుడని వ్రాసిరి. ఇందు నీ యభిప్రాయమేమి ?

భార్య—నా యభిప్రాయ మెట్లులైనను మన పిల్ల మనకు దక్కుటయే.

కేశ—సరి యట్లులే బంపెదను.

భార్య—పిల్లనుమాత్ర మతి త్వరలో మనకు జేర్చవలయునని జవాబులో వ్రాయుడు.

కేశ—అట్లులే చేసెదను.

కేశవరావుగారు తన భార్య పలుకులు విని వెలుపలకు వచ్చి సరికి వచ్చినమనిషి భోజనముచేసి కూర్చొని యుండెను. తోడనే పేయరూపాయిలును పెద్దైలోపెట్టి నీలలువేసి బిగించి పద్మనాభ రావుగారి విలాసమును దానిపై వ్రాసి, కొన్నిచోట్ల లక్కతో నీళ్ళువేసి ఆమనుష్యునకిచ్చి, ఒకచీటివ్రాసి యుండు “ఆ పెద్దై ముట్టినవెంటనే జవాబు వ్రాయవలసినది”గా కోరుచు ఆయుత్తరము నామనుష్యున కిచ్చి బంపివేసెను.

పదిదినములు గడచిననీ. వాడింతను నడచుచుండెనుగావోలు, ముట్టిన బ్లప్పటికిని జవాబు రారేడు. కేశవరావుగారు “పద్మనాభ రావుగారికి గల తొందరపనులమీద జవాబు వ్రాయుదు మరచి రేలా” యని యూరకుండిరి. నిలువ డబ్బుండును తలచియే వారు పేయరూపాయిలు పంపుమని వ్రాసిరి. కేనికెంతల వారు వ్రాయుదురా ?

11 గుహ ముఠాచుండు

పద్మనాభరావుగారు గుహముండి పట్టిలచుకొని పోయిన మరునాటిరాత్రి హంతకులవరు నొక నిధి గొప్పించిరి. ఆ నిధయందు పదిమందియు గలరు. వారి ముఖము లేలకా వాడియుండెను. నాయకుడయిన సరళిహ గావు నిర్బంతపోవుచు నేదియూ దీర్చులోచనా నిమగ్నుడై యుండెను. అక్కినవా రింద రాతని ముఖముపరక యదేనుగా చూచుచుండిరి. చాలత సేపటికి నాయకుడు లేచి సరళిగా చూచొచ్చి.

సరళి—న్నేదొచురాదా ? పద్మనాభరావు ముగ గుహముండి చూడబోయినది మీరు తెలిసినదేమున్నదగుదా ? ఆ పద్మనాభునిచు

టకు నాత డీ గుహాసంగతి యంతయు తెలిసికొని యుండెను గాబోలు ?

దాదా—లేకున్న నర డెట్లుపోగలడు ?

మౌ—అన్నట్లు నా కిప్పుడొక సంగతి స్పృహకు వచ్చుచున్నది. వెనుక నేను విమలను గొనితెచ్చునప్పుడు నావెన్నంటి యొకవ్యక్తి వచ్చుచున్నట్లు తోచగా వెనుకకుతిరిగి తిరిగి చూచుచునే వచ్చితిని. కాని నా కెవ్వరును గనుపింపలేదు. నాయనుమానమును బలపరుచుటకు నీత డిట్టిప్పు డాచరించుటచలన యావ్యక్తి పద్మనాభరావే యని తోచుచున్నది.

నర—అట్లయిన తప్పక యాతడే గావచ్చును. ఇక యనుమాన మెందులకు ? కావున మన మీ ప్రదేశమును హార్పి వేపేరిసుండి వచ్చిన డబ్బుతో యొక భూగృహము నిర్మించుకొనవలయును. మీ యభిప్రాయ మేమి ?

అందరు—అట్లే చేయుట యుచితము.

నర—అట్లయిన మన మొక యుపాయము చేయవలయును.

అంద—అదేది ?

నర—మన మీ గుహాయందు పెద్దమంది చేయవలయును.

అంద—అట్లేల చేయవలయును ?

నర—మీరొ సంగతి తదుపరి వెప్పగిలను. తల్లివారి వచ్చుచున్నది. మన మీర గ్రామములోనికి గృహనిర్మాణమునకు పలయు సామగ్రిని తొనితెత్తము. రుండు.

అని యందరు గలసి వెలుపలకుఁ బచ్చి ఎవరితోవను వా కేగిరి.

ఆ మరుసటిదినమున రాత్రి పద్మరాధరావుగారు సమాధానము
జూడ కుతూహలముగలవాడై భార్యను చూచి.

పద్మ—“ఏమే! నేను వెళ్ళి విమలను జూచివచ్చెదను”
అన,

భార్య—మీరు చూచిన నేనుమాత్రము చూచుటకు నోచు
కొనలేదా?

పద్మ—నీవు నావెంట వచ్చెదవా?

భార్య—అటల లెట్లురాగలరు?

పద్మ—లేరున్న నీ వెట్లు చూడగలవు?

భార్య—ఓ రేగి విమలను వెంటబెట్టుకొనివచ్చిన.

పద్మ—ఓసి పిచ్చిదాన! విమలను నన్ను గొని రమ్మ
నియా పర్యవసానము తేల్చితివి? కొనితెచ్చుట యొక లెక్క
లోనిది గాదు. వారు తస్కరులై గొంపోయినారని నన్నును
తస్కరునిపగిది గొనిరమ్మను చుంటివా? అట్లెన్నటికిని నే
జేయువాడను కాను. వారల నరకర బట్టిన పిదప బహిరంగ
ముగా తేవలయును.

భార్య—మీ యిచ్చ వచ్చిన ద్దొనరింపుడు. నే జెప్పినట్లు
మీ రొనరింతురా?

పద్మ—నీ ఘాటల కేమిగాని నేనీ రాత్రి తప్పక వెళ్ళి చూచి
వచ్చెదను.

అని భార్యచే త్వరితముగా వంట చేయించుకొని భోజన
మాచరించి పయనమయి తొమ్మిది గంట లగు సరికి గుహ
చేరిరి.

అట్లు గుహ వద్దకు చేరగనే అటు నిటు తిరిగి చూచి ఎవ్వరును లేరని నిశ్చయించుకొని తన చెవిని గుహ వైపునకు త్రిప్పి యాలకించెను. కాని యందుండి శబ్ద మేమియును విని పింపనందున యచ్చట గల తీగెను లాగెను. కాని యా తలుపు రానందున లోన నెవ్వరైన గలరేమో యని సందేహించి తానే శబ్దము వినియుండలేదు. గావున మరల నొకసారి యా తీగెను లాగ నులుపుగా రావలసిన యా తలుపు బలవంతముగా తెరువ బడెను. వెంటనే యా గుహ నుండి పొగయు మంటలును వెలువడెను. ఆ యగ్ని జ్వాలలు చూచు సరికి పద్మనాభరావు గారు నిర్జీవు డయ్యెను. ఆ వేడిమిని గాబోలు యా తలుపు బిగిసి కొని బలవంతముగా తెరువ బడెనని పద్మనాభరావు తలచెను. పాప మింకేమి చేయగలడు? లోనికి దోవ వీలుపడ దయ్యెను. ఆ హంతకులు తా నా గుహ సంగతి తెలిసి కొనెనని యాతని పయి గల కోపముచే వారు బంధించిన బాలికలను యువకుని యందే యుంచి మంట బెళిరేమో యని యనుమాన పడ సాగెను. ఆ యనుమానమును నివృత్తి చేసికొనుట కయి మనుష్యులు కాలుచున్న వాస నే మయినను వచ్చు నేమో యని యా పొగను పలుమార్లాఘ్రాణింపఁ జొచ్చెను. అట్లు వాసన కొట్టలేదు. దానింబట్టి హంతకులు వారి స్థానములటి మార్చుకొని అందు గల బాలికలను యువకుని వెంట బెట్టుకొని పోయి యుందురని నిర్ధారణ చేసికొనెను. కాని పద్మనాభరావు గారికి గుహ యందు నిప్పు చేయుటకు కారణ మేదై నదియు భోధపడలేదు. పలుమార్లాలోచించి తుదకొక కారణ మిట్లని

యూహించెను. “హంతకులు తాను గుహ గుట్లన్నియు తెలిసి
కొని యున్నాడని, తెలిసికొని యున్నారు గావున వారు స్థానము
లను మార్చుకొనుచు తా నెప్పుడైనను వచ్చి చూచు నప్పుడు
కన్నట్లు మంటలచే తమ కుమార్తె యందు మరణించె నని,
అపార దుఃఖమునకు పాత్రుడు గా గలడని చేసి యుందురు”
ఇక నేమి చేయగలడు? వెంటనే యటనుండి యింటికి బయలు
దేరెను. తా నిదివర కనేక కష్టములపాలై హంతకుల రహస్య
స్థానమును గనుగొన గలిగితి నని సంపదించుచుండ నేడు మరల
వారు స్థానముల మార్చుకొని యుండుటవలన దా నికముందెన్ని
కష్టములకు లోనుగావలయునో యని విచారించుచూ నడచు
చుండెను. ఆసంగతి అటుండ తా నిల్లుచేరగనే భార్య కేమి
సమాధానము చెప్పుదునా? అను తలపు హెచ్చయ్యెను. అట
జరిగిన సంగతి నిజముగాకపోయినను గుహ మందుచున్నదని
చెప్పిన రసకుమార్తె యందే మడిసియుండునని నమ్మి దుఃఖిం
చును అని పరిపరివిధముల తలచుచు దైవముపై భారము వైచి
భార్య కేవో కుశలవార్తల జెప్పవచ్చు ననుకొని నడురేయి అగు
సరి కిల్లు చేరెను.

ఇల్లుచేరగనే తమ కొమార్తెను చూచివచ్చినారన్న సంప్రదమ
ముచే యూబాల జేమము విచారించునకై ఎద్మనాథరావుగారి
భార్య వా రెమిట నిలువగనే యిరువురి కిట్లు సంభాషణ జరిగెను.

భార్య—ఏమల కుశలమా?

పద్మ—కుశలమే.

భార్య—ఏమి చెప్పింద?

పద్మ—నేను దానిని నిద్రనుండి లేపినగదా ఏమైనను చెప్పుట ?

భార్య—అట్లయిన విమలను మీరు లేపలేదా ?

పద్మ—లేదు.

భార్య—ఏల అట్లు లేపలేదు ?

పద్మ—నా దెంట వచ్చినను భయముచే.

భార్య—పోనిండు. చిక్కిపోయినదా విమల ?

పద్మ—చిక్కక బలియు ననుకొంటివా ? దిగులువలన నీ వెట్లు చిక్కితివో అదియు నట్లే చిక్కినవనుకొనుము.

భార్య—అయ్యో ? దైవమా ! దాని మనసెంత పోభిల్లుచున్నదో ?

పద్మ—మన మనసెంత ప్యాసులగుగానున్నదో దాని మనసు నంతే వ్యాకులతగా నుండదా ?

అని యీవిధముగా విమల క్షేమమును గురించి మాట్లాడుకొనుచూ నిద్రింపదోపునరికి రెండు గంటల ప్రోద్బలమైనను.

15 హంతకుడు బంధించబడుట

పద్మనాథరావుగా రట్లు గుహ మందునున్న సంగతి భార్యకు తెప్పక వారిపెల్ల క్షేమముగా యున్నదని చెప్పచూ రెండు మూడు దినములు గడపరి ఒకనా డాయుని వాసుదేవరావు నింటనుండుమని సాయుధులము ఘోషింపబడిన రోజాకు వెళ్ళిపచ్చెదనని వెళ్ళెను.

అయూర వొక పెద్ద సారాయివాపు గలడు. ఎప్పుడైనను శ్రమపడి వాసనను నడిపించి లోనిది పెక్కిన నుంచుండు చిత్ర

ముల జూడవచ్చును. షాపు యజమానుడు గ్లాసులతో పోయు సారాయమును ద్రావుచుండిరి. కొంద రొడతెరుగిక మత్తుచే పడిపోవుచుండిరి. కొందరకు దేవత యావహించి తూలు చుండిరి. పడిపోయినవారిని యజమానియు వాని నొకరులును “చేసికొనినవారికి చేసికొనినయంత” అను సామెతగా కాళ్ళు తలయు బట్టి బయట కీడ్చుచూ ఒళ్ళు తెలియక యుండుటవలన వారిజేబులను బయట కత్తిరించుకొనుచుండిరి. వెలుపల కీడ్చ బడినవారు తెలివినొందుచూ వారి జేబులు కత్తిరించియుండుట వలన దుఃఖించుచూ డబ్బులు రేపిత్తుమని వెళ్ళుచుండ యజ మానిచే డబ్బు లియ్యవలసినందుకు పైబట్ట లాగించుకొనుచూ రణగొణధ్వనిగా యుండెను.

అట్టి సమయమున నొకవ్యక్తి యాషాపులో సూరి కడు దూరముగా కూర్చుండి వచ్చుచు బోవుచున్నవారలను చూచు చుండెను. అప్పటి కయిదుగంటలయ్యెను. వేరుబల్లపై యిరువ దేండ్ల యువకు డొకడును మహమ్మదీయు డొకడును మరియొక హిందువు డొకడును గూర్చుండియుండిరి. వీరింకను త్రాగలేదు. జనులందరు సర్దుమణిగిరి. యజమానుడు షాపు మూయు సమయ మయినందున మువ్వరు కూరుచున్న బల్లకడకు వచ్చి “అయ్యా! మీరు వచ్చి చాలాసేపైనది. మీపని గాలేదా?” అనెను. అందుకు వారు ‘కాలేద’ న యజమానుడు ఒక్కొక్కనికి నాల్గు గ్లాసులు వంతునబోయ యిరువదేండ్ల యువకుడు తృప్తిజేయక మరినాల్గు గ్లాసులు త్రాగెను. అయిదు నిమిషము ల్లకు వారిపనియై మత్తుచే పడిపోయిరి. వెంటనే యజమానియు

వాని నౌకరునూ ఆ మువ్వరసు బయటకీడ్చి చంటరిగా కను దూరమున కూరుచున్న వ్యక్తివద్దకు వచ్చి “అయ్యా! మీరు మాటాడరేమి?” అని యావ్యక్తికి రెండుగ్లాసులు పోయుటచే యాతను మత్తుడై పడిపోవ వానిని వెలుపలకు లాగి షాపునకు బీగమువైచుకొని వెడలిపోయిరి.

రెండు గ్లాసులు త్రాగుటచేగాదోయి యావ్యక్తికి చ్చిరికముగా తెలివివచ్చి లేచి బజారుకుపోయెను. పాఠక చుహాకయులారా! ఈ పోయినదే పద్మనాభరావు. వీరు నిజముగా సారాయమును ద్రావలేదు. గొంతుపద్దనున్న రబ్బరుగొట్టములో పోసికొనిరి. వీరట్లు లేచి తాణాకు వెళ్ళి పదిమంది పోలీసులను క్రీసుకొని షాపువైపుకు వచ్చుచుండిరి. అప్పటి కేడుగంటకై నది. వీరికి దారిలో యిరువురు గలిసి యొక బరువును మోసుకొని పోవు చున్నట్లు కన్పట్టెను. సమీపించుకరి కాబరు వొక చునిషి యయ్యెను. తోడనే పద్మనాభరావు యా మోసుకపోవు వ్యక్తుల జిదింప యాజ్ఞాపించెను. వెంటనే వారు పదిమందియు వారిరువురపై బడుసరికి వారు సలాయనమంత్రమును పఠించుచూ యా మోసుకపోవు వ్యక్తిని యట చారవైచిరి. పద్మనాభరావు తన కరదీపిక సహాయమున యావ్యక్తి మోము పరికింప ముందు సారాయిషాపులో ఎనిమిదిగ్లాసులు ద్రావిన యిరువ దేండ్ల యువకునిగా తెలిసికొనుటవలన యాతని తాణాకు మోయించుకొనిపోయి యొక కొట్టునందుబెట్టి బీగమువైచి గంట కొకరినంతను రాతంతయు కావలియుంచున స్టేర్వాటు చేసి ఎనిమిదిన్నర గంట యగుసరికి కిల్లుచేరిరి.

దొంగల నాయకుడు

ఈ బంధింపబడినది హంతకుల నాయకుడైన నరసింహ రావని మా పాఠక మహాశయులకు తెల్పుటకు నే నెంతయు సంతసించు చున్నాను. పారిపోయిన యిరువురు యాతని స్నేహితులు, వారు నాలుగేసి గ్లాసులు గ్రావుటచే త్వరితంగా తెలివి సందిరి. నరసింహ రా వెసిమిది గ్లాసులు గ్రావుటచే వారికి తెలివి వచ్చినప్పుడు తెలివి రాకపోవుటచే వారిరువురును యాతని మోసికొని ఖా గృహమున కేగుచుండ దారిలో నాయకుడు పట్టువదెను.

రాత్రి పండ్రెండు గంట లయ్యెను. నరసింహరావుకు తెలివి గలిగెను. తా నప్పు డొక గదిలో నున్నానని తెలిసి కొనెను. తాను పరువుపై లేక కటిక నేల బయటి యుండుటచే యా గది నాని గృహము లోనిది కాదని తలచెను. తాను బంధింప బడె నని మధ్య మధ్య “పారా హుషార్” అని కేకలు వేయబడుట పలన స్పష్టమయ్యెను. ఏమిచేయ గలడు ? తనయొద్ద కత్తియు శుభాకరియు ఏమియును లేదు. ఘంట ఘంటలు పారావారు మారుచుండిరి. ఎట్లు తప్పించుకొని పోగలనా అని యాలోచించు కొనుచుండెను. ఏమియు తోపలేదు. ఇక తన యాటల పై నిమాత్తి యనుకొనెను. పద్మనాభరావుచే యజమానము పడకుండునట్లు యసటనే యాత్మహత్య చేసుకొని మరణించి పరియునని కృతనిశ్చయము తయ్యమి. ఆత్మహత్య గొవలెను కొనుటకు కత్తియో, పిష్టయో, తాడో ఏదయో యొక వస్తువు తొవలయును గదా ! గాని యితని యొద్ద నేదియు లేదు. పలుపటి జవానులు గడియెట్ట దావలయున్న పిహులు

“హుషార్” అని పలుసార్లు కేకలు వేయుచుండిరి. రెండు గంటలు గడచెను. ఇరువురు కావలులు మారిపోయిరి. మూడు గంటలయ్యెను. ఆ గంట యొక ముసలమహమ్మదీయుని వంశ య్యెను. ఆ హుషారుముసలివాడగుటయు ఉపరినల్లమం దలవాటుగల వాడగుట చేతను, గాఢనిద్రాసమయ మగుటవలననునిద్రాదేవత మిక్కుటముగా యావహించుటచే యజమానుని యాజ్ఞ నెర వేర్చుటలో హనుమంతునితో సరిపోల్చి దగిన యా ముసల మహమ్మదీయుడు యావహించిన దేవతను యావలకు నెట్టి వైచుచు స్తంభమునకు జేరగిలబడి కూచుండి కునికిపాట్లు బడుచూ కావలి కాయుచుండెను. మధ్య మధ్య వెలుపలివారు “పారా హుషార్” అని వేయు కేకలను. యవరి పడుచూ సరిగా కూర్చొనుచు “అల్లా అల్లా” అని యూపుచునుచూ తన వం తెప్పుడు గడచి పోవునా? అని పరధ్యానముతో మరల కునికిపాట్లు పడుచుండెను. నిద్ర చేసెందున యుండిరకు నిద్రుర పట్టినది. పాప మొక నేపని భయలు జేయుచున గలదు?

ఇట్టిసమయములో నొకవ్యక్తి గదిపద్ద కాపరియై నూహూబు వద్దకు “ఛాయా” అన నత డవరిపడి లేచి తన చంచు తీరి మరియొకని వంతు పచ్చెను గాబోలనుచుని “కూర్చుంటున్నా” అని లేచి పోవుచుండ యూలని “ఛాయా! పక్కటికి వెళ్లి చున్నావు? దేవునియుద్దమ జొచ్చు” అని యుక్త. త్రోవు త్రోసి వెళ్లికిరిబడవైచి గొంతున కత్తి నాడును. పెరిటనె యూ వ్యక్తి గదిపద్ద గోడకు దగిలినదివడిన పీగమొనందుచుని తాళ ముతీసి సరిసిరిచోరావుండ కేగెను. సరిసిరిచోరావులని చూచెను.

ఇరువురికి సంతోషము మేరలేకుండెను. ఇరువురు నొందొరులు కౌగలించుకొనిరి. అట్లు సంతోషముతో దేని మొద్దను బోయిన సాహేబువద్దకు వచ్చి యాతని కలపైగల బోపీనిబాగి యది తెల్లనిగుడ్డబోపీ యగుటవలన దానిపై యాసాహేబు నెత్తురు సహాయమున "Take care Mr. Padmam" అని యాంగ్లమున పెద్ద యక్షరములతో వ్రాసి మరల యాసాహేబు నెత్తిపై బెట్టి యిరువురు నదృశ్యులైరి.

ఇంతలో వెలుపల పరున్నవారిలో నొకనికి మెలుకువరాగా 'సారాహుషార్' అని రెండుమూడు మార్గరచెను. జబాబురాలేదు. తోడనే వాడు ప్రక్కనున్నవారలను లేపి "ఒరేయి లోపల పరున్నవాడు బాగా నిద్రపోతున్నాడూ?" అన వారందరు కలిసి యొక్కసారి యరచిరి. అంత పెద్దయరపునకు లోనివానికి మెలుకువ రానందున యందరు గలిసి లోనికేగి మెల్లగా యా నిద్రించుచున్న సాహేబుదాడి పట్టుకొని లాగిరి. అప్పటికి మెలుకువ రానందున కొట్టువైపుకు చూచునరికి తలుపు తెరచి యుండెను. ఆసాహేబును నిదానించి చూచి మరజించెనని తెలిసి కొని గుండెపగిలిపోయి హంతకుడు మోసము చేసెనని యనుకొనుచు పద్మనాభరావుగారి కావార్త తెల్పుట కిరువురు పరు విడిరి.

కొంతనేపటికి పద్మనాభరావుగారును యినస్పెక్టరుగారును వచ్చి చూచి యాశ్చర్యపడుచూ వారెట్లు తప్పించుకొనిపోయిరాయని యింటిచుట్టు వెదకుచుండ ప్రహరీ గోడ దూకి పోయినట్లు వారికి పదచిహ్నములు కన్పట్టెను. చేజిక్కిన హంతకుల నాఁగు

కుడు తప్పించుకు పోయినందుకు పిచారపడుచూ చనిపోయి...
సాహేబు తలపైగల తోపీమీద వ్రాసియున్న యాండ్లముసు
చదువుకొని యది హంతకునిచే వ్రాసియుండ బడవచ్చునని
యాతోపీని జాగ్రత్తపరచిరి. ఇక ఎవ్వరేమి చేయగలరు ?
వలలో పడిన చేప తప్పించుకొని పోయినరీతి యయ్యెను.

16 విచారణ

హంతకులందరును నల్లదుస్తులు వేసుకొని మేజాచుట్టు గల
కుర్చీలపై నాసీనులైరి. నాయకుడగు నరసింహరావు మేజా
ముందున్న పడకకుర్చీలో నల్లదుస్తులతోనే కూర్చొనియుండెను.
ఆసభ యమసభవలె కన్నట్టుచుంచెను. మేజాపై గజమెత్తున
గ్యాసులైటు అధికప్రకాశముగా వెలుగుచు ప్రేలాదబడు
చుండెను. కొన్ని కాగితము లేవియో మేజాపయిగలవు.

నర—మౌలీ : దామోదరయ్య నిటు తీసుకొనిరమ్ము.

అనిన తోడనే యతడు వెళ్ళి అయిదు నిమిషముల కొక
నలుబదేండ్ల వ్యక్తి ప్రవేశబెట్టి మేజా ప్రక్కన నిలువ నియ
మించెను.

నర—దామోదరుడా : నీకు నీ ప్రాణముల పయి నాశ
గలదా ?

దామో—కలిగిన నే మందువు ?

నర—నీ యాస్తి యంతయు నాకు వ్రాసి యిచ్చెదవా ?

దామో—నీవు నన్ను చంపించినను సరే. కాగితము మీద
కలిముపెట్టి యొక యక్షరమైనను వ్రాయను,

-హున్నేనూ : వీని భార్య నిటకు తీసుకొని రమ్మ.
హున్నేను యొక యిరువ దేండ్లు గల చక్కని స్త్రీతో
బ్రవేశించెను.

నర—రాధా : కృష్ణమూర్తిని పెండ్లియాడెదవా ? నీ ప్రాణ
ములు వీడెదవా ? చక్కగ నాలోచించు కొనుము.

ఆ మాటలు వినగనే రాధ నిర్జీవురా లయ్యెను. నోట మాట
రాకుండెను. కదలక మెదలక తన భర్తయైన దామోదరరావు
వై పునకు చూచుచుండెను.

నర—పలుకవేమి ! సమ్మతించితివా ?

రాధ—ఓరి హంతకా ? కారుకూతలు కూయకుము. నీకు
కాల మాసన్న మయి యీ పనులు చేయుచూ నట్లు పలుకు
చుంటివి ?

నర—రాధా కృష్ణుల పరిణయము నేత్రము లార చూచిన
వెనుక చచ్చినను నాకు కడు సమ్మతమే. నే జెప్పి నందులకు
వీ వియ్యకొనవేని నీ సమక్షముననే నీ భర్తయి యమున
కతిధినిగా బంపుదును. నీ యభిప్రాయ మేమో సత్వర మెరి
గింపుము.

ఆ మాటలు వినగనే ఆ యువతి మూర్ఛితురాలై నేల కొర
గెను. యామెను చూచి,

నర.—హున్నేనూ ! ఈమె పచ్చి పది దినము లయినది.
ఇంకను ఈమె బుద్ధి మారినట్లు తోచదు. మరి పది దినములకు
ఈమెను మరిల పిలిపించి విచారించి యప్పటిని బుద్ధి మార
నట్లు తోచిన బలవంతము చేయుదుము. ఈమె నిప్పటికి తోనిరిం
గొంబోయి సేదదీరునట్లు చేయుము.

అన హున్నేను ఆమెను లోనికిం గొంపోయి మరల యర .
గంటకు వచ్చి తన నిజస్థాన మలంకరించెను.

నర—దామోదరా : నీ భార్య నీ కిక్ దక్కదు. భార్య
మా పాలయిన దను దుఃఖమును నీపు భరించుట కంటె చచ్చిన
కడు మేలు గాఢ్చిన నీ కిప్పుడే శిరచ్ఛేదన కాజ్ఞ యాయ బడినది.
నీ ప్రాణమును నీపు వాంఛింతు వేని నీ యాస్తియైనను వ్రాసి
యిప్పుము.

దామో నాభార్యయు నాస్తియు గోల్పోయిన వెనుక నా
ప్రాణ మున్నను లాభములేదు. న్యాయాన్యాయ విచక్షణుడైన
శ్రీమన్నారాయణమూర్తి నాకు సాయపడక మానునా. నేనే
మపకార మాచరించితిని ? కావున నీ యిచ్చవచ్చినట్లు చేయుము.
మరణయోగమున్న తప్పించువా రెవ్వరు ? నా నుదుట వ్రాసిన
యట్లు జరుగక మానునా ?

నర—ఈ శ్రీరంగనీతులు పెప్పిసంత మాత్రమున వెరిచి
నిన్ను విడుతు మనుకుంటివిగావోయి పాపము పిచ్చినాడా :
మౌళీ వీనిం దీసికొనిపోయి, ఈ యూరివెలుపల గలపాడు
దేవాలయములో దేవతా సన్నిధానమున ఒరిమార్చిరమ్మ,

అన మౌళీ దామోదరుని కాలచేతులు బంధించి పిచారణ
పూర్తియైన తదుపరి వెళ్ళుచున్నవి మరల నానీనుడయ్యెను.

నర—మమనూధనా : ఆ మోగములంజ నిమిట కేసుకొని
రమ్మ.

అన మమనూదనుడు యొక యరువది రెండేండ్ల యూదుగల
అప్పరిసవంటి శ్రీతో బ్రవేశింపెను.

నర—ఏమే ? నేను వ్రాసిన ఉత్తరము పెండులకు తిరస్కరించితివి ?

బోగ—నీవు త్రాగుబోతువనియు, జూదరి వనియు, హంతకుడవనియు.

నర—అయిన !

బోగ—నీన్నేహము నే నిచ్చగింపలేదు.

నర—ఇప్పుడు ?

బోగ—ఇప్పుడు నిచ్చగింపను. ఇకముం దిచ్చగింపదోను.

నర—నీకు ధనమా ప్రధానము ? లేక విటుని రూపగుణములా ?

బోగ—నా మనస్సునకు రూపగుణములే ప్రధానములు.

నర—నేను రూపవంతుడనుగానా ?

బోగ—దుర్గుణము లేగంగలో గల్పితివి ?

నర—నాకు దుర్గుణములు గలవని నీకెట్లు తెలిసెను?

బోగ—దేవుడు చెప్పెను. ఆ సంగతి యంతయు నీ కెందులకు?

నర—మంచిది. నీ తాతలవంటివా రనేకమంది నాకు కలరు. నీ ధనమున కాసించి నీ యింట బ్రవేశింపవలయునని లేఖ బంపితిని కాని నీన్నేహము మాకుక్కకై నను వలదు. నీ చరాస్తి నా కిత్తువాలేదా ?

బోగ—నా మేనున ప్రాణ మున్నంతవరకు నా స్వాధీనములో నుండు ఏవస్తువులైనను నీ కివ్వను.

నర—చీ! నోరుమూయుము, ముడుచుకొని దీనిని తీసికొని.
పోయి పూర్వమిచ్చు యాహారముతో సగము తిగించుము.
దాదా! మన ముగ్గురుపీనుగులను యిటు తీసికొని రమ్ము.

అన దాదా పెడలి శంకరరావుశ్రీలక్ష్మివిచులలతో బ్రవేశించెను.

నర—శంకరం! నీకీ యవస్థ యంతయు ఎందులకు? 'నేను శ్రీలక్ష్మిని పెండ్లియాడ' నని యొకలేఖ వ్రాసి యిచ్చిన నిన్ను విడుతుమే?

శంక—ఎందులకు?

నర—ఎందులకా! నేఁ జేయు ప్రయత్నము లన్నియు దానిని పెండ్లియాడుటకు గాక మరెందు కనుకొంటివి?

ఆ మాట వినగనే శంకరరావునకు క్రోధము హెచ్చెనుగాని యా క్రోధమును వెల్లడించిన వారివలన దండన యనుభవించవలసి వచ్చుననుకొని మాటలాడక యూరకుండెను.

నర—నీ మౌనము చూడ సమ్మతించినట్లే తెలుచున్నది. ఇదిగో కలము కాగిత మందుకొనుము.

శంక—నేను వ్రాసియున్నది కలలోనైనను చిలవబోదుము. నీవు నన్నేమి జేయగలవు? ప్రాణములు తీతువని నాకు భయములేదు. నీవు భయపెట్టిన జడియుటకు నేను బాలుడననుకొంటవా! యువకుడనే! నిరాయుధుడ సగుటచే మీరిట్లు ప్రేలుచుంటిరి. ఇంత ఘోర కృత్యము చేయుచున్న నిన్ను సర్వేశ్వరుండు దండింపక విడుచునా? నీవు చేయు దుష్కృత్యములు సర్వాంతరవ్యాప్తుడైన పరమేశ్వరుడు వీక్షించుచుండుటలేదా?

నర—ఈ మెట్టవేదాంతముల కేమిగాని నే నడిగిన పని ఏమిచేసితివి ?

శంక—కూరుడా ! యింకను నాతలపు మానవైతివా ? నా చేత అయుధ మేమియును లేదు. లేకున్న నిన్నిప్పుడే యమ పురి కంపియుండును.

నర—నారాయణ ! ఈ నరపశువున కింకను బుద్ధిరాలేదు. పీనిని చోడ్కొనిపోయి వంగునట్లు చేసి వీపుపై రాతిని ఎత్తుడు.

అని వానిని బంపివేసెను. మరల, లక్ష్మిని జూచి

నర—ఇప్పటికైనను నన్ను బెండ్లియాడెదవా శ్రీలక్ష్మీ ?

శ్రీల—నే నిప్పుడు సమ్మతించితిని. నాకొక ఆకోర్కె గలదు. దానిని నెరవేర్చిన నీ యభీష్టము తీర్తును.

నర—ఆహా ! నాభాగ్యదేవత ! ఏదీ ! ఆకోర్కె కర్ణరసా యసంబుగా వినుపించి నన్ను ధన్యుని జేయుము.

శ్రీల—నే నొక వ్రత మాచరింపవలయును. మున్నొక్క మహా యోగిపుంగవుడు మాయంట విడిసి నే జేయు శుభ్రాక్షరు కడు సంతసించి నాకొక మహామంత్రము నుపదేశించెను. దానిని వివాహమునకు ముందు నెలదినములు శుచిరో జపించి నిత్యము నిరుసరు బ్రాహ్మణులకు సంస్కృతిగా భోజనము పెట్టింది వివాహమాడవలెను. అట్లు గానియెడల వివాహమాడు పురుషుడు తల సహస్రఖిన్నములై చచ్చునని చెప్పెను. ఆ మంత్రప్రభావ మేమనిన దుపతుల నిరుపక బాగ్యయుస్సును జేయును. జీవించియున్నంతకాలము రాజువలె సుఖి పడేయును. తలదిన చోటకు నడువకయే చోవిచ్చును. ఎవ్వనియెడల చచ్చు

గలదో యావస్తువును తనమొద్దకు రప్పించును. ఇట్టి యా
మంత్రమును జపింపనిదే యెట్లు నిన్ను పెండ్లియాడుదును ?
పోనీ : వివాహమాడిన నీకొంపమేగదా మునుగునది !

అని పలికినచూటలు విని సంతసించి అంతకన్న తనకు
కావలసినది వేరులేదు గనుక అటునే యామెకు నెలదినములఁ
గడువిచ్చి యామెను నాటినుండియు మిక్కిలి ప్రేమతో కోరిన
వన్నియు దెచ్చి యిచ్చుచుండుడని యాని న్నేహితులకు
జెప్పి యొక మనోహరమైన గదియందు దిగివిడువ నియ
మించెను.

చదువరులారా : ముందు పొలుదొర్తి పద్మనాభరావుగారు
గుహ ప్రవేశించినప్పుడు శ్రీలక్ష్మిని చూచి యామె కేవల
రహస్యము చెప్పలేదా ? ఆ రహస్యమే యిప్పుడు శ్రీలక్ష్మి సర
సింహారావుతో పలికెను. వారు చెప్పినట్టిప్పుడు చెప్పుటచేతనే
హంతకులను సంతోషపరుపగలిగినది.

నర—విమలా : నీనంగతియేమి ? అప్పుడు సేపట్లమ్మకు
దోయినపక్షమున ఆ కోటిచ్చుటని ముందు నిశ్చయించి ముందు
దానపుగదా ? నీ చేతులారా జెడగొట్టుకొంటివి. ఇప్పుడైతే నును
సంతోషములో వాని యింటికిగెదవా ? పేల సేపట్లగొడవలు
వాములు బడబలయును ?

విమ—పరిసరాధారి చింత మనవి. నా మనస్సున నొక సందే
హము గలదు. అది తీర్చి పెనుక మీకు చెప్పినట్లు సుడిమి
కొందును. ఆ సందేహ నివృత్తి కోరకు యునునది అనియును
గడుపు యచ్చగించుదులకు పదునుకొనును.

నరసింహారా వాచాలిక పలుకులు విని “అటులే” యని యా బాలిక శ్రీ లక్ష్మీకి తోడుగా నుండునని యెంచి యామెను లక్ష్మీ గదియందు దిగ విడిపించెను. శ్రీ లక్ష్మీ విమలలు అన్యోన్య మైత్రితో మెలగుచుండిరి. విచారణ పూర్తి యయ్యెను, నిర్దోషుల కందరకు వారి వారి జాతక లిఖితముగా శిక్షలు విధింప బడినవి.

నర—సఖికులారా ! శ్రీ లక్ష్మీ నన్ను బెండ్లియాడుట కొప్పు కొని యున్నదని మీకు తెలిసియే యున్నది. నా ప్రయత్న మంతయు అందులకే యనియూ తెలియును. కాని మన మిక పద్మనాభ వాసుదేవ కేశవరావుల వధల గురించి విచారింప వలయును. ఈ వేళకు ప్రొద్దు గ్రుంకిన ట్లున్నది. నేటికీ సభ చాలింతము. మోలీ ! దామోదరుని తీసుకొని పొమ్ము.

ఆతని మాటలు విని అందఱును రేచిరి. భోజనములకు వేళ యయ్యెను. షుమారు యెనిమిది గంటలు కావచ్చు చున్నది. మోలీ దామోదరుని చంపు నిమిత్తమై శిథిలాలయము నకు దీసికొని పోవుచూ త్రోవ పొడుగునను నానావిధములైన దుర్భాషలాడుచు అరగంట యగు సరికి యిరువురు గుడిచేరిరి. పెంటనే మోలీ యీతని దేనతా సన్నిధానమున నిల్చి యా దేవ తను నుద్దేశించి “దేవీ ! కాళీ ! నీ వెన్ని నాళ్ళనుండి అకలి గొనియుంటివో నేడు నీ కడుపార యీ నరుని భుజించి నీ యాకలి దీర్చుకొమ్ము. మమ్ముల నెల్లప్పుడు సంరోష పరచు చుండుము. నీ కిటులనే అప్పుడప్పుడు నరబలి యిచ్చుచుం దుము” అని పెద్ద గొంతుకతో పలికి ఖడ్గమునెత్తి యొక్క

వేటున తల తెగవలయునను యుద్దేశముతో నరుకచోపు ననుచు
మున అది శిథిలమగుచున్న దేవాలయము గావున పయినుండి
యొక పెద్ద నల్లరాతిబండ యొకటి దొర్లి చూచిపై బడెను.
ఆ దెబ్బతో మౌలీ రాతిక్రింద పడిపోయెను. చూచితిరా !
దైవము నిరపరాధి నెట్లు గాపాడెనో? తోడనే యా దామోదర
రావు “బ్రతుకు తీవుడా!” అనుకొని కాలికి బుద్ధిచెప్పెను.

దామోదరరా వట్లు “చావు దప్పి కన్ను రాట్టపోయిన”
దన్న సామెతగా మరల తనకు అది వునర్జన్మయే అనుకొని
భయముతో పరుగెత్తుచుండ వెనుకనుండి “ఓయీ ఆగుము.
ఆగుము” అని కేకలు వినబడుచుండ ఆ కేకలు వేయువైపుకు
తిరిగి చూడకయే మరల మౌలీ రాతిక్రిందనుండి తప్పించుకొని
వచ్చి తన్ను వెన్నాడుచున్నా డనుకొని ప్రాణములపై యాశ
వదలుకొని ఆదుష్టుని చేబడక యెందేని ఆత్మహత్య గావించు
కొన వలయునని తన ప్రాణము తీయగలడని యెంచి ఆవైపుకు
పరుగెత్తుచుండ చీకటియగుటచే కాలి కేదియో అడ్డముతగిలి
ముందరకు పడ మోమున బలమైన గాయము తగులుటచే స్మృతి
తప్పెను.

వెనుకనుండి యావ్యక్తి అట్లు ‘ఆగుమాగుమని’ కేకలు
వేయుచూ కొంతనేపటికి దామోదరరావువద్దకు చేరి యాతడు
స్మృతి తప్పి పడియున్నాడనుకొని తెలుసుకొని గాబోలు
యాతనిని వీపుపై వైచుకొని గ్రామములోనికి తీసుకొని
పోయెను.

మఱునాడు రాత్రి మౌలీ దామోదరునిఁ జంపెనా! లేదా
అను సంగతి తెలియకపోవుటచే కారణ మథయుటకు నదసింహా

రావును మరిరువురు సహాయులునుగలిసి గుడిమొద్దకువచ్చి
అచ్చట పెద్దరాత్రిక్రింద కదలుటకు వీలులేక పడియున్న మౌలీని
మాచి అతనివలన సంగతి యంతయు తెలుసుకొని ఆరాతిని
మువ్వరుబట్టి బలవంతముగా యావలకు నెట్టి యాతనిని
నిలువబెట్టి నాతడు నిలుచుటకు బలములేక పడిపోవుచుండ
మువ్వరు గలసి యాతనిని భూగృహమునకు మోసుకొని
పోయిరి. అచ్చట వారిలో నొకడు వైద్యు డగుట వలన
నాల్గయిదు రోజులు కాళ్ళు నడచుటకు శక్తి వచ్చునట్లు అనేక
నిధిము లయిన మందులు వేసిరి. ఎట్టకేలకు పదిరోజులకు
మౌలీ కాళ్ళు యథాప్రకారమునకు భిన్నము కుండునట్లు
పనిచేయు చుండెను. మౌలీ మరల నడవసాగి తన ఉద్యోగ
మందు ప్రవేశించెను.

17 దుఃఖము

కళింగనగరమున నొక సుందర మయిన విజ్ఞానయము
గలదని మనకు తెలియును. అది గ్రామ మధ్య భాగమల దుండు
టచే గ్రామములోని వారి కందరకును ప్రతి దినము పచ్చుట
కందుబాటుగా సుండెను. ప్రతి దినము గుడిపద్ద హరిభజనలు
జరుగుచుండును. అచ్చటనే యెవ్వరైనను పుణ్యస్థులు హరి
కథలు చెప్పించు నాచారము గలదు. అపు డూరనున్న జను
లందఱు కిక్కిరిసి ప్రాకారమల దలంతును నిండి యుండురు.
పురాణము మాత్రము ప్రతినీత్యము చెప్పుచుండురు. వాసుదేవు
నకు పురాణమన్న అపేక్షమెండు. అందువలన హరికథలకు
రాకపోయినను పురాణమునకు తప్పక పుచ్చుచుండు.

ఒక దినమున నొక గొప్ప శాస్త్రులుగారు వచ్చి రనియు. నాటిరాత్రి పురాణ మాలయములో జెప్పుదు రనియు గ్రామ మంతయు జెప్పుకొను చుండిరి. దూరపుకొండలు నునుపు అన్నట్లు గ్రామస్తు లందఱును ఆయన పురాణ మెట్లుండునో యని పెందలకడనే పోవుటకు నిశ్చయించుకొనుచుండిరి. సాయంకాల మైదుగంట లగుసరికి జనులచే స్థలమంతయు నాక్రమింప బడియున్నందున వాసుదేవరావు వచ్చి ప్రాకార మున కానుకొని నిలువబడి కొంచెమునేపుడి పోవుటకు నిశ్చయించు కొనెను.

ఇంతలో శాస్త్రులువారు పీఠముయి దిరిగిపోయి, శాలపము మడతపెట్టి పల్లెవాటుగా వేసికొని బరువగుటచే చెల్లెడు రుంతల ముల జోడుయ్యాలాగ. కన్నులకు సురోచనములు పెచ్చుకొని వచ్చి సభా మధ్యమున కూర్చుండెను. శాస్త్రులువారు రాగానే ఆ పుర వాసియయిన మరియొక శాస్త్రుని భాగవత పుస్తక మును విప్పి "తుండము నేర దంతమును" అని ఎప్పుకప్పరి స్తుతి గావించి, దశమస్కంధములో పూర్వభాగము తీసి అందు బ్రహ్మాది దేవతలు దేవకీ గిర్భస్తుతము శ్రీ లక్ష్మణుని స్తుతించు లభ్యాయమును దీసి "నర్మదాతట నిర్మల సువ్రాష్టి యౌవను.....నిఖిలమూర్తులెల్ల నీవ యగుదు" అని పదిదెను లప్పుడు శాస్త్రుల్ల వారా వద్యము సుదురొని. పద్యములో నున్నవి కొన్నియు తేనిపి కొన్నియు క్షురది పుష్పి గా దీర్చుముని తీయుచు ర్థము చెప్ప మొనరిడెను. అయి యర్థముభూర్భు మును నిఖిల లక్ష్మణునిగా గ్రోలుచు పగులుచు వారిచో

మొనగాదొకడు “అయ్యా! ఈపాటికి చాలించండి” అని యన నంద కొక్కపర్యాయముగా నవ్వి శాస్త్రులుగాను దీర్ఘము లాపక పోయినను గోలచేయుచు బోవుచుండిరి.

పద్మనాభరావుగా రీ పురాణమునకు రాక యినస్వైక్తరు గారిని దోడ్కొని యూరువెలుపలకు షికారునకుఁ బోయిరి. వీరట్లు షికారునకుఁబోయి కొలది ప్రొద్దుపోవు నరకు మాట్లాడుచు గూర్చుండి ఆవల పయనమై గ్రామములోనికి వచ్చుచుండిరి. కొంతదూరము వచ్చుననికి పద్మనాభరావుగా రేలకో వెనుకకు తిరిగి చూచుననికి నొక చప్పుడు వినుపించెను.

వెంటనే యినస్వైక్తరుగారితో “అయ్యా! మీరు నడచు చుండుడు. దూరమున నేదో చప్పుడు అగుచున్నది. కనుగొని వచ్చెదను. నేను వచ్చుట యాలస్యమయ్యెనేని ఆ సంగతి మీకు రేపుదయమున విన్నవించును” అని వారిని బంపివేసి ఆ యలికిడివైపునకు నడచుచుండెను. కొంతనేపట్లు నడచి, కొలది దూరమున కొందరు మనుష్యులు ఎవ్వనినో నడిపించుకొని పోవుచున్నట్లు తోచినందున ‘ఎవ్వరో! ఎచ్చటికో!’ అని పలుసార్లనుకొనుచూ వారికంట బడక నడచుచునే యుండెను. వారొక యడవి ప్రవేశించి యందొక పెద్ద చెట్టు మొదట నిలిచిరి.

వారట్లు నిలిచి యందొక వ్యక్తి యొక కొమ్మనెక్కి అచట ప్రేలాడుచున్న యొక ఇనుపతీగెను పట్టుకొని క్రిందికి దుమికెను. వెంటనే యా తీగ పదిగజముల పొడవున సాగెను. పద్మనాభ రావుగారి కాశ్చర్యము గలిగించునట్లు ఆ చెట్టుమొదట నొక

చిన్నద్వారము కన్నతైను. తోడనే యా నదిపించుకొనివచ్చిన వ్యక్తిని మరియొక బరువును ఆద్వారముగుండా వారు తోనికి దీసికొనిపోయిరి. మరల తల్పు మూయబడెను.

చెట్టుచాటుననుం డీవలకువచ్చి పద్మనాభరావుగాదు చెట్టు మొదట పరీక్షించెను. గాని వారి కేమియు గాన్పింపలేదు. వెంటనే యటనుండి బయలుదేరి యింటికి వచ్చుచుండెను. వారి మనసు సంశోషము నందును, దుఃఖమునందును నిచుగ్నమై పోయెను. తలవని తలంపుగా తనకు హంతకుల భాగ్యహము చూపినందులకు దేవుని ననేకవిధముల గీర్తించుచుండెను. గాని ఆ బంధింపబడినవ్యక్తి 'ఎవ్వరా' అని యనుమానమందుచూ యింటికి నడచుచుండెను.

ఇట్లు చేరగనే వారిభార్య పెద్దపెట్టున రోదనము చేయ నారంభించెను. అంత పద్మనాభరావుగా రామెను కారణముడుగ "వాసుదేవరావు పురాణమునకు వెళ్ళి రాకుండుటయు, కుమారుడు స్కూలునకు వెళ్ళి రాకుండుటయు మొదలగు సంగతులు చెప్పెను. ఆ మాటలు వినగనే తానదివరకు జూచిన బంధితుడు వాసుదేవరావే యని గ్రహించి యా సంగతి చెప్పక "వారిరువురును రాని కారణము గనుగొని వచ్చెదను" అని బయలువెడిచి వారింటి సమీపమున గల వీధి బడిసంతు లింట్రి కేగి వారిం బిలిచి యిట్లు సంభాషించెను.

పద్మ—ఈ దినమున బడియున్నదా ?

పంతులు—లేకేమి !

పద్మ—నిన్ని గంటలవరకు పెట్టితిరి ?

పంతు—రాత్రి యేడుగంటలవరకు.

పద్మ—ప్రతిదిన మట్టులే చేయుచుంటిరా ?

పంతు—లేదు.

పద్మ—నేడేల యట్లానరించితిరి ?

పంతు—ఈవేళ మా యినస్పెక్టరుగారు తనిఖీ విచ్చేయుట వలన.

పద్మ—విచ్చేసిన ?

పంతు—వచ్చి పిల్లల నందర తనిఖీ చేయుచూ, వారి సంతోషణార్థము పిల్లలకు బహుమతుల నిచ్చియుండుటవలన నేడు కొంచెము ప్రొద్దుపోయినది.

పద్మ—మా పిల్లవాడు మీ బడి కీవేళ వచ్చియుండెనా ?

పంతు—అయ్యా! ఎన్నడు నన్ను పలుకరించి యైనను ఎరుగని మీరు నేడు నన్నిన్ని ప్రశ్నల వేయుటకు కారణ మేమో యడుగ వచ్చునా ?

పద్మ—కారణమును మీరు కొలది దినములలోనే తెలిసికొన గలరు. ముందు నా ప్రశ్నలకు జవా పీయుడు.

పంతు—మీ రడిగిన చొప్పున మీ పిల్లవాడు నేడు బడికి వచ్చినాడే !

పద్మ—మీకు సరిగా జ్ఞప్తియున్నదా ?

పంతు—అ : నాకు సరిగనే జ్ఞప్తియున్నది.

అమాటలు వినిగనే వాసుదేవరావును అచు కుమారుని హఠాత్క న్నేహితులే గొంపోయి యుండురని అంచి, ఇంటికి మరలవచ్చి భార్యతో యా సత్యం తెలియము చెప్పెను. భర్త

మాటలు వినిన యామెకు “గోరుచుట్టుపై రోకటిపో తన్నుట్లు” పూర్వము గల కుమారికా వియోగదుఃఖ చుట్లుండ, నేడు గల్గిన కుమార వియోగదుఃఖ మామెను చూపించి వైచుచుండె ననుటకు సందియమేమి ?

కుమార్తెను, కుమారుని, అల్లుని, కొన్ని రాగినములను గోర్పోవుటచే పంచప్రాణములు వారిపైసనే పెట్టుకొనియున్న పద్మనాభరావుగారి భార్య యామెకు గలిగిన పెనుదుఃఖముచే మంచము పడ్డెను. జ్వరము నానాటికి హెచ్చుగు చుండెను. అందులకు పద్మనాభరావుగారు చేయు కారగాయ వైద్యములకు లొంగక జ్వరము తీవ్రముగా ప్రచండనము వచ్చుచుండెను. ఒకనాడామె బొత్తిగా శుష్కించి నందున నిమిత్తకాంతి పడి పోయెను. వెంటనే పద్మనాభరావుగా రాయూర పేరు బొందిన బాక్టరు నొకనిని తమ యింటికి గొనివచ్చిరి. అవాళ్లరు రోగి కడకు వచ్చి తన రెండు చెవుల రేపియో రెండు గొట్టములను తగిలించుకొని, తువరా రెండు గొట్టము రొకటిగా గలిపిన యొక కొస నామె హృదయమునందును, శరీరమునందును, పురికొన్ని చోట్లను పరిక్షించెను. పరీక్ష దిగ్విధే పడుచూ శబ్దములు సుగోళో బోసి, అసినానుండి నూది వివరము గలిగెనువలదే యొక గొట్టము ద్వారా నామెను నామె శరీరములోనికి ప్రవేశింప జేసెను. (ఇంతవఱకు) అమె ముసలయినది విదూష్యములు చేరిలో చేయించుకొని పెదవహోయెను. నామెనుండి అమె శరీరము నొందెను అగ్గుదశయల ముందెను. పద్మనాభరావుగారికి గలిగిన నిరతోషమునకు మేరలేలేదు. అమె కళ్ళు అమె మూడు చిన్న

ములు జ్వరము తగ్గు దశయంగుండి. మరల నాల్గవనాడు జ్వరము తీవ్రముగా వచ్చెను. పాతకులారా ! ఇప్పుడు పద్మ నాభరావుగారి మన నెట్లుండునో మీరేయూహించుకొనుడు. పాపము పద్మనాభరావుగారు స్వయముగా వంటచేసుకొనుట యటుండగా రోగికి ఉపచారములు చేయుటకు కడు శ్రమనొంద వలసినవారైరి. మరల నొకసారి డాక్టరుగారిపద్ధతేగ నాతడు మరల నొక మందును పూర్వమువలెనే రెండుమూడుసార్లు లోన ప్రవేశింపజేయవలయు ననియు నందులకు ముప్పదిరూప్యములు వ్యయమగుననియు చెప్ప మందుఖర్చునకుగాను ఇరువదిరూప్యముల నప్పుడెపుచ్చుకొని సాయంకాలము వచ్చెదనని వారిం బింపి పేసెను.

సాయంకాలమున డాక్టరుగారు వచ్చి డాబుసరి పను లనేక ములు చేసిరి కాని ఆ జ్వరము నాల్గదినములకైనను నిమ్మళింప దయ్యె. గాన పద్మనాభరావుగారు నాటనుండియు వాతివైద్యము మాని, గాలిచేష్ట యయ్యెనేమో యని విభూతులు రక్షరేకులు వేయించిరి. కాని వాటికిని లొంగదయ్యె. డాక్టర్లవలన తాత్కాలికోపశాంతి చేయును. గాని, యంకురము జావదని నిశ్చయించి, ఆయూరనున్న నంబి రాఘవాచార్యులచే నాటుమం దిప్పింప నిశ్చయించుకొని, వారి దోడ్కొని రోగిని చూచుటకు వారింటికి వచ్చిరి. రాఘవాచార్యులుగారు చేతినందుకొని నాడిని సరిగా పరీక్షించి, డాక్టర్లు ఆరోగము వారుత్రాగు నీటియందు గలదని చెప్పినట్లు చెప్పక ఆజిబ్బు బలహీనతవలన గలిగెనని చెప్పి నాటనుండియు మందివ్వసాగెను. దైవానుగ్రహమునలన నాటి

నుండియు జ్వరము తగ్గి పది రోజులు లగుసరికి సంపూర్ణరోగ్యమును బడసెను. పదియైదవదినమున ఆరోగ్యస్థానము చేరించిరి. పద్మనాభరావుగారి భార్య మరల నొకసారి పునర్జన్మనొంది ప్రపంచములో కలుపెట్టెను. అప్పటినుండియు ఆవాల్లగారు బలమువచ్చుట కామెకు రెండునెలలు మందిచ్చుట కొప్పుకొని మొదలుపెట్టిరి. పద్మనాభరావుగా రాయనకు నూటపదియారులు బహుమతి చేసిరి.

18 పద్మనాభరావుగారి మరణము

కుమారుని గోదోహరణ నప్పటి నుండియు పద్మనాభరావుగారి భార్య దిగువన మరల మెక్కి దైవానుగ్రహము వలన స్వస్థురైన విచారముగూతము మానకుండెను. పద్మనాభరావుగారును దిగువందుచుండి భార్యవలె తానునూ దుఃఖించిన యామె పడిలేచిన మానిన యగుట వలన జబ్బు దుఃఖమువలన మరల తిరుగ చెట్టునేమో యనుకొని మైకి దైర్యము నటించుచూ భార్యకు దైర్యవచనములు చెప్పుచుండిరి.

ఒకనాడు వారి భార్య కంటతడి పెట్టుకొనుచూ బిగ్గరగా నేడ్చిన న భర్త కోపపడు నని గ్రుడ్లనీరు గ్రుడ్ల గ్రుక్కుకొనుచూ కూర్చుండి యుండ పద్మనాభరావుగా రామెను చూచి.

—ఎందులకే ? నీ విల్లెప్పుడు దిగులొందు చుందువు
—దిగులొందక ఏమిచేయు మందురు ?

పద్మ—చేయునదేమి ? దిగులొందు చుండిన గోల్పోయిన వారు వత్తురా ?

భార్య—ప్రపంచమం దందరును గోల్పోయినవారు వత్తురని యేనా ఏడ్చుట ? ఈ ప్రపంచ ధర్మమిది. మనసు ఎట్లు నిలుచును ? నా ముఖముననే ప్రొద్దుపొడిచెనా ఏమి ?

పద్మ—నీకుగల దుఃఖము నాకు మాత్రము లేనా ? అయిననూ నే నెట్లు దైర్య మవలంబించితినిో చూచితివా ? దైర్యమే బలము. నీవు యబల వగుటంచేసి నీ కేమియును తెలియక యున్నది. ఏదేని దైవిక సంబంధమైన గ్రంథమును పఠియించుము. నీ విచారము శమియింపగలదు.

భార్య—మీ కేమి మాటలు చెప్పగలరు ? నవచూసములు మోసి కష్టపక్షము లనుభవింపెడి పెద్దవానివేయ దైవము నన్నన్యాయము చేసెను. నే నెక్కా విచారమును మానగలను ?

పద్మ—నీవు విచారింపవలసిన పనిలేదు. స్వీరితముననే మనవారు మనకు వక్కగలరు. మంచి కీర్తియు మనకు రాగలదు. కష్టములవెనుక సుఖములు కలుగకమానునా ? కష్టముల భరింపజాలనివారు సుఖముల మాత్ర మెట్లు భరింపగలరు ?

అని పద్మనాథరావుగా రెన్ని విధముల దైర్య కీచనములు పలికినను భార్య ఏడ్చు మానకుండుటచే వా రామె రోడ్దనము ఎసజాలక యటసుండి వెడలిపోయిరి.

హరిశ్చంద్రుల రహస్య భవన మయిన భూగృహమునకు ముదిపర కెన్నడు చూచియుండ నందున మా పోషకము

శయుల నొకసారి యటకు గొంపోవు చున్నాను. జంపటలందరు సభ సలంకరించిరి. నాయకుని ముందు మేజావము పొన్ని గాజు గ్లాసులును జాడీలును పళ్ళెములును మరి యనేక వస్తువులును ఉండెను. ఆ యట్టహాసము జూడ వా రేదియో విందుదేసికొని యుండిరి అని యనుకొనకమానదు. మా పాతకు రిదివరకు చూచిన గృహముకన్న యీ భూగృహము దేయి ఁట్లు నుండర ముగా నున్నదని యిప్పుడు వారనుకొనక మానుదురా ?

సర—దానూ ! వాసుదేవరావు నీటకు బియ్యము.

అన దానువెళ్ళి వాసుదేవరావుతో వచ్చి వారి నుంచి నిజస్థలంబున కరిగి కూర్చుండెను. నరసింహరావు వాసుదేవ రావును వీక్షించుచు చిరునగవుతో :

సర—వానూ ! విమల నింక పెండ్లియూడుదునని నీకు యాశగలదా ?

వాసు—లేకేమి ?

సర—ఎట్లుకలదు ? ఎప్పుడు ?

వాసు—ఎట్లుకలదా ? భగింపలయిల యుగ్రహామలదన. ఎప్పుడనిన మిమ్మల నుండి హరిమొసర్చిన తినుపటి.

సర—నిన్నిపుడు హరిమొసర్చిన పదిహేనిగలదా ?

అందులకు బవాలు చెప్పుదురు వాసుదేవరావున కదియు తోచ నందున పలుకకుండెను.

సర—సరే ! విమలను నీవే పెండ్లియాడెదవుగాని, నీరదియూ చింతలపాడులో కొలదియూర్తి యుండవలయునుగదా ? దాని నై నను నాకు ప్రాస యిచ్చెదవా ?

వాసు—అట్లొసర్చిన ?

నర—నిన్ను కారాగృహవిముక్తి యొనరింతును.

వాసు—అట్లొసర్చకున్న ?

నర—అట్లు నేను విముక్తి యొనర్చకున్నా ?

వాసు—కాదు. నేను వ్రాసియివ్వకున్న.

నర—విమలను నిన్ను ఏకత్రాటన బంధించి తైలమునం దడిపి యగ్గిడుదుము.

వాసు—ఓరి హంతకా ? ఎంతపని చేయదలచితివి ! నాచేత నేమియు ఆయుధము లేకున్నయది. లేకున్న నిన్నిప్పుడే యముని కతిధిగా బంపియుందును.

నర—నీవు మాత్రము బోకుండునట్లు యాలోచించుకొనుము.

వాసు—నేను పోనని నాకు దృఢనమ్మకము గలదు.

నర—అటులే యనుకొనుము. రేపు మీ బావను గూడ బంధించుకొని రాగలము. అప్పుడు మీపాట్లు వీధుల వెంట తిరుగు చెడు కుక్కలు గూడా పడవు.

వాసు—నీవు పొరబడుచున్నావు. నీకా ఆయన చిక్కుట ?

నర—చిక్క కేమిచేయును? మొన్న బంధించుకొని రాలేదా ? ఆతడు తప్పించుకొని పోవుటచేగదా గుహనుండి యిటకు వచ్చినది.

వాసు—ఈతూరి ఆయన మీచేతిక్కిడు. చిక్కిననూ మరల మీకండ్ల కారముగొట్టి పారిపోగలశక్తి ఆయనయొద్ద గలదు. ఆయన శక్తి మీ రేమెరుగుదురా ?

నర—పూర్వ మెవ్వరము కావలి లేకపోవుటచే పారిపోయి నాడు. ఈ తడవ అట్లు పోనిత్తుమా ? ఒక్కపర్యాయము మోస

పోతిమని యెల్లప్పుడట్లే జరుగునని తలంచుచుంటివి గాబోలు పాపము! శింగూ! వీని పిచ్చిమాటలతో నేమి ప్రయోజనము. గాన వీనిని బంపివేసి విమల నొక పర్యాయ మిటు తీసుకొని రమ్ము.

అన శింగు వాసుదేవరావును పిలుచుకొనిపోయి కొంత నేపటికి విమలతో బ్రవేశించెను.

నర—విమలా! నీ సందేహనివృత్తియైనదా?

విమ—దేవరయాజ్ఞ చొప్పున నింకను యిరువది దినములు పూర్తిగాలేదుగదా! ఈవేళ కారుదినములే గదా! పూర్తి దినములు గడువవలయును.

నర—పూర్తిదినములు కారేదనుకొనుము. కాల మధికముగా జరుగగూడదు. మాకిప్పుడు ధన మావశ్యకము. ఎటుల నైనను చివరకు నీవు పోదలచియే యుంటివిగదా? కావున మా అపసరము దీర్చుము.

విమ—పోనిండు. ఇంక పదిదినములు గడు విప్పింపుడు. ఏమయినను నేను పోదలచియే యుంటినని ఘంటాపథముగా బలుకుచున్నాను. ఏమందురు?

నర—పదిదినములు వీలుపడదు. గావున నింక నారు దినములు గడువిచ్చితిని. ఈ లోపుగా నివృత్తి గావించుకొని మా కోర్కె నెరవేర్చుము.

విమ—చిత్తము. మీమాట కెదు రెన్నడైనను జెప్పి యుంటినా ఇప్పుడు చెప్పుటకు?

హున్నే—అగ్రాసనాధిపా! ఇక నీమెను బంపి మన యవసర ధాతోచన చేయుదమా?

నర—అటులే.

అన హున్నేను విమలను గమ్యస్తానమున కంపి మరల సభ నలంకరించెను.

నర—సభికులారా ! ప్రథమమున మన మాలోచింపవలసిన విషయము పద్మనాభరావు వధనుగురించి, గావున యాతని హత మొనర్చు నుపాయము మీలో నెవ్వరికైనఁను తోచిన త్వరితముగా తెలుపుడు.

అను మాటలు విని సభికులందరును మోరలు పైకెత్తుకొని దీర్ఘాలోచన చేయుచుండిరి. పదినిమిషములు గడచిన తదుపరి కృష్ణమూర్తి లేచి నిలువబడి.

కృష్ణ—అయ్యా ! నాకొక యుపాయము తోచినది.

నర—ఎట్లు ? చెప్పుము.

కృష్ణ—మన మీ దాసుచే విష్ణ్వలయమున హరికథ యొకటి పెట్టింతుము. అట్లు హరికథ జరుగబడునని యాగ్రామము నందు గల పెద్దల నందర నాహ్వానింతుము. వారిలో పద్మనాభ రావును రాగలడు. పూర్తియైనపిదప అంద రిద్దకు పోవునమయ మున వాని యింటి దారితోగల తోటలయందు కుప్పండి వానిం బట్టుకొనవచ్చునని నాకు రోచినది. దానిని విని కృష్ణమూర్తి శ్రమనొంద జేయదలచిన దాసుతప్ప మిగిలిన యెవరయినను డును మంచి యభిప్రాయమని ఏకగ్రీవముగా బల్కు అగ్రామ నాధిపతి సంతసంపక.

నర—సభికులారా ! సంతసంపకుడు. అతడు మామూలైన దాసులను దావమురిచిని రాగితములను గోల్పోయిన యభిము

వలన ఆహారికభకు యెట్లువచ్చును? అట్లు రాకపోయిన మన ప్రయత్నము ప్యర్థమగును గాదా?

అన విని సభికులు తమ కంత యూహారేక ముందు 'మంచి అభిప్రాయమే' అన్నందులకు అజ్ఞచే నిపుడు 'నిజమే' అని మెల్లగా బిక్కిరి. మరల అయిదు నిమిషములకు మధు సూధనుడు,

మధు—అగ్రాసనాధిపా! నాకు వోచిన యుహాయము నే జెప్పెద నాకర్తింపుడు.

సర—వినుట కభ్యంతరమేమి?

మధు—మన చూలి దాదా హున్నేసులు గారడి చేయుట యందు బహు నేర్పరులని మనకు తెలిసిన పక్షయమేగదా? వారిచే గారడి యొకటి పద్మనాథరావు వారికి నేర్పాటుచేసి చీకటి పడువరకు గారడి చేయించి పిదప నొకని ప్రేళ్ళకు పక్షపూరితము లైన గోళ్ళను లగించుకొని పద్మనాథరావు వద్దకు యూహనార్థము వెళ్ళి సత డేమైన ధన మయ వచ్చునపు డీవిషపూరితములయిన గోళ్ళతో రక్తి పరార్తైన పక్షిమని సరి యాపక్షముపలన మర ణించగలడని నాకు తోడెను.

ఆ యుహాయమునకు సభికు లందఱు సంతసించిరి. సర్వసంహారాను బలయూహ "ఈ యూహోదనయు యూహోనిలపడుగినదీ దీనికన్న మరియొక యుహాయ మేదియునులేదా?" అన యారా యుహాదులేచి బుట్లు సరికెను.

సర— పరిసరానికి నేనును యుక్త పన్నవము కన్నపిలచ వలచితిని. అదేదియను మన నిరకునకు పద్మగర్భము మనముల

గలవుగదా? యోగివేషము చేసిన చూడువారలకు నిజమైన యోగివలె నుండును. అట్లు యోగివేషము చేసి కళింగనగరమున నుంచి మనలో కొందర మాత్రని శిష్యులవేషము ధరించి ఆ యోగిరడ పోవీడుచుకొన్న వస్తువులు తస్కరింపబడిన వస్తువులు తెప్పించు పసరును ఇంకా అనేకములైన మంటలు కలవని జనులకు శిష్యులమగు మనము చెప్పుదము. ఆమాటలు గ్రామ మంతయు బ్రాక పద్మనాభరావు విని తన కొన్నివస్తువులు తస్కరింపబడినవి గావున వాటిని మరల బొందవచ్చునను నాశచే మనకడకు రాగలడు. రాగానే మనయోగిచే నాటి నడిరేయి వచ్చి యొక పసరు తానుచేసి పూజించిన పిండిబొమ్మపై పిండిన అతడు పోనడచికొనిన వస్తువులు ప్రత్యక్షమైనవి చెప్పింతము. వారలపైగల ప్రేమచే అతడందుల కిచ్చుకొని నడురేయి రాగలడు. అట్లు రాగానే వానిని వంటయిల్లు జొచ్చిన కుందేలు పగిది చేయవచ్చును. అని నారాయణుడు పలుక విని సభికు లందరును “మంచి యుపాయము చేసితివి” అని వానిని బహు విధముల శ్లాఘించిరి. అంత,

నర—నాకును కడుసమ్మతముగనే యున్నది. కావున మధు సూధనుడు చెప్పిన యుపాయమును త్రోసివేయుచున్నాను. ఏల యన విషపూరితములగు గోళ్ళచే అట్లు రక్కిన యాతడు వెన్నంటి రక్కిన వానిని బంధింపకుండునా? అట్లు యాతడు జచ్చినను మనము పట్టుబడుదుముగదా? కావుననే త్రోసివేసితిని. ఇంకేమైనను ఎవరైనను చెప్పగలరా?

అన వీరాస్వామి అనునాతడు లేచి.

వీరా—మనలో కృష్ణమూర్తి వైద్యుడుగదా ! అతనిచే గొప్ప సభయొకటి గావించి అసభకు పద్మనాభరావును అధ్యక్షునిగా నాహ్వానింతము. అసభయందు కృష్ణమూర్తిచేతను దీవల కుచిత వైద్యశాల స్థాపింప ప్రయత్నము చేయుచున్నట్లును, తానే డాక్టరుగా నుండవలచినట్లును, అసభికులలోగల పుణ్యాయులను గూడా కొంతద్రవ్యసహాయము చేయవోరుచున్నట్లునూ మొదలుగా గలవి హంతకులచే చెప్పించి పొద్దుజరిపిన పిమ్మట పద్మనాభరా వింటికి పోవు దారిలో బంధింపవచ్చును.

అని చెప్ప నరసింహరావు మందహాసము చేయుచూ,

నర—పిచ్చివాడా ! అతనికి గలిగిన దిగులువలన యాత డగ్రాసనాధిపత్యము వహింప నియ్యకొనునా ? ఎంత చక్కని యాలోచన చేసితివి ! నీయుపాయము సమంజసముగా నుండ లేదు. నీవు కూర్చొనుము. అన నందరు తలయూచి పకపక నవ్విరి. అంత నరసింహరావు లేచి,

నర—నభికులారా ! మన నారాయణుడు చెప్పిన యుపాయము నే విశ్వసించితిని. దానినే యాచరణలోనికి గొనిరావలయునని నాయూహ. మీ అభిప్రాయమేమి ?

అన నందరును “మీ యిష్టమే మా యిష్ట” మనిరి. మరల,

నర—సహోదరులారా ! మన మిప్పుడు పద్మనాభరావును బంధింపతగిన తంతును విచారించితిమి. ఇక కేకనరావు నెటుల బంధించుట ?

కృష్ణ—అయ్యా ! అతడు మనల కేమి యపకార మొనరించినాడు ? మనకు కావలసిన పని మనము చేసితిమిగదా ?

నర—అట్లు తలపకుము. తేలుకు కొండి విడిచి విడిచిన మరల కొండి మొలచునని, జీవహింసకు లోనై పండితులు సహితము తేలును చంపి ఫర్లాంగు దూరముగా జారవేయుదురు. అటువలెనే మనము పద్మనాభరావును బంధించితిమి గదా యని యాతని విడిచిన మరల నొక పత్తేదారుని మనల పైకి పంప కము చేయును. కావున వానిని సంహరించుటకు యాలోచన యవశ్యము.

కృష్ణ—మీ యిచ్చవచ్చినట్లు చేయవచ్చును.

నర—నా కొక యుపాయము దోచుచున్నది. అదేమన కేశవరావింట వంటబ్రాహ్మణుడు మొన్న చాలించుకొని వెళ్ళి నా డనియు, మరల నొకని కొరకు ప్రయత్నము చేయు చున్నా డనియు నాకు తెలియవచ్చినది. కావున మన నారాయ ణుని వాని యింట వంట బ్రాహ్మణునిగా ఉంచి వానిచే నొక నాడు విషము అన్నములో పెట్టించి తినిపించిన వాడు చావ గలడు.

ఆ మాటలు విని ఆతని యాలోచన కొప్పుకొని యందరును సంతసించిరి.

నర—ఇర ముగము ఈ యాలోచన లాసి అల్పహారము సేవించుదము. మరచితిని మౌలీ! మన కంపిసీ పీఠ సుత్తరము లెచ్చియైన పచ్చిన వేమో గనుగొని వార్తావత్రికను పట్టు కొని రమ్మ.

అస మౌలీ పయనముయి వెలుపడి పెడల పోయెను, మరల,

నర—మన ఫలము పరిపక్వవశకు వచ్చినది.

కృష్ణ—నిశ్చంకగా.

అని యందరు కలిసి అదివరకు వారు చేసికొనిన యాలోచనను గుఱించి చెప్పుకొనుచు నవ్వుకొను చుండిరి. అరగంట జరుగు సరికి మౌలీ ఉత్తరము రెవ్వియు రాక పోవుటచే గాబోలు ఒక్క పేపరును మాత్రమే గొనివచ్చి మేజాపయి నుంచెను. నరసింహ రావా వార్తాపత్రికకు చుట్టండి యున్న విలాసముగల కాగితమును పెరికివైచి యా పత్రికను విప్పి వార్తల నిట్లు చదువ మొదలించెను. అందరును నిశ్శబ్దముగా వినుచుండిరి.

నర—వ్రతదంత చూర్ణము.

కృష్ణ—వైద్యుడ నగు నేనుండ మనకు మందులు తెప్పించ వలసిన పని ఏమి?

నర—బాల్యవివాహ నిషేధక చట్టము

దాసు.—మనలకు దానితో నేమిపని గలదు. రోకు లెట్లు వచ్చిన మన కెందులకు. ఆ సంగతి చదివడిను.

నర—రీర్తిశేషులగు పండిత పి. పెంకరప్పగారు.

మధు—అయ్యా! అవి యన్ని మనకే! ముందు విషయ వార్తలును జాబులును చదువుడు. తదుపరి సామాధానముగా చెప్పి యిచ్చ వచ్చినట్లు వారు చదువుకొన గలరు.

నర—మంచిది. మన ముందరి ముప్పుబ్బడు కావలసినవి యీ సంగతులే.

మోటారుప్రమాదము. మే 24—నేడు ప్రమాదమున మృత్యు రోడ్డుపై నొక వ్యక్తి మోటారుపై నుండినది. అతడు గాయములు అగిలను. అప్పత్రికో మరణించెను.

పాటకచేరీ జూన్ 4 వ తేదీని నెల్లూరిలో శ్రీరంగనాథస్వామి వారి కోవెలవద్ద సుప్రసిద్ధులగు గాయకులచేతను. పేరెక్కిన తదితర వాయిద్యముల వారిచేతను చేయబడును.

నరసింహరావు మరల నయిదునిమిషములు తన మనసులో నేమో చదువుకొని యపరిమిత సంతోషభరితుడై “కాగల కార్యము గంధర్వులే తీర్చిరి. అని నుచువ శ్రోతలందరును ఏమిది అని ఆతురతతో బల్క విని నరసింహరావు మిక్కిలి మందహాసముతో మన యాలోచనలు యనవసరములు అని యిట్లు చదువమొదలిడెను.

ఘోరమరణము. కళింగనగరము మే 28 నేను మాయూర పద్మనాభరా వను సుప్రసిద్ధ పత్తేదారుడు మాయూరిసమీపమునం గల కొందరు హంతకులవలన తన పుత్రికయు కుమారుడు భావమరిదియు కొన్ని కాగితములును తస్కరింపబడినందున మరల బొందుట కనేక ప్రయత్నము లాచరించి విఫలమై దిగులంది యదైర్యపడి మంచమెక్కి యాశ వదులుకొని ప్రాణ ములపై విరక్తిచెంది పదిగంటల వేళ పెరటి సూతింబడి కాల దర్మమునొందెను. కావున ప్రభుత్వమువారా హంతకులను బట్టుకొనకున్న యాదుర్మార్గు లనేకప్రాణముల నిటులనే తీయుదురని భీతిమగుచున్నది.

ఇట్లు

ఒక పురవాసి

ఈవార్త వినగానే హంతకు లందరును సంతోషబాష్పములు రాల్చుచు నొకరిమొగ మొకరు చూచుకొనుచు నవ్వుచుండిరి. అందరును సంతోషభరితులై పోయిరి.

సర—సభికులారా! ఇక మన ప్రయత్నము లనవసరములుగదా?

కృష్ణ—ఆ సంగతి తరువాత యాలోచించుము. ముందు పత్రిక చదువుడు.

బెజవాడ మే 23. మా యూర ఎండలు మిక్కుటముగా నున్నవి. శిశువు లనేకులు మరణించిరి. ఇటులనే నాల్గురోజులున్న పెద్దలు గూడా చనిపోగలరని భీతిల్లుచున్నాము.

మ హా యోగి

మా యూర నాల్గుదినములు క్రిందట నొక యోగిపుంగవుడు విచ్చేసియున్నాడు. వారు పదిదినములు మాత్రమే ఈ గ్రామమున నుండురు. వారు కోరినవారికి అనేక ఓషధక్రియలు గ్రహణమునాడు మహామంత్రము మొదలగు అనేకములను కొలది గురుదక్షిణమాత్రమే గ్రహించి యుపదేశించెదరు. ముఖము చూచినంతమాత్రముననే వారివారి జాతకములు వ్రాయగలరు. అనేకవిధములైన ప్రశ్నలకు జవాబియ్యగలరు. ఇవి యనియననేల! అనేక సంగతులు గలవు. కాగిత విస్తరభీతిచే వ్రాయలేదు. అన్నిసంగతులును వారిని స్వయముగా దర్శించి నఫలమనోరథులు కావచ్చును.

ఇట్లు

ఒక పురవాసి, కళింగనగరం

తదుపరి నరసింహరా వనేకసంగతుల జదివెను. అందు కొన్నిటి కానందించిరి. కొన్నిటికి విచారించిరి. చదువు పూర్తి

యైనది. నరసింహారా వా పేపకును మేజాపై వైచి, దాదా! వాను దేవరావును, విమలను యిటకు తోడితెమ్ము. వారలకు చల్లని వార్త తెల్పెదము.

అన దాదా వెళ్ళి వారితో ప్రవేశించి వారి నట నిర్పెను.

నర—వానూ! వింటివా? పాపము మీజావ సురణించెనట. మీ రిరువు రిక నిర్భాగ్యులే. దైవవిధి నెవ్వరు తప్పింపగలరు?

అమాటలు వినగనే విమల భోరున రోదనము చేయసాగెను. వాసుదేవరావు మాత్రము దైర్యముతోనుండి

వాసు—ఓరీ! కర్కారా! నే భీతిచెందునునని అన్యతమ్ములు ప్రేలుచుంటివా? అట్లాన్నటికిని జరుగదని తెలిసికొనుము.

నర—నీవు నన్ను నిందించిన నీపై నాకు జాలియగుచున్నది. నా మాటలయందు నీకు నమ్మకము లేదేని యీ వార్తా పత్రిక చూడుము.

అని యాతనిచేతి కందియ్య వాసుదేవరా వాపేపకు చూచి చదువుకొని ఆతడు వెప్పినది నిజమేయని యెంచి 'మామా' పెద్దకేకవైచి నేలపై బడెను. ఆ మేనునందు ప్రాణము లుండెనో లేనోయని మా పాఠకులు చూచిన అనుమానపడక మానరు. అతనిపై విసులయు పడి ఏడ్వసాగెను.

అంతట వా రిరువురును లోనకు గొంపిబడి యుపచారిములను బొందిరి.

నర—మన మిక యూగిసంగతి విచారించ వలయును. ఆయుస యొద్దన మన మనేక విషయములు నేర్చుకొనవలసి యున్నది. రేపు నేనా యూగి సంగతి కనుగొని పట్టెదను. ఈసారిను పథ చొలింతము.

అని యందరును అదివరకే మేజాపై నుంచబడిన సారాయమును గ్లాసులలో పోసుకొని త్రాగుచూ మధ్యమధ్య కొన్ని చిరుతిండ్లు తినుచూ, అందుచే కరిగిన కైపుపలన వికటముగా నవ్వుకొనుచూ కళింగనగరము ప్రవేశించిన పయనమైరి.

15 యాగి

కళింగ నగరమున నొక నుందర మగు విష్ణోజయము. కలదని మనకు తెలియును. ఆ యాలయము పద్ద నొక మతస్సుగలదు. అందు పెక్కంతు జైరాగులును సన్యాసులును విడిసియుండిరి. అం దొకనా దొక యోగిపుంగవుడు విడిసి యుండెను. జను లందరు చేత కొన్ని ఫలముల నుంచుకొని ప్రతి ఘడియ యందును వేలకొలది వచ్చుచు, నేవో కొన్ని వేరుముక్కల నుంచుకొని దోచుచుండిరి. జైరాగి నలుబది సంవత్సరముల ప్రాయమువాడు. అంత స్వల్పప్రాయమునకే యనేకవిద్యల నేర్చిసంపాదించి, జనులందరునూ బహువిధముల జ్ఞాపించుచొచ్చిరి. అయోగి శిష్యులు కొలది రాకులను వేళ్ళను కల్పమున వేసి చూచి చురచుల నూపుచుండిరి. మరీ కొలదిను నూదిసముచును హస్తముగా చీయుచుండిరి. మధ్యమధ్య గింజూలు గిమ్మపేసి 'జై నీతారా' అని చీకలువీయుచు ఆసరించుచుండిరి. నాయులకు మగుటచే జనులందరు పద్ద ముంగిరి.

అట్టి సమయమున యమపదుల్లుగల యువకుడొకడు చీకదొరమాటచేడివలడు ననుచుకొని ఆ యోగిని దూరమిచ్చి 'బాబాబో'

నలామలేకం' అని పండు నొసగెను. అతడాపండు గైకొని 'అచ్చా, బైటో' అని యతనిని గూర్చుండఁజేసి యరువురును గలసి యిట్లు మాట్లాడిరి.

బావా—జై శంకర్ ! నీవు వచ్చినపనియేమి ?

యువ—బావాజీ ! లోకములో పసరుశక్తి వలన జనులు తలచినచోటికి పోవు తెచ్చుటైనను గలదా ?

అని వేసిన ప్రశ్నను యోగి విని ఆ యువకుని నఖశిఖ పర్యంతము నిదానించి పదినిమిషములు చూచి ఏమో యాలోచించుకొని యిట్లు పలికెను.

బావా—వానిసంగతి తదుపరి చెప్పెదను. నీ ముఖ చిహ్నములు జూడ నీవు చేయుచున్న ప్రయత్నము సఫలమౌనని జై శంకర్ నొక్కి చెప్పుచున్నాడు.

యువ—బావాజీ ! నేజేయుచున్న ప్రయత్నమేమో చెప్పగలవా !

బావా—నే జెప్పినట్లయిన నీవేమిచెప్పెదవు?

యువ—సర్వమును పరిత్యజించి జనుల నుద్ధరింప నెంచి యిటు దేశాటనము జేయుచూ, రోగవిషజంతువులదాధ మున్నగు వాటినుండి జనుల విముక్తిజేయు మహానుభావులకు నే నేమివ్వగలను ? ఇచ్చినను మీరు పుచ్చుకొందురా ?

బావా—అచ్చా ! నీవు వివాహమాడవలంచిన కన్య నీచే జిక్కియున్నది. నీవామెను తప్పక వివాహ మాడతావని భగవాన్ చెప్పుచున్నాడు.

యువ—నే నొకపని నేయదలచితిని, అదిసవలమగు నా బావాజీ !

బావా — శంకర్ : అవుతుంది. కేశవరావు అను నతడు నీకు విరోధి వేపేరిచో గలడు. అతడు నీదేత చచ్చక వచ్చును.

ఆమాటలు వినగనే యువకుడు భయమంద తొచ్చెను. కాని యాతడు యోగియగుటవలన అతనికిం గల మంత్రప్రభావముచే తన గుట్టుతెలిసికొనెనని. మున్నుకంటె నెక్కుడు శ్రద్ధాబక్తులతో నుండెను.

యువ — బావాజీ : మీమాటలు యధార్థము లయ్యెనేని మీకు వెయ్యిన్నూట పదహారులు బహుమతిగా నిత్తునని వాగ్దానము చేయుచున్నాను. మీరు సమ్మతమేనా ?

బావా — పిచ్చివాడా : నాకు డబ్బుతో అపసర మేమి ? కంద మూలముల భుజించుచు జీవించువానికి ధన మెందులకు ? గావున నీవు నా కివ్వదలచిన ధనమును లోకోపకారార్థమై నుపయోగ పరుపుము.

యువ — మీరు చెప్పిన ద్లొనరించెదను. గాని యీ సంగతు లెవ్వరికిని జెప్పకుడు.

బావా — జై శంఖర్ : చెప్పిన నాకేమి లాభము ? నే నేమైనను లాభముల కాశింతునా ? ముమ్మాటిని చెప్పను.

యువ — మంచిది. బావాజీ : మొదట నే నడిగిన ప్రశ్నకు జవా బియ్యగలరా ?

బావా — సీతారాం : సీతారాం : ఇస్తా కొంచెము నిదా నించుము.

అని లోనికేగి యొక విధమగు ఆకును రసముపిండి సీసాలో పోసికొని వెలుపలకువచ్చి ఆ సీసా యువకున కిచ్చి.

బావా — జై శంఖర్ ! ఇరువది రోజులీ సీసాను అవు పాలలో నుంచి ఏ రోజుపా లారోజు పారపోయు చుండ వలయును.

అన యువకు డామోగించే యివ్వబడిన సీసాను కండ్ల కద్దు కొని జేబులో పెట్టుకొనెను. మరల.

యువ — బావాజీ ! దీని నువయోగించుపద్ధతి నెల వియ్యరా !

బావా — అట్లరువది రోజులు చేసిన తదుపరి యీ పసరును అరి కాలుకు పూసుకొని యెచ్చటికి వెళ్ళవలెనని మనసున తలతురో అచటికి నడువకగ్గే బో విడుచును.

యువ — బావాజీ ! ఈ వేళకు ప్రొద్దుపోయినది. మరల రేపు దర్శనము చేయుదును. మీ రింక యనేక విద్యలు నేర్చి నన్ను ధన్యుని జేయవలయునని ప్రార్థన. ఈ వేళకు గెల విప్పిం కురా ?

బావా .. అచ్చా ! వెళ్ళు శంకర్.

అన యువకు డచ్చోటు వీడెను.... ఈ యువకుడు హంత కుల నాయకుడేమో అని యనుమాన పడుచున్న మా పాతక మహాశయులకు నరసింహరావే యని చెప్పుటకు నే సాహసించి తిసి. అప్పటి కెనిమిది గంటలయ్యెను.

మరునాడు జను లందరును యథాప్రకారముగా రాకపోకలు సల్పుచుండిరి. పండ్రెండ, గంట లగుసరికి జను లందరును నిద్రి మణిగిరి. అప్పుడు మరల నరసింహరావు యోగి కడకు వచ్చి కూర్చుండి విసయ వధేయతలతో యట్లు నిరభీషిం చెను.

యువ — బావాజీ ! మనుష్యుని మాయముచేయుట, మను ష్యుని రప్పించుట, పలసనయంత ధనమును చేయుట మొదలగు

విద్యలు మీకు తెలిసిన నాకు నేర్పి తమ శిష్యునిగా గైకొనుడని ప్రార్థించుచున్నాను.

జావా—ఇవి మందులవల్ల నగు కార్యములుగావు. మంత్రముల వలన గావలయును. సీతారాం! రేపు గ్రహణము గనుక రేపు గ్రహణము సట్టినప్పుడు నాయొద్దకు వచ్చిన యటులనే చెప్పెదను.

యువ—గురుదక్షణ యేమి జావాటి?

జావా—శంకర్! రెండుకొనుల దమ్మిడి.

యువ—నన్నొక్కనినే రమ్మనెవరా?

జావా—ఒక్కనికే చెప్పబాడవని గుడియొజ్జ. పదిమందికి తక్కువ యుండరాదు.

సరసింహారావు తన రొమ్మిడిమంది ముత్రులు కూడా నేర్చుకొనవచ్చునని సంతసించుచు జావాటి! నాలో పదిమందిని నేనే తీసికొనివచ్చెదను, మరి యెవ్వరికైనను నేర్పెనని మాట యివ్వకుడు.

జావా—శంకర్. అచ్చ రేపు గ్రహణముపేళ అప్పుడే తనికొనిరమ్మ.

అని సరసింహారావు తనిసియుద్దే అప్పు తీసికొని నేర్చుకొనబోవు మంత్రసిహాయమున తళిబరాదు. మడియలో బట్టపెట్టు ససుదాని సురసింహయ్యుడు బిడ్డదోసును. బిడ్డదో సురసింహయ్యుడు అయ్యును. అంతకునుండియు జను లనేకులు ముందులనేనాలను మోస్తరి బోట్లములను గైకొనిపోవుచుండిరి. సాయుర్రము పెట్టబోయియు వీర జనులు అయినవారిడిరి. బోట్ల గ్రహణగనే

అందరు సద్దుమణిగిరి. రాత్రి గడచెను. తెల్లవారెను. గ్రహణము గం॥ 10-30 నిమిషములకు పట్టును. గం॥ 2-40 వరకును ఉండునట. ముప్పాతిక వరాడువీసములు పట్టును. గ్రహణము.

అప్పటికి 10 గంట లాయెను. ఆయాచ కొండసమీప మునం దున్నందున ఆయూరు సమీపముగా పెద్ద వాగొకటి ప్రవహించుచుండును. ఆ వాగుచుండి ఊరిమధ్యగల పది యకరముల చదరము గల పెద్ద చెరువునకు కాల్య త్రవ్వి యున్నారు. వర్షములు కురియగనే వాగు పచ్చును. గావున యానీటితో చెరువు సముద్రమువలె నింకిపోవును. అది వేసవి కాలమగుటచే నిస్తారముగా నీరులేదు. మరి భువది నిమిషములు గడచెను. మరి పది నిమిషములు గడచెను. గ్రహణము పట్టెను.

అప్పుడు జనులందరు చెరువునకేగి పట్టుస్నానము చేసి తమతమ పితృదేవతలకు తర్పణముల నిచ్చుచుండిరి. ఎల్లరును భోజనపదార్థము లుండు పాత్రలలో వర్చగడ్డిని వేయుచుండిరి. గర్భిణీస్త్రీలు వెలుపలకు వచ్చిన అంగవిహీనులగు పిల్లలు పట్టుదురని కదలక మెదలక పరుండియుండిరి. కొందరు గ్రహణకాలమున భోజనముచేసిన దీర్ఘజాడ్యములు పోవునని అవిగలవా రట్లు చేయుచుండిరి. మరికొంద రట్టికాలమున జీర్ణముకాని పదార్థములు తమ కుక్షిలోనున్న దోసమని దానికి ముందు నాల్గు రూములనుండి యుపవాసములు చేయుచుండిరి.

అట్టి సమయమున మన యోగియు కొంతమంది పురుషులతో బైరువుయొద్దకు ప్రవేశించెను. అందరును పట్టుస్నానము జేసిరి.

యోగియు, పదిమంది పురుషులను రామ్ముబంటి నీటిలోనికి తీసికొనిపోయి తన చుట్టును వారిని జేర్చి ఏదియో ఉపదేశించ మొదలిడెను. వారును పెదవులను మాత్రము గదలించు చుండిరి గాని, బిగ్గలుగా పలుకుటలేదు. ఇట్లొక యరగంటదరకు వారి కుపదేశించి మగిడి యొడ్డునకు వచ్చి వారితో నేదియో సంభాషించు చుండెను. ఈ పదిమందిమే హంతకమాల యని మా పాఠకమహాశయుల కిదివరకే తెలిసియుండును. రెండు గంటల ముప్పదియైదు నిమిషములైనది. అందరును విడుపు స్నానము చేయుటకయి మరల తటాకము జొచ్చిరి. యోగియు హంతకులతో నీటబడి జలకంటు లాడుచుండెను. స్నానము పూర్తియగుసరికి గ్రహణము విడిచి పది నిమిషములు గడచెను. అందరును తమ తమ గృహంబుల కరిగి, అప్పటినుండియు వంట ప్రయత్నము చేయ మొదలిడిరి. యోగి యా పదిమంది హంతకులతో మఠము చేరెను.

మఠముచేరి వారినందర నొకచోట సుండ నియమించి తాను పిండి, పసుపు, కుంకుమ మొదలగు రంగుల తీసికొని యొక గది ప్రవేశించెను. పది నిమిషములకు మరల వెలుపలకు వచ్చి నర సింహరావును చూచి బావాజీ యిట్లు పలికెను.

బావా—శంకర్ ! నేను మీ పదిమంది కుపదేశించిన మంత్రమును మీరు రెండువేలసార్లు జపింపవలయును.

నర—బావాజీ ! మీ యానతిదొప్పున యొనర్తుము.

బావా—శంకర్ ! మీ రిప్పు డొకపని చేయవలెను. అదేమన నేను చోపల ముగ్గుతో యొక బొమ్మను వేసి వచ్చినాను. ఇది

శంకర్ ! ఈ యాకును మీరు పదిమంది తీసికొని నలిపిన పసరును అందరును ఒక్క పర్యాయముగా యా బొమ్మ హృదయమున పిండవలెను.

అని పదిమంది చేతులతో కొంత యాకుపెట్టి అక్కడనే పసరు వచ్చులాగున నలిపించి, తాను బూడిద మంత్రించి యా పసరుటాకులపై జల్లి వారిని దోడ్కొని గదివద్దకు జని, వారలను లోనికిపోయి పసరుపిండిరమ్మని యాజ్ఞాపించి, తాను గదివెలుపల ద్వారము వట్టుకొని నిలువబడెను. ఆయోగి అజ్ఞాచొప్పున అందరును గిలసి పసరును యా బొమ్మ హృదయమున పిండుచుండిరి. యోగియు భగవంతుని ధ్యానము చేయుచు 'జే శంకర్ భగవాన్' అని పెద్ద కేకవేసెను వెంటనే యొక శబ్ద మయ్యెను. హంతకు అందరు మాయమైరి.

పాఠకులారా ! చూచితిరా ! ఆ యోగిఒక్క పసరుశక్తి హంతకుల నెట్లు మాయ మొనరించెనో ! అంతటిశక్తి గలవని నమ్మియే నరసింహారా వంతటివాడాయన శుశ్రూష చేసెను. అట్లు హంతకులందరు మాయమైన వెనుక యోగి కలుపులను బలధించి బేగములపైచి మరల తన స్థానమునకు వసెను. పదిదినములుండెనుని ప్రకటించబడిన యోగి జనుల రాకపోకలు లెక్కువ గుటవలననో లేక తాను పచ్చిసపని ముగియుటచేతనో యెదుదినములు మాత్రమేయుండి బదవకాటికొకరి తన శిష్యబృందముతో అంతర్జ్ఞానమయ్యెను. అరవనాడు ప్రాంతములందున జనులు పచ్చి చూచునరికి ఆయోగి కనపడెనందున నతడు దొంగయోగి అనునెడి, లేకున్న పదిదినములు కలవలనని ప్రకటించబడి బదవ

దిన మంతర్థానము నొందునా యని అనుకొనుచుండిరి. మరునాటి నుండియు వారికి నిదర్శనముగా ఆమోగివలస పొందబడిన చింతచిటికేశ్వరము మొదలగు పరమహంస క్రిములు పనిచేయ నందున వాటిని దూరముగా పారవేయసాగిరి.

20 స భ

“నేడు విష్ణ్వలయమువద్ద సభ యొకటి రెండుగంటలు మొదలు జరుగును. కావున సభకు ఆచారగోపాలముగా జను లందరిని రాగోరుచున్నాము” అని కరపత్రములు జనుల కివ్వ బడుచుండెను. సభ ఏలకొ తేలియవరుసనందున జనులందరును ఆ సభావిషయములను తెలిసికొన నుత్సాహులై యుండిరి. ఒక గంట యయ్యెను. సభ చేయువేళ సమీపించి నందున ఆలయ మువద్ద వేయబడిన పందిళ్ళలో జనులు క్రిక్కిరిసి కూర్చుండిరి. రావలసిన పెద్దలందరు విచ్చేయగనే పద్మనాభరావుగారు అగ్రాసనాధిపతికొరకు వేయబడిన కుర్చీకి ముందుగల మేజా వద్దకువచ్చి నిలువబడిరి. వారిని జూడగనే జనులందరు “ఇది యేమి విచిత్రము! పోయిన వార్తాపత్రికలో పద్మనాభరావు గారు మరణించెనని యుండెనుగదా! నే డెట్లు వున్నట్టే ఉదయ్యెను” అని కొందరును, మరికొందరు “అట్లు యబద్ధపు వార్త ప్రకటించు టకు కారణ మేదియో గొప్పదై యుండవలయును” అనియు, మరికొంద రమాయకులు “ప్రసేతరూపమేమైన దాచ్చి వచ్చెనేమో” అని ఫీకెట్లుడు కారణ మిరయుటకు రుయాపాలులై యుండిరి.

అట్లు పద్మనాభరావుగారు నిలువబడి నిభేకుల ముందు తిరిగి “నేటికులారా! ఇప్పుడు ఇక్కడ కలసియున్న మహిమలు మహిమలు

యినప్పటికీ గుర్రుగారిని గోరుచున్నాను. మీ శత్రుక మేమి ?" అన నభికులందఱు తమ సమ్మత విహ్నముల జూపుచు చప్పటలు కొట్టిరి. పద్మనాభరావుగారు యిచ్చెత్తినగుర్రుని యచితాసనమున నాసీనునిజేసి ఆయన వంతున నొక పుష్పమాల దరింపజేసిరి. వెంటనే అగ్రాసనాధిపతి లేచి "సభాసదులారా : సావధానచిత్తు లయి పద్మనాభరావుగారు దెప్పబోవు సంగతుల వినుడు" అని కూర్చుండెను. వెంటనే పద్మనాభరావుగారు సభాపీఠికపై నిలువ బడి సభికులవంకకు తిరిగి యిట్లుపన్యసించెను.

అగ్రాసనాధిపా : సభికులారా : నే నొక పత్తేదారుడ నని మీకు తెలిసియే యున్నది. ఘోషాదు ముప్పది దినముల క్రిందట మన యూరి సమీపములో నుండు వేపేరి యను గ్రామములో కేశవరా వను స్థితిపరుని యింట వారి కుమార్తెను కొందరు హంతకులు దొంగిలించుకొని పోయిరి. హంతకులనుబట్టి ఆయన కూతు నొప్పగించు వారికి రెండువేల రూప్యముల నిత్తునని వాగ్దానము చేసియుండుట వలన నే నా కేసునందు పనిచేయు చుంటినని హంతకులు నే జేయు ప్రయత్నములకు కుపితులై నా తనయను, తనయుని, బావమరదిని, కొన్ని కాగితములను తస్కరించి న న్ననేక కష్టముల ముంచిరి. నే నప్పుడు పంటరి గాడ నగుటచే చేయున దేదియును గానక నే మరణించితి ననియు, ఈ యూరి కొక యోగి వచ్చెననియు ప్రకటింపించి నేనే యోగివేషము వైచుకొని ఈ యాలయ సమీప మరములో జేరితిని.

ఆ మాటలు విసగనే జనులందఱు "అయ్యా ! ఆ యోగి మీ రేనా ? అని ఆశ్చర్యచిత్తులై పలికి చేసిన యుక్తి గడు సంఘ

నింది ముందు చెప్పడోపు వాక్యములతో నొక దాని నై నను
పోనివ్వక వినవలయు నను యుద్దేశముతో చూచినవల కనే
పనిగా రెప్పవార్చుక జూచుచుండిరి. అంత

పచ్చ — ఒకనాడు సూర్యకుల నాయకులు నా వద్దకు రాగా
అతని ముఖ చూసవారుపట్టి యాతడు చేసిసర్దియు, చేయు
చున్నట్టియు చేయదోవునట్టియు పనులు నాకు తెలిసి యున్నని.
గావున యాతనికి చెప్ప సతదు నేను తన దూత భవిష్యత్విస్త
మానముల నెరింగించి నందున నన్ను మహాత్ము డని నమ్మెను.
అట్లు నమ్మింపఁగా నాతడు మనుష్యుని మాయము చేయుట,
విరోధులను యెదుటకు రప్పించుటయు యెదుట గాగల మంత్ర
ములను నేర్చుడని నన్ను వేడుకొనెను. నాకు కావలసిన దదే
యగుటవలన అటు లనే జెప్పెద నని పలుక సతదు గ్రహణము
నాడు తన తొమ్మిండుగురు మిత్రులతో నా కడకు వచ్చెను.
వెంటనే వారి నందర బిలుచుకొనిపోయి చెరువునం గల నీటిలో
నికి దిగి వారి కందరకు మహాత్తురేని మహామంత్రముల నుపదే
శించి వారిని వెంటబెట్టుకొని మతము చేరిరిని. చేరి అనట గల
యొక గదిలో ముగ్గువెచి ఆ పది మందికి కొన్ని యాకులసిచ్చి
వాటి పసరుగు యా ముగ్గుపై పిండిరమ్మని చెప్ప వారు రోవలకు
వెళ్ళగనే నా పనరుశక్తి వారిని మాయమొనరించెను. “ఎట్లు
చేసె” నని మీ రడుగుదు రేమో చెప్పెద వినుడు. నే నిదివరకే
ఆ గది యంతయు రెండు నిలువుల పల్లము త్రవ్వించి దానిపై
యినుప రే కొకటి యమర్చి రేసు కనుపించక నేలవలె నుండు
నట్లు రేకుపై పేడచే యులికించి ముగ్గు పెట్టించితిని. నా యానతి

చొప్పున వా రట్లు తోనిక వోవగనే “జై శంకర్! ధగవాన్” అని పెద్దకేక వేయ నా సంకేతనామము విని నాయనుచుకు దొకడు గది ప్రక్క గల మరత్తిప్ప ఆ రేకు తల్లకిందులై నందున హంతకు లందరు యా పల్లమునం బడిరి. మరల యా రేకు వారిపై మూతయ్యెను.

ఆయన మాటలు వినగనే జనులందరు అరిచి యుక్తు లకు సంతసించి మరింత ధ్వనిగా కరతాళముల మ్రోసిరి. ఇవిధముగా పద్మనాభరావుగారు తా పడిన కష్టములను పూస గ్రుచ్చినట్లు గాధవలె సాయంత్ర మైదు గంటల వరకును చెప్పు కొనెను. చీకటి యగు చున్నందున అగ్రాసనాధిపతి రేచి “సభికు లారా! అయిదు గంట లైనది. నేటికి సభ చాలింతము. మరల రేపు రెండు గంటల కందరు విచ్చేసి హంతకుల చూడ వచ్చును” అని కూర్చుండెను. జనులందరు నడువసాగిరి. పద్మనాభరావు యినస్పెక్టరుగార్లు వారి వారి యిండ్లకేగిరి.

మరునా డుదయమున పద్మనాభరావుగారు యినస్పెక్టరు గారిని మరి కొందరు భృత్యులను వెంట బెట్టుకొని భూగృహ మునకు పయనమయి అరగంటకు సరికి యచ్చటికి చేరిరి.

పద్మనాభరా వా భూగృహము తల్పులు య నేర్చి యున్నాడు. గావున వారల యెదుట నా తల్పులు విచిత్రముగా దీసి వారి మనసుల సంతోష పూరితముల నొనరించెను. వా రా ప్రకారము తెరువబడిన ద్వార మార్గమున తోనికి ప్రవేశించి అందలి చిత్రముల కందరును భయాశ్చర్య చకితులై పోయిరి. పద్మనాభరావు బంధితుల గిడుల యొద్దకు జని వొందర బంధ

విముక్తుల గావించి వారిని పిలుచుకొని హాలులో గల కుర్చీల పయి నాసీనులైరి. విమల తనకు గలిగిన అపరిమిత సంతోషము నకు మేరలేక తండ్రిని కాగలించుకొని కొంతనే పేచ్చెను. బంధితు లందరును సంతోషాంబుధిలో మునిగిపోయిరి.

అట్టి సమయమున “అయ్యా ! రక్షించండి” అని యొక ఆర్తనాదము వినబడెను. అది స్త్రీ కంఠమై యుండునని పచ్చ నాఘడు తలచెను. వెంటనే యాతడు లేచి ఆ ధ్వని విన వచ్చిన చోటు గానక అటు నిటు తిరుగ రెండు గదులు తాళము వైచి యున్నట్లు తెలుసుకొని వాటిని పగులగొట్టి యందు బ్రవేశింప వారికి మూడు ద్విచక్ర శకటములును నొక మోటారు నైకిలును గలవు. అది కొలది చీకటిగా నున్నందున వారు అచటగల గ్యాసులైటు వెలిగించి యింకే మైనను దొరకు నేమో యని వెదుక నారంభింప యందొక మూల మున్ను పద్మనాభరావుగారి యింట పోయిన పెట్టె దొరికి నందున అతడు సంతసించుచు యా పెట్టె నందు కొనెను. అందు మరియొక్కచోట నొక గోడకు జేరగిల బడి యొక పెద్ద బీరువా యుండెను. దానిని వారు తెరువ నందు హంతకుల దుస్తులును, సారాయిజాడీలును మొదలగు దురభ్యాసుల కుపయోగించు పెక్కు పరికరములు గలవు. వా రా బీరువాను తీసికొని పోవుటకు జరుపుచుండ నది యవరోగ నావలన 333 పోయెను. దాని వెనుక నొక ద్వారము గలదు. వారా ద్వార బ్రద్దలుచేసి యందు బ్రవేశింప యుం దిరువురు స్త్రీలు పొరిలిం గినవదిరి. అంత నా స్త్రీలకును పద్మనాభరావుకును నిట్లు సులభ మైనది జరిగెను.

పద్మ—మీ రిరుచ్చి రెవ్వరు ?

శ్రీ—నా పేరు రాధ. మేము వైశ్యులము.

పద్మ—నీ వెట్లు బంధింపబడితివి ?

రాధ—అయ్యో ! మీరు మాపాలిటి భాగ్యదేవతలు. యిందెట్లు రాగలిగితిరి ! హంతకులు మిమ్ము పీడింపరేదా !

పద్మ—హంతకు లగువరును పట్టుపడిరి. నీ చరిత్ర మొక్కొంత నెరిగింపగలదా ?

రాధ—నా చరిత్ర చెప్పుకొనుటకు కను సిగ్గుగా నున్నది. హంతకుడు బంధింపబడెనుగదా ? వాసినే యడిగి తెలిసికొని నాకు చెప్పిన నిజమో యన్యతమో తెర్పెదను. వానినోటనే నన్ను బంధించిన కారణము తెలిసికొనుడు.

పద్మ—మంచిది. నీ వెవ్వరవు ?

2 శ్రీ—నే నొక వేష్యను.

పద్మ—నీ కారణమును గూడా యాతని వలననే తెలిసి కొమ్మందువా ?

వేష్య—అట్లులే చేయుడు.

ఇట్లు కొంతకాలము గడచుసరికి పదిగంట లయ్యెను. వెంటనే అందఱును గలిసి యందుండు సామా నంతయు భటులచే మోపించుకొని కళింగనగరము చేరిరి. ఆ తెచ్చిన సామా నంతయు ఆఫీసులో నుంచి బంధింపబడిన వారి నందరిని పద్మనాథరావు గారు తమ యింటికి తీసికొనిపోయెను. వారికి ప్రవేశించగనే విమలయు రామమూర్తిని పరుగు పరుగున లోనికి జని తల్లిని శోగించుకొని ఏడ్చిరి. ఆయమయు కొంత నేపేడ్చి విమల

నోదార్పబడి తన పనులనెరవేర్చుచోయెను. అందఱును పద్మనాభ రావుగా రింట పదునొకఁడు గంట లగుసరికి షడ్రపోషేరముగా భోజనము లాచరించిరి. పద్మనాభరావుగా రదియరకే శేషరావు గారికిని రామనగరములోగల శంకరరావు తండ్రిగారిని తాను దిగ్విజయ మొందినట్లు జాబులు వ్రాసిరి గాబోలు : వారిరువురు పదునొకఁడు గంట లగుసరికే పద్మనాభరావుగా రిట్లుచేరిరి.

ఒంటిగంటయ్యెను. రావలఁనవా రందఱు పచ్చియున్నందున అందఱు గలిసి సభచేయుటకు మరల విష్ణ్వలయము చేర్చి రెండు గంటలకు మరల సభగావింపఁబడెను. ఆ సభకు హంత లందఱును బంధింపబడి దీసికొని రాబడిరి. జను లందఱు యా హంతకులలో పెక్కుమందిని తా మిదివరకు గుఱ్ఱపుబండి తోలు వారిగను, గారడి చేయువారిగను, మరి యనేక పృథ్వులయందు పనిచేయుచున్నట్లు తెలిసికొని నందున వారిని అనేక విధముల నిందిపసాగిరి. పద్మనాభరావుగారు లేచి యటకు దేడిన హంత కుల నాయకుడైన నరసింహరావును చూచి.

పద్మ—నరసింహరావు! నీ వలన ప్రమాణ వాగ్మూలము పుచ్చుకొనవలయును. ఇవ్వగలవా?

నరసింహరా వదివరకు వంచుకొనిన తలనా జనులు నిందింప సాగినప్పటినుండియు రోషము హెచ్చిగాబోలు ఎత్తెను. పద్మ నాభరావుగా రడిగిన ప్రశ్నను విని ఏమో యాలోచించుకొని యిట్లు పలికెను.

నర—పద్మనాభరావు! నేనిప్పుడు నీచే డిక్కినాను. అన్నిట నీవే సమర్థుడవని నే నిప్పుడు తెలిసికొంటిని. మీ వలన నేను

శిక్ష బడువాడనుగాను. నా కిక ప్రాణములయం దిచ్చలేదు. నే నిదే మరణమందుచున్నాను. నే జచ్చిన వెనుక యీనా చిరుకత్తి నాజ్ఞాపకార్థము నీయొద్ద నుంచుకొనుము.

అని తన మొలనున్న చిరుకత్తిని దీసికొని పీకను పొడుచు కొనబోవుచు మరల కొంచెము నే పేడియో యాలోచించి, చేసిన తప్పు చెప్పినపోవునని పెద్దలు చెప్పుదురు. కావున అట్లురై నను నే జేసిన పాపము కొంత శమించు నేమో? నీ కేవిష యము గవలయునో యడుగుము. యథార్థముగా బల్కెదను.

పద్మ—మంచిది. ముందు నీ స్వవిషయమును బాల్యమాదిగా చెప్పుము.

సర—మాది పెదపట్నం కాపురము. నేని గ్రామమునకు పచ్చి పదేండ్లయినది. అం దారు సంవత్సరములు విద్య నభ్యసించి తిని. చదువుకొనుచున్నప్పుడు మాతలిదండ్రులు పంపు డబ్బుచే జూదము, త్రాగుడు మొదలగు దురభ్యాసములకు లోనై కాలము గడపుచుంటిని. ఆ యారేండ్లలో రెండు క్లాసులను ప్యాసుచేసి తిని. ఎవ్వరై నను “నీ వేమి చదువుచున్నావు” అన నేను ‘ది. ఏ. ప్యాసుచేసితి’ నని చెప్పుచుండెడివాడను. వాస్తవము సరు నే జదివినది మూడవఘాతమువరకే. ఇట్లు జూదరినై తినసి తెలిసి మాతలిదండ్రులు డబ్బు పంపుట మానివేసిరి. అంతట నాకు తిండికై నను రేకపోవుటచే మాలో కొందరి స్నేహముచేసి దారి దోపిడులు లేక యూడు ముక్కల పేకయాటలు పెట్టించి యీ డబ్బుచే కోటీశ్వరునివలె దర్జాగా తిరుగుచుండెడివాడను.

పద్మ—రేకపూవుగాతిని నీ పెళ్లెబ్బగుదువు ?

సర—వారిని నే నెరుగను.

పద్మ—అట్లయిన శ్రీలక్ష్మి నెట్లు తస్కరించితివి ?

సర—ఈ గ్రామమున మొన్న జరిగిన తిరునాళ్లకు శ్రీలక్ష్మి వచ్చుటచే యామె నా కంటబడెను ఆమెను చూడగనే నాబుద్ధి యామెను వివాహమగుటకు స్వరపడెను. అపు డాపిల్ల ఎవ్వరాయని విచారింప వేపేరియందుగల కేశవరావుగారి కుమారితయని తెలియవచ్చినందున యామెను తస్కరించితిని.

పద్మ—ఆమెను నీవట్లు తస్కరించి వివాహమాడుటకు నీ యుద్దేశమేమి ?

సర—నే నొక నాడాయూరు వెళ్ళి యరుగుబొరుగు వారిని విచారించి కేశవరావుగారికి పురుషసంతాన మేమియులేక శ్రీలక్ష్మి యొక్కతియే పుత్రిక యుండుటవిని వారికడను జని తమ కుమారితను వివాహమున కిమ్మని కోర, నతడందుల కియ్య కొనక యాపిల్లకు మేనరికము గలవని చెప్పెను. అంతట యాతని యసమ్మతిని పొనగనే ఎటులైనను వివాహమాడిన పెద్ద యాస్తి నాకు లభింపగలవని తస్కరింపనెంచి యాతని బెదరించినను యాత డియ్యకొననందున చేయున దేదియులేక తస్కరించితిని.

పద్మ—వారియందు నెట్లు ప్రవేశింపగిచ్చితివి ?

సర—ప్రహరీపైగల గాఢపెండులపై మొక చొబ్బరిపీచు ముత్త వైచుకొని దానిపైగా దాని దొడ్డి ప్రవేశించి దొడ్డితలుగు గొళ్ళిము గూడబెరికి యట్లు ప్రవేశించి, మరల యా మార్గము ననే యామెను గొనివచ్చితిని. యా ముత్తను లోనబడునట్లు నెట్టితమ.

చదువగులారా ! ప్రథమమున పద్మనాభరావుగారును యిన
స్నేహితుగారును గలసి కేశవరావుగారి యింట చుట్టు పొరుగునప్పుడు
పద్మనాభరావుగా రేలదొో గాజుపెంకులకు కదేనిగా చూడ
లేదా ? ఏలదొో మీకిప్పుడు దోధపడి యుండవచ్చును. గాని
నేనును చెప్పిన నాకర్ణింపుడు. నా గాజుపెంకులపై హంతకులు
వచ్చిపోయియున్నందున యవి నలిగియుండుట పద్మనాభరావు
గారు చూచి హంతకులు యా మార్గముననే వచ్చియుందురని
యనుమానము గలిగి యట్లు చూచిరి. ఆయన యూహకు
నిదర్శనముగా యా నలిగిన గాజుపెంకులకు సరిగా లోపల
యొక పీచుమెత్త వేయబడియున్నందున యకే హంతకుల
మార్గమని దృఢనిశ్చయముడయ్యెను.

పద్మ—పరిచారికను చంపుటకు కారణమేమి ?

నర—కారణ మేమిగలదు ? అగ్రుచ్చబడిన కత్తివలన
యితరులని అనుమాన పడకుండునట్లు.

పద్మ—ఈ మత్తుగల్గిన చేతిగుడ్డ మీదేకదా ?

అని నాడు కేశవరావుగా రింట దొరికిన దె. యన్. అను
సంకేతాక్షరములు గల్గిన జేబురుమాలును సరిసింహారావున
కందియ్య నత డందుకొని దానిపైగల సంకేతాక్షరములను
చూచుచూ.

నర—అవును.

పద్మ—దీనినేల అచట దిగవలసివచ్చితిరి ?

నర—నేను మొదట కేశవరావుగారిని చంపుటకే యాకత్తి
తెచ్చితిని. వారల మువ్వర మత్తుగొల్పి పరిచారికను గూడా

మత్తుగొల్పవచ్చుననుకొంటిని. కాని ఎవరికి విని అది ముసలి దగుటచే మేల్కొని మమ్ములగాంచి “ఎవరువారు? దొంగలు దొంగలు” అని కేకలుపేయ మొదలిడెను. వెంటనే యా కత్తితో దానినిజంపి యరుగుబొరుగువారు వత్తురన్న భయముచే యీ చేతి గుడ్డ నచట మరచి వేగిరపడి నచ్చితిమి.

పద్మ—మా వాసుచేవరాపు నిల్లు వెనలదేసి మా యంట బంతు కొని, పెట్టెను తస్కరించిన దెవరు?

నర—మాలో దాను అను నతడు.

పద్మ—దానూ! నీవు చెప్పు లేల మాయంట దిగబెట్టితివి?

దాను—నేను పెట్టెను గొనివచ్చుచుండ నీ కుమారుడు దాహముకొర కప్పుడే రేచెను. నీవార్య నన్ను చూచునేమో యను తొందరపై చెప్పులను మరచి వచ్చితిని.

పద్మ—నరసింహరావు! ఈ యుత్తరము వ్రాసినది నీవేనా?

నర—నేనే వ్రాసితిని.

పద్మ—ఎందుల కిట్లు వ్రాసితీతివి?

నర—నీవు భయమంది మా ప్రయత్నములు విఘ్నములు చేయకుండుటకు.

పద్మ—వెంకటరామునివలె మారు గొంతుకతో పలికిన దెవరు?

నర—మౌలి అను నతడు.

పద్మ—దావమరదినే బంధించితివా యని కేక వైచిన దెవ్వరు?

నర—దాదా అనునతడు.

పద్మ—విమల నెత్తుకొనిపోయినది మౌలీయేగదా ?

నర—అవును.

పద్మ—విమల దొరికినట్లు పంపిన తంతి నేమిచేసితివి ?

నర—మాలోగల నారాయణుడే గదా నీ యూర తంతుల నిచ్చు మెసింజరు.

పద్మ—శంకరరావును యెట్లు బంధించితిరి ? అట్లు బంధించుటలో మీ యుద్దేశ మేమి ?

నర—నాటిరాత్రి శంకరరావు ద్రామాకు రాగానే వానితండ్రి పిలుచుచున్నాడని చెప్పి నాత డింటికిపోవు సమయమున బంధించితిమి. అందు గొప్పకారణము గలదు.

పద్మ—అదేది ?

నర—నాటిరాత్రియే ద్రామానుండి ఆ యూరుకు సంబంధించని ఆన్యయువకుని బలవంతముగా గొనివచ్చి వానిం బరిమార్చి ముఖము చెక్కి శంకరరావు దుస్తులను యా శవమునకు దొడిగి చూచువారలకు శంకరరావేయని అనుమాన ముదయించునట్లు చేసి యొక వీధిని బారవైచితిమి. అందువలన వారి మేనమామ యైన కేశవరావుగా రీ చోరకృతమ్యమును సహించలేక ప్రాణముల విడిచిన తదుపరి శంకరరావును బరిమార్చి శ్రీలక్ష్మిని వివాహము చేసికొన వచ్చునని తలచి అట్లాచరించితిని.

పద్మ—నాటిదినమున జచ్చిపడియున్న యువకుడు మీవలన నేనా బరిమార్పబడినది ? పాపము.

నర—అవును. ఈ దుర్మార్గునివలననే. నేనిక భూమిపై నిలువజాలను. త్వరితముగా అడుగడలచిన దేదియో లతుగుము.

పద్మ—నాటిరాత్రి రామనగరమున డ్రామా వేసినవా రెవరో నీకు తెలియునా ?

నర—తెలియకేమి ? ఈ యూరగల 'గౌరీ శంకర్ సమాజ' మను కంపెనీస్థాపకులము మేమే. అందుండిన నటుకులము మేమే. పగలంతయు ఎవరెవరి వృత్తులపై వారముండి అప్పు డప్పుడు నాటకములు వేయుచుందుము. రాత్తులందు మారు దుస్తుల వైచికొని హంతకుల మగుదుము.

పద్మ—విమలను గొంపోపుటలో రెండవకారణ మేమైనను గలదా ?

నర—లేకేమి ? నన్నొక కోటిశ్వరుడు అనికొక పిల్లను తెచ్చియిచ్చిన నాల్గువేల రూప్యముల నిత్తుననెను.

పద్మ—ఆ కోటిశ్వరుఁ డెవ్వడో చెప్పగలవా ?

నర—అట్లు చెప్పను. నేను బంధింపబడినది గాక యీతని గూడ కష్టముల పాలైయినా ? అది ధర్మముగాదు. ఇంకేమైనను గావలసిన త్వరితముగా నడుగుము.

పద్మ—విమలను నేషనుమాష్టరు యింటనుండి మరల గొంపోయిన దెవరు ?

నర—కృష్ణమూర్తిమే ఆ మేష్టరును వలచించి పోర్టురుసని చెప్పి మీరు 'పిల్లను గొని రమ్మన్నా'రని గొనితెచ్చెను.

పద్మ—నన్ను బంధించుటలో నీవు చేసిన ప్రయత్న మేమి ?

నర—ఏమనెయో ? సూపరెంటుగారు విచ్చేసి మీ ఆఫీసు తనిఖీ చేసినారా ?

పద్మ—చేసిరి.

నర—ఆ సూపరెంటుగా రెవరనుకొంటుంది ?

పద్మ—నీపేనా యేమి ?

నర—కాక మరెవ్వరు ?

పద్మ—ఓరీ ! పిడుగా ?

నర—అట్లు మిమ్ములను యెనివి.ది గంటలవరకు నా యొద్ద నుంచుకొని నేను వెళ్ళితిని. మీరు యింతోవన గల తోటలవరకు వచ్చునరీ మౌనము దాగాలని మిమ్ము బంధించిరి.

పద్మ—నాడు నీవేగదా సూపరెంటు వచ్చునని యుత్తర మొకటి ఏనాదివానిచే బంపితివి ?

నర—అప్పుడు అత డేనాదిగాడు మాలో వీరాస్వామి అను నాతడు.

పద్మ—కేశవరావుగారివద్దనుండి నేను వ్రాసినట్లుగా సుత్తర మొకదాసని వ్రాసి డబ్బు తెప్పించుకొనినట్లు నాకు తెలిసినది నిజమేనా ?

నర—నిజమే ! నీవు బంధింపబడి తెప్పించుకొని పోగనే మాగుట్టు తెలిసికొంటివని మా నివాసస్థలము మార్చుకొన నెంచి డబ్బు అవసరమై అట్లు చేసితిమి. డబ్బు తెచ్చినది వీరాస్వామియే.

పద్మ—మార్చుకొనిన పిదప గుహకేల నివ్వబడితిరి !

నర—ఎప్పుడైనను నీవు మమ్ముల బంధింపనెంచి వచ్చి గుహ పుండుచుండుటగాంచి, మే మేమైనను నీపైగల కోపముచే నీవారిని లగుల బెట్టితిమని నీ వనుకొనునట్లుగా చేసితిమి. అందువలన నీవు మరింత దుఃఖముల పొల్లాగలవని యట్లొన రించితిమి.

పద్మ—నిన్ను బంధించినప్పుడు నీ వెట్లు భైదునుండి పారి పోతివి ?

నర — నా మిత్రుడైన మధుసూధనుడే యా యింటి మూడు సందడుగా బ్రవేశించి నన్ను విడిచిపెట్టు మరల నాకొరకే జనితిమి.

పద్మ — ఆ మహమ్మదీయు నేల బంధించితివి ?

నర — మీరు భయమందవలయునను యుద్దేశమే.

పద్మ — రాధ నేల బంధించితివి ?

నర — ఆమెను చూచి కృష్ణమూర్తి హెహించగా నా సంగతి ఆమెకు తెలియపరుప నందుల కామె యియ్యకొననందున భార్య భర్తల నిరువుర మత్తుగొల్పి తెచ్చితిమి.

పద్మ — భర్త నేమి చేసితిని ?

నర — అతనిపై కోపించి నే నొకనాడు మోచీనిచ్చి చంప బంపితిని. అతని ఆయువు పూర్తిగా నుండెను గాబోలు అగుడిలో చంపబోవు సమయమున పెద్దరాయి యొకటి మోచీపై బడెను. అతడు మాత్రము చంపబడక, ఎటులనో పారిపోయెను.

పద్మ — ఈ వేశ్య నేల బంధించితివి ?

నర — దానియింట బ్రవేశించి దోచుకొనవలయునని నే నొక నాడు దానింటి కొక జాబువ్రాయ నది నిరాకరించి నందున దానిపైగల కోపముచే యొకనాడది బహిష్కరదేశము వెళ్ళుచుండ కావలిగాచి గొంపోయితిమి.

పద్మ — వాసుదేవరావు నెట్లు బంధించితివి ?

నర — అతడు పురాణము వినుచుండ కొంత నేపటికి మీరు పిలుస్తున్నారని చెప్పి యత డింజికి వచ్చుసమయమున బంధించితిని.

పద్మ — నా కుమారుని ?

నర—నేను స్కూళ్ళ యినస్పెక్టరువలె ఆపీదిబడికిపోయి పిల్లలనందర పరీక్షించుచూ ప్రొద్దుబోవువరకు నుండి చీకటిలో మీ పిల్లవా దొంటరిగవచ్చుచుండ పట్టుకొంటిమి.

పద్మ—అడుగమరచితిని. పురాణము చెప్పించుట యందు మీ కేమైనను సంబంధము గలదా?

నర—లేకేమీ! ఆపురాణము చెప్పినది మాలో దాని యను నాతడే గదా?

ఇట్లీవిధముగా పద్మనాథరావుగారు నరసింహరా విచ్చిన యనేక సమాధానములను వ్రాసికొని పూర్తియైన తదుపరి యాతనిచే సంతకము చేయించుకొని యాతడు చెప్పిన మాటలకు సాక్ష్యముగా యా సభ యందుండు నలుగు రయిదు గురు పెద్ద మనుష్యులచే దస్కతులు చేయించిరి. తోడనే నరసింహరావా సభలో ఎలుగెత్తి "సభికులారా! నే జేసిన పాపకృత్యము లన్నియు నిప్పుడు విన్నవించు కొనియుంటిని. గావున నే జేసిన పాపము శమించుగాక యని భగవంతుని ధ్యానముచేయు చున్నాను" అని తన చేతనున్న చిరుకత్తిచేపొడుచుకొని క్రింద పడి విల విల తన్నుకొని యసువుల జానెను.

తదుపరి మిగిలిన వారియొద్ద ప్రమాణవాగ్ములముల పుచ్చు కొని, వాటిపై సాక్షుల సంతకములు చేయించి వాటిని పిచారణకై పై యధికారులకు పంపి, ఆ తొమ్మిందుగురను వైదురపెట్టి జాగ్రత్తగా గాపాడబరిపిరి.

పెరిటనే పద్మనాథరావుగారు సభికులవంకకు తిరిగి 'సభికులారా! సావధానచిత్తులై యీ పెద్ద మనుష్యులు చెప్పబోవు వాక్యములు విసగోరు చున్నాను. అని తమ స్థానముజేరి గూర్చుండిరి. అంతట దామోదరరావుగారు లేచి పీడికపై కడు పైండి యట్లు చెప్పిరి.

సభిసులారా ! మా దంపతుల నిరువుర బంధించిన కారణము మీ రిప్పుడు తెలిసికొని యుంటిరి. నన్ను చంపి వచ్చుటకు నాయకుడైన నరసింహరావు మౌలీకి యాజ్ఞ యిచ్చు చున్నపుడు, పద్మనాభరావుగారు భూగృహము పెలుపలి నుండి విని “పాప పాపిని పాడుదేవాలయమున జంపవోవు చున్నాను” అని వివారింపుటకై యాలయముపై నెక్కి వాడు నన్ను జంప వోవు నప్పు దొక పెద్దరాతిని వానిపై దొర్లించ, నాతిడు పడి పోయెను. వెంటనే నేను పరుగెత్తుకొని ఛారిలోనికి దోపు నుండు. పద్మనాభరావుగారు గుడి దిగి నా సంగతి వివారింప వలయు నని “ఆగు మాగుమ”ని కేకలు వేయ మరల మౌలీ లేచి వచ్చుచున్నాడేమో యని భయకంపితుడనై పరుగెత్తుచుండ ఛారిలో కాలికేదో యడ్డమై పడిపోతిని. నాకు స్మృతి తప్పెను. పి సమువారు నన్ను గొంపోయి నాకు గలిగిన గాయములను చి గొట్టి నన్ను గాపాడి సందులకు వారి కనేక వలదనము దొర్పించుచూ యీ దేయి నూటపదహారు రూప్యములు బహూకరించిగా నిచ్చుచున్నాను.

అని యా రూకలను అగ్రాసనాధిపతి ముందుగల మేజాపై నుంచెను. వెంటనే కేశవరావుగారు ముందునకువచ్చి యిట్లు పర్యాయ మిచ్చిరి.

అగ్రాసనాధిపా : సభిసులారా ! నా కుమార్తె తస్కరింప బడి నప్పటి నుండియు నా యందు పరిపూర్ణానుగ్రహ ముంచి యనేక కష్టములకు లోనయి నా కుమార్తెను నాకు జేర్చి సందులకు నే జేసిన వాగ్దానము ప్రకారము రెండుదేల రూప్యముల నిచ్చుచూ, బహూకరించిగా యీ రిద్దరు జేర్చి చెక్కిన బంగారపు ఖడ్గము నొక దానిని బహూకరించి చేయుచూ,

అనేక వందనము లర్పించుచున్నాను. ఇంతటిలో విరమించు చుంటిని.

అని యనుసరికి కరతాశములు మ్రోగెను. కేశవరావుగారా రూప్యములను ఖడ్గమును మేజాపైనుంచి తన నిజస్థానము నలంకరించెను. తోడనే శంకరరావు తండ్రిలేచి,

అయ్యా! లేకలేక గల్గిన నాయొక్క కుమారుని గాపాడి నాడు పుత్రదానము చేసిన యీ పద్మనాభరావుగారికి యనేక వందనము లర్పించుచూ, వేయి రూప్యముల బహుస్మృతిగా నిచ్చుచున్నాను.

అని చెప్పి కూర్చుండెను. అంతట అగ్రాసనాధిపతిగారు లేచి యిట్లాక క్లుప్తయుపన్యాసము గావించిరి.

“సభికులారా! మన పద్మనాభరావుగారు పడిన పలుపాట్లన్నియు మీరు వినియుంటిరి. నేను చెప్పుట కేమియును లేదు. గాని సర్వేశ్వరుడు వారి కష్టములు ఫలించి చేసినందుకు నేనెంతయు సంతసించుచూ వారి కాయురారోగ్యములు గలుగుగాక యని కోరుచున్నాను.”

అన జనులందఱు కరతాశముల గావించిరి. పథ ప్రోక్షు పోవుటచే చాలించి మెవరిండ్లకు వారేగిరి.

21 వివాహములు

పద్మనాభరావుగా రింటను, కేశవరావుగా రింటను వివాహ ప్రయత్నములు జరుగుచుండెను. నెలదినములు గడచిన తదుపరి యొక సుముహూర్తమున పద్మనాభరావుగారి కుమార్తెను వాసుదేవరావున కిచ్చి పరిణయము గావించిరి. ఆ ముహూర్తముననే కేశవరావుగారు వారి స్వగృహమందు తమ కుమార్తెను శంకరరావున కిచ్చి వివాహము గావించిరి. వాసుదేవరావు

యొక్క వివాహసమయమున నొకదినమున కేశవరావుగారును, అయన వియ్యంకుడును వచ్చి చెరియొక అయిదువందల రూప్యముల జదివింపవచ్చిరి గాని పద్మనాభరావుగారు చదివింపులు స్వీకరించుట కొప్పుకొనకుండిరి.

వివాహకాలమున యిక్కాలముతోవలె బోగము మేళములకును, పూలపల్లకీలకును అనపసరముగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టుట కిష్టము లేనివారై రెండు పెండ్లిండ్లవారును సుప్రసిద్ధులగు గాయకుల పిలిపించి శ్రావ్యముగా గానము చేయించిరి. అయిదు దినములును ప్రతినిత్యము హరికథలు గావింపబడెను. సదస్యమునాడు పండితపామరు లందరును సంకృప్తి జెందునట్లు సంభావన లివ్వబడెను. బూజముబంతినాడు బంధువులందరును విచ్చలవిడిగా యెంగిలి నొకరి నొకరు వేసుకొను పద్ధతులు మాన్పబడినవి. నాకబలి మైన తడుపరి స్త్రీ పురుషులను భేదము లేక వరస యగువారి నొకరి నొకరు గులామను రంగులను కొట్టుకొను దురాచారములు గూడా సంపూర్ణముగా వేసర్జింపబడినవి.

రెండు ముహూర్తము లేకకాలమున జరుగవలసి వచ్చినందులకు మాత్రము పద్మనాభరావుగారును, కేశవరావుగారును నొకరి యింటికి మరియొకరు వచ్చుటకు వీలు గలుగనందులకు విచారించిరి. అయిన నేమిచేయగలరు? మరి సంవత్సరమువరకును వివాహాలగ్నములు లేవు. పెండ్లి చేయదలచినవా రనేకమంది యాలగ్నముననే వివాహములు గావించిరి.

పద్మనాభరావుగారింట వివాహము మహావైభవముతో జరిగెను. బంధువులందరు ఎవరియిండ్లకు వారేగిరి. వాసుదేవ

రావు పినతండ్రిగారు పిల్లను మూడునిద్రలకు చింతలపూడి తీసు
కొని పోయిరి. మూడునిద్రల తదుపరి పదియారురోజుల పండు
గకు తిరిగి కళింగనగరం వచ్చిరి.

వివాహ మైన మూడునెలలకు విమల వ్యక్తురా లయినది.
పిమ్మట పద్మనాభరావుగా రాయూర మంచి వసతిగల స్థలము
నొకదానిని కొని అందు వీలయినప్పు డెప్పటికైనను మేడ వేసి
కొనుటకు వీలుగా నుండునట్లు డాబా నొకదానిని గట్టించిరి.
విమల వ్యక్తురాలయిన సంవత్సరమునకు బాపోసన కార్యము
గావించి యొక సుముహూర్తమున నల్లుని కూతురను క్రొత్త
యింట కాపురమున కంపెను. పద్మనాభరావుగారు కొమార్త పే
రై దెకరముల పల్లపుభూమిని వ్రాసి యిచ్చిరి. వాసుదేవరావు
చింతలపూడిలో తనకు పాణుగల నాల్గెకరముల పల్లపుభూమిని
యిల్లు స్థలమును ఐదువేలకు విక్రయించి కళింగనగర సమీపమున
ఆ రెకరముల పల్లపుభూమిని కొనెను. అంత విమల సంవత్స
రమునకు గర్భవతి యయ్యెను. తల్లిదండ్రు లామెను పుట్టినింటికి
తీసుకొనిపోయి అనేకవిధములయిన పిండివంటతో సారిపెట్టిరి.
సవమాసములు పూర్తి యైనపిమ్మట నొక తుదినమున విమల
గర్భమునుండి పుత్రోదయ మయ్యెను. పద్మనాభరావుగా రాబాలు
నకు యిరువదియొక్క దినమున బారసాల యొనరించి 'జనార్దన
రావు' అని నామకరణ మొనరించిరి. తమకు మనుమడు గలిగి
నందున పద్మనాభరావుగారును. వారి భార్యయు పరమానంద
భరితు లగుచుండిరి.

స మా ప్ర ము.

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA132B102
పుస్తకం పేరు	దొంగలనాయకుడు
తారీఖు	30/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	145
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
	51.52 61.62
తయారు చేసినవది	P. Jaganna
పేజీలు విడదీసినవది	RUKSANA
పరీక్ష చేసినవది	DAVEED
పేజీలు పరిశీలించినవది	
లైబ్రరీంగు చేసినవది	
ప్యాకింగు చేసినవది	
పరిస్థితి	Good